

Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Kadencja IX

Sprawozdanie Stenograficzne
z 16. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 14 sierpnia 2020 r.

Warszawa
2020

Porządek dzienny

16. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 sierpnia 2020 r.

1. Przedstawiony przez Prezydium Sejmu projekt uchwały w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r. (druk nr 558).

2. Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 535).

3. Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (druki nr 515 i 532).

4. Pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych (druk nr 551).

5. Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji (druki nr 511 i 530).

6. Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80 (druki nr 519 i 531).

7. Drugie czytanie komisyjnego projektu uchwały w sprawie informacji o działalności Rady Mediów Narodowych w 2019 roku (druk nr 489) – głosowania.

8. Drugie czytanie komisyjnego projektu uchwały w sprawie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2019 roku (druk nr 490) – głosowania.

9. Sprawozdanie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami (druki nr 420, 451 i 451-A) – trzecie czytanie.

10. Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druki nr 541 i 552).

11. Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 542 i 553).

12. Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw (druk nr 543).

13. Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o uchwale Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956 (druki nr 548 i 560).

14. Sprawozdanie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (druki nr 544 i 556).

15. Sprawozdanie Komisji Infrastruktury o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (druki nr 545 i 557).

16. Sprawozdanie Komisji Zdrowia o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu (druki nr 546 i 561).

17. Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Rozwoju o uchwale Senatu w sprawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów (druki nr 547 i 555).

18. Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (druk nr 274).

19. Zmiany w składach osobowych komisji sejmowych (druk nr 549).

20. Informacja o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019 wraz ze stanowiskiem Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (druki nr 389 i 529).

21. Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 550 i 554).

22. Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 559 i 570).

Obecni posłowie według wydruków udziału w głosowaniach

(Początek posiedzenia o godz. 10 min 15)

(Na posiedzeniu przewodniczą marszałek Sejmu Elżbieta Witek oraz wicemarszałkowie Ryszard Terlecki, Włodzimierz Czarzasty, Małgorzata Gosiewska i Małgorzata Kidawa-Błońska)

Marszałek:

Otwieram posiedzenie.

(Marszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Na sekretarza dzisiejszych obrad powołuję posła Roberta Gontarza.

Protokół i listę mówców prowadzić będzie poseł Robert Gontarz.

Protokół 15. posiedzenia Sejmu uważam za przyjęty.

Informuję, że na podstawie art. 198a ust. 2 regulaminu Sejmu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o przeprowadzeniu 16. posiedzenia Sejmu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Obecnie przystąpimy do stwierdzenia kworum.

Bardzo proszę wszystkich państwa posłów o naciśnięcie dowolnego przycisku w celu stwierdzenia kworum.

W obradach bierze udział 353 posłów.

Stwierdzam kworum.

Po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów podjęłam decyzję o skreśleniu z porządku dziennego bieżącego posiedzenia punktu 1.: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, druk nr 512.

Rada Ministrów przedłożyła projekt ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 535.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący pierwsze czytanie tego projektu.

Proponuję, aby w tym przypadku Sejm wyraził zgodę na skrócenie terminu, o którym mowa w art. 37 ust. 4 regulaminu Sejmu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Komisja Regulaminowa, Spraw Poselskich i Imunitetowych przedłożyła projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych, druk nr 551.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący pierwsze czytanie tego projektu.

Proponuję, aby w tym przypadku Sejm wyraził zgodę na skrócenie terminu, o którym mowa w art. 37 ust. 4 regulaminu Sejmu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Właściwa komisja przedłożyła sprawozdanie o projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., druk nr 532.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Właściwe komisje przedłożyły sprawozdania o projektach uchwał:

— w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji,

— w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80.

Sprawozdania to odpowiednio druki nr 530 i 531.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkty obejmujące rozpatrzenie tych sprawozdań.

Właściwa komisja przedłożyła sprawozdanie w sprawie Informacji o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019, druk nr 529.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Komisja Finansów Publicznych planuje przedłożyć sprawozdanie o poselskim projekcie ustawy o zmia-

Marszałek

nie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Proponuję, aby w przypadku doręczenia tego sprawozdania Sejm wyraził zgodę na zastosowanie art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu...

(Poseł Grzegorz Braun: Sprzeciw!)

...będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Słyszę sprzeciw, panie pośle, w związku z czym przegłosujemy.

W związku ze zgłoszonym sprzeciwem...

(Poseł Grzegorz Braun: Może uzasadnić, pani marszałek?)

...wobec zastosowania art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu sprawę tę rozstrzygniemy w głosowaniu.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów...

(Poseł Grzegorz Braun: Może uzasadnić, pani marszałek?)

Ale nie ma potrzeby, panie pośle, bo wiadomo, że pan się nie zgadza na ten tryb, i nad tym trybem głosujemy.

(Poseł Grzegorz Braun: Może koleżanki i koledzy są ciekawi mojego uzasadnienia...)

Kto z pań i panów posłów jest za zastosowaniem art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 387 posłów. 178 – za, 201 – przeciw, 8 się wstrzymało.

W związku z tym po doręczeniu sprawozdania będziemy nad tym procedować na następnym posiedzeniu Sejmu. (Oklaski)

(Poseł Robert Kropiwnicki: Brawo!)

Prezydium Sejmu proponuje, aby Sejm wysłuchał 3-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła w dyskusjach w drugich czytaniach projektów uchwał:

— w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji,

— w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80.

Prezydium Sejmu proponuje, aby w dyskusjach nad pozostałymi punktami porządku dziennego Sejm wysłuchał 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Informuję, że w związku z niezgłoszeniem przez uprawnione podmioty tematu informacji bieżącej oraz

pytań w sprawach bieżących punkty te nie zostaną rozpatrzone na bieżącym posiedzeniu Sejmu.

Punkty porządku dziennego bieżącego posiedzenia będą rozpatrywane zgodnie z kolejnością zaopiniowaną przez Prezydium Sejmu i Konwent Seniorów.

Informacja w tej sprawie oraz **wykaz ustaw, które Senat przyjął bez poprawek**, dostępne są w Systemie Informacyjnym Sejmu.

Proszę pana posła sekretarza o odczytanie komunikatów.

Sekretarz Poseł Robert Gontarz:

Informuję, że w dniu dzisiejszym odbędą się posiedzenia Komisji:

— Administracji i Spraw Wewnętrznych – godz. 10.30,

— Infrastruktury – godz. 10.30,

— Finansów Publicznych – godz. 11.15,

— Gospodarki i Rozwoju – godz. 12,

— Polityki Społecznej i Rodziny – godz. 13,

— Finansów Publicznych – godz. 15. Dziękuję.

Marszałek:

Dziękuję.

Prezydium Sejmu, w uzgodnieniu z Konwentem Seniorów, przedłożyło projekt uchwały w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r., druk **nr 558**.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego projektu.

Proponuję, aby w tym przypadku Sejm wyraził zgodę na zastosowanie art. 51 pkt 1 regulaminu Sejmu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 1. porządku dziennego: Przedstawiony przez Prezydium Sejmu projekt uchwały w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r. (druk nr 558).

(Zebrani wstają)

„Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r.

Pamiętając o wspólnej walce Polaków i Białorusinów o wolność i demokrację, szczególnie w setną rocznicę Bitwy Warszawskiej 1920 roku, dochowując wierności tradycji Solidarności w 40. rocznicę jej powstania, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z całą mocą potępia stosowanie przez władze Aleksandra Łukaszenki brutalnej przemocy i masowych represji wobec społeczeństwa białoruskiego oraz sfałszowanie wyników wyborów prezydenckich w Republice Białorusi 9 sierpnia 2020 roku.

Marszałek

W wyniku uruchomionej na bezprecedensową skalę brutalnej przemocy wobec obywateli Białorusi dwie osoby poniosły śmierć, kilkaset zostało rannych, ponad 7 tys. aresztowano lub zatrzymano, a ogromna liczba uczestników pokojowych protestów została pobita przez funkcjonariuszy OMON-u, milicji i jednostek specjalnych.

W obliczu tak dramatycznej sytuacji, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pragnie zapewnić wszystkim Białorusinów o naszej solidarności i wsparciu. Stawiamy domagamy się od władz w Mińsku natychmiastowego uwolnienia wszystkich aresztowanych oraz zaprzestania represji i używania przemocy wobec społeczeństwa.

Zdecydowanie potępiamy pozbawienie obywateli Białorusi możliwości udziału w wolnych, demokratycznych wyborach oraz swobodnego wyrażania poglądów. Zastraszanie opozycyjnych kandydatów oraz ich więzienie, ograniczanie podstawowych swobód, w tym prawa do zgromadzeń i wolności słowa, użycie brutalnej siły nie służą wzmocnieniu niezależności i suwerenności Republiki Białorusi.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, mając na względzie dobro i rozwój polsko-białoruskich relacji sąsiedzkich, wzywa władze w Mińsku do niezwłocznego rozpoczęcia pokojowego dialogu ze społeczeństwem, który jest jedyną drogą do budowy pomyślnej przyszłości Białorusi.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do Rządu Polskiego o uruchomienie pomocy humanitarnej dla ofiar prześladowań na Białorusi oraz stworzenie możliwości szybkiego przyjmowania uchodźców politycznych z Białorusi.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej apeluje do Parlamentu Europejskiego oraz do Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej o podjęcie zdecydowanych działań na rzecz wsparcia białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego”.

Proponuję, żeby Sejm przyjął tę uchwałę przez aklamację. *(Oklaski)*

Dziękuję bardzo.

(Poseł Robert Tyszkiewicz: Żywie Białoruś! Żywie Białoruś! Żywie Białoruś!)

Stwierdzam, że Sejm podjął uchwałę w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r.

Mamy wnioski formalne.

Jako pierwszy pan poseł Grzegorz Braun, Konfederacja.

Bardzo proszę.

Poseł Grzegorz Braun:

Szczęść Boże!

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Rozumiem, że po raz kolejny karpie domagają się przyspieszenia terminu Wigilii. Tego państwo chcecie? Ustanowienia

międzynarodowej kurateli nad każdym państwem w Europie Środkowej? Za tym głosujecie, to oklaskujecie? To wam się podoba? Ta sama argumentacja, której używacie wobec Białorusi, będzie i już była używana wobec Polski. Karpie, karpie przed Wigilią.

Pani Marszałek! Proszę o zarządzenie przerwy celem zwołania Konwentu Seniorów celem położenia kresu pandemiopsychozie, koronapanice. Czas przestać nakręcać tę spiralę nonsensu. To, że cały świat jej ulega, z pewnymi spektakularnymi wyjątkami, choćby na wschód od nas, to nie jest powód, żeby Rzeczpospolita Polska podążała tą drogą do zatracenia. Skończmy z fałszywą pandemią. *(Dzwonek)*

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle.

Oczywiście, że nie przegłosujemy tego wniosku, ponieważ zwołanie Konwentu Seniorów to jest moje uprawnienie, Konwent się odbył. W związku...

Poseł Grzegorz Braun:

To wniosek o przerwę.

Marszałek:

Nie. Wnioskował pan o przerwę w celu zwołania Konwentu Seniorów. Panie pośle, nie będę nad tym głosować, przerwy nie ogłoszę, Konwentu też nie zwołam. Dziękuję bardzo.

Poseł Grzegorz Braun:

Pani marszałek dostanie ode mnie jeszcze książeczkę. Pożyteczna lektura.

Marszałek:

Pani poseł Urszula Zielińska, Koalicja Obywatelska.

Panie pośle, proszę to stąd zabrać. Proszę stąd zabrać. Nie przyjmuję prezentów od posłów, zwłaszcza od pana. Proszę to zabrać.

Poseł Urszula Zielińska:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W imieniu Klubu Koalicja Obywatelska, na podstawie art. 173 regulaminu Sejmu, składamy wniosek o uzupełnienie porządku dziennego o informację MSWiA na temat zatrzymań Policji na Krakowskim Przedmieściu i ul. Wilczej w Warszawie w piątek, 7 sierpnia.

Konstytucja każdemu z nas zapewnia nietykalność i wolność osobistą, a ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach określonych szczegółowo w polskim prawie.

Posel Urszula Zielińska

Dlatego pytamy: W imię jakiego prawa Policja nie podjęła próby dialogu z pokojowo protestującą młodzieżą? W imię jakiego prawa dowodzący wydali rozkaz: bierzcie po trzy osoby i ładujcie do samochodów wszystko jedno kogo. W imię jakiego prawa policjanci rzucali na ziemię, bili, podduszali i zakuwali w kajdanki z tyłu młodzież, która pokojowo protestowała? Federacja Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP pisze: Kiedyś każdy stanie w obliczu społecznego osądu, zdając sprawę z tego, co czynił w imieniu polskiego państwa. *(Oklaski)*

(Poseł Grzegorz Braun: Z wnioskiem przeciwnym.)

Marszałek:

Pani poseł, myślę, że oglądaliśmy zupełnie inne obrazki, ale Konwent się odbył. Przerwy nie zwołam, pani poseł. O tym rozmawialiśmy. Wszystkie wnioski, które były, będą kierowane na posiedzenie komisji, nie na posiedzenie Sejmu.

Proszę bardzo, pan poseł Krzysztof Śmiszek, Lewica.

Posel Krzysztof Śmiszek:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Na podstawie art. 184 regulaminu Sejmu bardzo proszę o zwołanie przerwy, zwołanie Konwentu Seniorów i uzupełnienie porządku obrad o informację pana premiera, prezesa Rady Ministrów na temat przygotowań polskiego państwa do drugiej fali zakażeń COVID-19.

Kilka dni temu pan premier Morawiecki w jednym z wywiadów prasowych powiedział, cytuję: Do tej pory radziliśmy sobie z zagrożeniami bardzo dobrze. Być może tak dobrze, że trochę nas to uspiło. A teraz również możemy zaspać.

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Jeszcze niedawno pan premier mówił razem z panem ministrem Szumowskim, że wirus jest w odwrocie. Rzeczywistość zweryfikowała i przechwałki, i obłudę. Kolejne dni, ostatnie dni pokazują, że mamy do czynienia ze szczytem zakażeń. Mijają kolejne tygodnie, a my wciąż nie wiemy, czy rząd w ogóle ma jakiś plan. Halo! Tu Ziemia. Panie premierze, mamy drugą falę, trzeba się obudzić.

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle...

Posel Krzysztof Śmiszek:

Wakacje to może były, ale dla uczniów i dla nauczycieli. Nie dla rządu.

Marszałek:

Panie pośle, pan był na posiedzeniu Konwentu i doskonale pan zna informację z Konwentu: żadnych propozycji uzupełnienia porządku dziennego, nie wyraziliśmy na to zgody i nikt co do tego sprzeciwu nie zgłosił. Natomiast powiedzieliśmy, że trafią one do komisji, ponieważ mamy jednodniowe posiedzenie Sejmu i nie bylibyśmy w stanie tego zmieścić. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 2. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 535).

Proszę sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pana Stanisława Szweda o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W przededniu 100. rocznicy zwycięskiej Bitwy Warszawskiej i czterdziestolecia powstania „Solidarności” mam zaszczyt przedstawić zmianę ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Celem tej zmiany jest przyznanie świadczenia wyrównawczego, które będzie im częściowo rekompensowało ekonomiczne skutki doznanych w okresie PRL-u represji. Dodatkowo projekt zawiera inne rozwiązania zwiększające pomoc państwa dla tej grupy społecznej, skutkiem czego ulegną zmniejszeniu różnice w uprawnieniach osób zaangażowanych w działalność niepodległościową w latach 1939–1956 i 1957–1989.

Osoby zaangażowane w walkę o niepodległość i suwerenność Polski w latach 1956–1989 były poddawane przez reżim komunistyczny licznym represjom i szykanom. Do najczęstszych należały: uwięzienie, internowanie, usunięcie z uczelni, karne wcielenie do wojska, pozbawienie możliwości wykonywania zawodu, uniemożliwienie podjęcia zatrudnienia w wybranych miejscach, zwolnienie z pracy, pozbawienie możliwości awansowania, zapisy cenzury, degradowanie na gorsze stanowiska służbowe, pozbawienie nagród oraz premii. Można by ten katalog jeszcze bardzo mocno rozszerzać. W zasadzie każda z tych szykan rzucała negatywnie przez wiele lat na otrzymywane przez działaczy opozycji wynagrodzenie, a niektóre z nich skutkowały nawet jego czasowym pozbawieniem. Represje te negatywnie oddziaływały na status materialny osób im poddanych nie tylko w okresie ich stosowania, ale i później, nawet do dnia dzisiejszego. Konsekwencją bowiem otrzymywania przez lata niższego wynagrodzenia jest pobieranie obecnie

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed**

przez dawanych działaczy opozycji antykomunistycznej niższych emerytur i rent. Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy zrodziły się z przekonania, że konieczne jest choć częściowe zadośćuczynienie krzywdom doznany z strony reżimu komunistycznego przez osoby, które swoim poświęceniem przyczyniły się do obalenia ustroju totalitarnego oraz odrodzenia demokratycznego i niepodległego państwa polskiego. Dlatego proponuje się, aby każda osoba o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, której emerytura, renta inwalidzka lub renta z tytułu niezdolności do pracy jest niższa niż 2400 zł, miała prawo do świadczenia wyrównawczego. Wysokość tego świadczenia będzie odpowiadała kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą 2400 zł a kwotą emerytury lub renty pobieranej przez osobę uprawnioną. Takie rozwiązanie sprawi, że pomoc państwa trafi do osób otrzymujących niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

To świadczenie będzie również corocznie, jak w przypadku emerytur i rent, waloryzowane. Świadczenie wyrównawcze będzie przysługiwało na wniosek osoby uprawnionej i będzie wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych czy KRUS wraz z emeryturą i rentą. Obecnie ok. 12 700 osób ma potwierdzony status działacza opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowanej w wykazie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Szacujemy, że z tego uprawnienia skorzysta ok. 9,5 tys. osób.

Ponadto w projekcie ustawy przewidziano dla tej grupy osób szereg uprawnień, m.in. przyznanie 50-procentowej ulgi taryfowej na przejazdy środkami komunikacji miejskiej oraz 51-procentowej ulgi taryfowej na przejazdy określonymi środkami publicznego transportu zbiorowego. Od razu wyjaśniam, że jeżeli takie uprawnienia przyznawane są przez samorządy, to one dalej będą mogły być przyznawane na tych samych zasadach, bo wprowadzimy działanie obligatoryjne, a tamte działania są fakultatywne.

Drugim rozwiązaniem, które zaproponowaliśmy, jest umożliwienie szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zlecania organizacjom pozarządowym wykonywania zadań opiekuńczych na rzecz działaczy opozycji antykomunistycznej.

Trzecią możliwością, którą proponujemy, jest umożliwienie szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zgłaszania do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania składek za działaczy opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych, które nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu lub nie pobierają emerytury lub renty, co stanowi tytuł do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym.

Przyznanie tych uprawnień działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym

z powodów politycznych jest kolejnym działaniem wspierającym świadczenia osób walczących o niepodległość Polski w latach 1939–1989, gdyż dotychczas nie mogli z nich korzystać we wszystkich przypadkach, jak inne grupy, które są do tego uprawnione.

Ustawa będzie wchodzić w życie w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia. Szacuje się, że łączne koszty projektu wyniosą ok. 60 mln zł. Te koszty będą pokrywane ze środków budżetu państwa.

Chciałbym z tego miejsca bardzo serdecznie podziękować wszystkim działaczom opozycji antykomunistycznej, którzy bardzo mocno angażowali się w pracę, oraz Urzędowi do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za wsparcie merytoryczne.

Proszę państwa o przyjęcie ustawy o świadczeniu wyrównawczym dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych, którą zaproponowaliśmy. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Marszałek:

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Głos ma pani poseł Teresa Wargocka, Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość.

Bardzo proszę.

Poseł Teresa Wargocka:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Przedstawiam stanowisko Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość wobec projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, druk nr 535.

Nowelizacja ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej służy przede wszystkim przywróceniu pewnej sprawiedliwości dziejowej oraz pewnego porządku moralnego. Bohaterowie naszej wolności, suwerenności i solidarnego państwa zasługują na wyniesienie na piedestał, ale zasługują również na to, aby ich warunki życia były godne, aby w tym okresie już zakończonej często działalności, kiedy są autorytetami dla współczesnych pokoleń, warunki, jeśli chodzi o ich zdrowie, życie, były godne.

Wysoka Izbo! Działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane w latach 1956–1989 wykazali się ogromną odwagą cywilną, ogromnym przywiązaniem do wartości, jakimi są: suwerenne, niepodległe państwo oraz godność każdego człowieka. Te osoby wyróżniły się ponad swoje pokolenie. Ten polski gen wolności, który jest w Polakach, w tych osobach był zwielokrotniony. Często pod presją więzienia, zatrzymania, często pod presją utraty środków do życia, często pod presją, która spotykała ro-

Posel Teresa Wargocka

dziny działaczy antykomunistycznych, stali na straży swoich wartości i działali. Często to były niewielkie grupy, organizacje, które działały w podziemiu, aby podtrzymywać ducha wolności w narodzie, organizacje, które pomagały w tych wszystkich wydarzeniach roku 1968 czy roku 1970, czy roku 1976, gdy poszczególne grupy społeczne podejmowały protesty i strajki, żeby nieść im pomoc, żeby być blisko ludzi, którzy walczą o wolność i godność człowieka.

Dzisiaj w tej ustawie to jest takie, można powiedzieć, niewielkie zadośćuczynienie za krzywdy ze strony reżimu komunistycznego, nasza wielka wdzięczność, ale również troska o to, aby ten dzień powszedni był dla nich lżejszy. Wiemy, że wielu działaczy opozycji komunistycznej ma niskie świadczenia emerytalne i rentowe, wielu działaczy po 1989 r. wypracowało sobie godne świadczenia emerytalne, wielu niestety ma te świadczenia niższe, i chcemy tę sytuację zmienić.

Dlatego w proponowanym rozwiązaniu dążymy do tego, aby to najniższe świadczenie emerytalne, to właściwe świadczenie emerytalne dla osoby, która ma status działacza opozycyjnego, osoby represjonowanej, wynosiło 2400 zł, czyli chodzi o to, żeby ten dodatek wyrównawczy, uzupełniający od kwoty pobieranego świadczenia, często niewiele wyższego niż 1 tys. zł, do kwoty 2400 zł brutto był tym dodatkowym świadczeniem.

Inne rozwiązania, o których mówił pan minister, zrównują uprawnienia z tymi uprawnieniami, które mają kombataneci, czyli ulgi, jeżeli chodzi o przejazdy, możliwość zlecania organizacjom pozarządowym sprawowania opieki nad takimi osobami czy możliwość opłacania składki zdrowotnej. Co ważne, również to świadczenie wyrównawcze będzie przysługiwało osobom, które wyjechały z Polski. Bardzo często wyjechały, bo musiały, bo taki był ich los.

Szanowni Państwo! Wszyscy powinniśmy stanąć razem. Na podstawie art. 51 pkt 2 regulaminu Sejmu, działając w imieniu Klubu Parlamentarnego (*Dzwonek*) Prawo i Sprawiedliwość, wnoszę o przystąpienie do drugiego czytania niezwłocznie po zakończeniu pierwszego czytania bez odsyłania projektu do komisji. Dziękuję za uwagę. (*Oklaski*)

Marszałek:

Dziękuję bardzo, pani poseł.

W imieniu Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska pani poseł Henryka Krzywonos-Strycharska. Bardzo proszę.

Posel Henryka Krzywonos-Strycharska:

Dzień dobry.

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Druk nr 535, rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach re-

presjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych jest wysoko sprawiedliwa społecznie. Jej celem jest chociażby w minimalny sposób polepszenie warunków życia tym, którzy w latach 1939–1989 walczyli o naszą wolność i niepodległość, a sami, często schorowani, są dzisiaj w trudnej sytuacji materialnej. Dlatego też musimy popierać wszelkie inicjatywy ustawodawcze wspierające naszych bohaterów.

To bardzo dobrze, że kombataneci mają możliwość opieki lekarskiej poza kolejnością, zniżki na bilety i waloryzację świadczeń. Jednak uważam, że poprawka z druku nr 535, zgodnie z którą przyznaje się świadczenie wyrównawcze do kwoty 2400 zł, a potem zabiera się od tej kwoty podatek dochodowy na rzecz państwa, jest nieuczciwa. Tak więc uważam, że w przypadku niemożności zwolnienia kombatanatów z podatku dochodowego kwota świadczenia powinna być podwyższona do kwoty, która po opodatkowaniu będzie wynosiła 2400 zł netto, aby ci najbiedniejsi w rzeczywistości odczuli poprawę sytuacji ekonomicznej. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Marszałek:

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, w imieniu klubu parlamentarnego Lewica pan poseł Tadeusz Tomaszewski.

Bardzo proszę.

Posel Tadeusz Tomaszewski:

Pani Marszałek! Wysoki Sejmie! Szanowny Panie Ministrze! Mam zaszczyt w imieniu klubu parlamentarnego Lewicy przedstawić stanowisko w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

Po pierwsze, klub parlamentarny Lewica popiera to przedłożenie rządowe, uważając, że okresy działalności opozycyjnej, o których mowa, cechowały się brakiem dochodów, utratą tych dochodów i demokratyczne państwo prawne jest zobowiązane do tego, żeby te okresy wyrównać.

Po drugie, art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że Rzeczpospolita Polska specjalną opieką otacza weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych. To również nasze zobowiązanie konstytucyjne wobec uczestników walk o niepodległość. Chcę jednak zauważyć w kontekście wniosku przedmówczyni, że to rozwiązanie przewiduje, iż osoby uprawnione, czyli działacze opozycji antykomunistycznej i osoby prześladowane z powodów politycznych, te 9,5 tys. osób, o których mówił pan minister Szwed, będą otrzymywały oprócz świadczenia wy-

Posel Tadeusz Tomaszewski

równawczego do kwoty 2400 zł również świadczenie pieniężne w wysokości 441,77 zł, czyli na tej samej zasadzie co kombatanci i osoby represjonowane. W związku z powyższym to nie będzie jedyne świadczenie, które będą otrzymywać w wyniku tej ustawy działacze opozycji antykomunistycznej.

Po trzecie, wprowadzamy tym rozwiązaniem, to prawda, identyczne rozwiązania jak w ustawie o kombatantach i osobach represjonowanych – rozwiązania związane z ulgami komunikacyjnymi w komunikacji miejskiej oraz komunikacji publicznej.

Po czwarte, wprowadzamy rozwiązanie, które będzie dotyczyło pewnie niewielu osób, ale mimo wszystko ważne. Mianowicie jeśli chodzi o te osoby, które nie mają tytułu do emerytury i renty, za nie będzie mógł opłacić składkę zdrowotną szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. To jest rozwiązanie bardzo dobre i identyczne jak to, które funkcjonuje w ustawie o kombatantach i osobach represjonowanych. Myślę, że wszyscy razem jesteśmy zgodni, że trzeba to rozwiązanie przyjąć.

Ale przy tej okazji chciałbym zwrócić uwagę na jedną rzecz. Mówimy o osobach szczególnie zasłużonych, to prawda, ok. 12 tys. osób, 9,5 tys. uprawnionych. Przy tej okazji warto zasygnalizować, że po waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w bieżącym roku 333 tys. osób w Polsce nie ma emerytury minimalnej, czyli ma poniżej 1 tys. zł. To też musi być przedmiotem uwagi naszej Izby i prac rządu. Ponadto ta najniższa emerytura, dzisiaj podnoszona systematycznie, dzisiaj w wysokości 1200 zł, też powinna być podnoszona systematycznie. W tej sprawie procedowaliśmy na początku roku nad projektem ustawy autorstwa klubu poselskiego Lewicy, aby podnieść najniższą emeryturę do kwoty 1600 zł, jednak głosami Prawa i Sprawiedliwości oraz Platformy Obywatelskiej zostało to odrzucone. Szkoda, bo również dotyczyłoby to tych osób, które dzisiaj pobierają te niskie świadczenia, a są szczególnie zasłużone dla Polski.

Biorąc pod uwagę sprawę ważną, z inicjatywy rządu przedstawiono więc ustawę dobrze policzoną, uzasadnioną. Koszty wdrożenia tej ustawy to ok. 62 mln zł, z czego 59 mln to świadczenia wyrównawcze, dalej, to rekompensata przewoźnikom, dofinansowanie również działań związanych z opieką świadczoną przez organizacje pozarządowe.

Klub poselski Lewicy opowiada się za zgłoszonym wnioskiem o przejście niezwłocznie do drugiego czytania. Dziękuję. *(Oklaski)*

Marszałek:

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Bardzo proszę, pan poseł Mieczysław Kasprzak, Klub Parlamentarny Koalicja Polska – PSL – Kukiz15.

Posel Mieczysław Kasprzak:

Szanowna Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo! To bardzo ważny projekt, myślę, że nasze zobowiązanie jako Wysokiej Izby wobec tych, którzy przez lata walczyli o to, by Polska była niepodległa, by Polska była suwerennym krajem. 50 lat nieustających zrywów, walki, wiele osób maltretowanych, pokrzywdzonych, zmuszonych do wyjazdu z kraju. Dzisiaj pochylamy się nad tym problemem. Myślę, że to jest bardzo ważne i tu nie będzie chyba nikogo, kto by to kwestionował. Jesteśmy zobowiązani wobec tych Polaków, tych osób. I tak jak powszechna solidarność, która nastąpiła, nie dzieliła Polaków, tak samo tutaj powinniśmy przyjąć tę ustawę.

Ale przy okazji warto też podyskutować nad problemem wysokości świadczeń emerytalnych dla Polaków i zastanowić się poważnie nad ich urealnieniem, tak jak tutaj już poprzednik mój powiedział. Jest proste rozwiązanie w tej chwili – zniesienie podatku od świadczeń emerytalnych. Może jeżeli nie dla wszystkich, to przynajmniej dla tych, którzy mają te świadczenia na bardzo niskim poziomie. Bo są osoby, które też poświęcały się dla państwa, dla kraju, a dzisiaj żyją na bardzo niskim poziomie, mają te świadczenia na bardzo niskim poziomie, jak chociażby kobiety, które wychowywały dzieci i nie mogły pracować albo pracowały za najniższe świadczenia, wychowując jeszcze przy okazji kilkoro dzieci. Dzisiaj mają pretensje do państwa, że nie docenia się tego. I tutaj też potrzebne jest to rozwiązanie.

Jest natomiast, pani marszałek, projekt obywatelski dotyczący zniesienia podatku od świadczeń emerytalno-rentowych. I gdybyśmy na poważnie – odbyło się już pierwsze czytanie tego projektu w Sejmie, podpisało się pod nim 40 tys. osób – do tego wrócili i poważnie tym się zajęli, to byłby to dobry krok w kierunku wsparcia emerytów i rencistów. Emeryci i renciści cały czas pytają, kiedy do tego wrócimy. To samo dotyczy podniesienia kwoty wolnej od podatku, ale to już jest szersza sprawa. Natomiast jeżeli chodzi o projekt obywatelski, to obejmuje on swoim zakresem tylko kwestie dotyczące emerytów i rencistów. I mam prośbę do pani marszałek, aby swoim autorytetem i swoimi działaniami spowodowała, aby komisja, do której projekt został skierowany, tym projektem się zajęła. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Marszałek:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Proszę bardzo, pan poseł Grzegorz Braun, Konfederacja.

Posel Grzegorz Braun:

Szczęść Boże raz jeszcze wszystkim dzielnym ludziom, wobec których każdy z tu obecnych powinien odczuwać jakiś dług wdzięczności!

Jako reżyser, dokumentalista rozmawiałem z przedstawicielami chyba wszystkich formacji z tego, że tak powiem, czołowego rzutu opozycji, który tutaj tak ładnie nazywamy opozycją antykomunistyczną. Bardzo często byli to ludzie samotni, samotnie cierpiący szykany, a więc niemogący się dzisiaj wylegitymować jakimś widomym kalectwem. Bieda to jest ta jedyna legitymacja, która niektórym została. Ale to są ludzie bardzo dumni, w związku z czym bardzo często niechętnie wyciągną rękę po zasiłek.

Przypominam sobie tych wszystkich ludzi z czasów konspiracji wojennej i powojennej, z którymi miałem zaszczyt rozmawiać przed kamerą i poza kamerą. Przypominam sobie bohaterów poznańskiego Czerwca, ostatniego powstania, przypominam sobie bohaterów prowokacji grudniowej na Wybrzeżu. I tak sobie to przypominając, dochodzę jednak do sedna sprawy, bo uświadamiam sobie, że kiedy pan poseł Janusz Korwin-Mikke składał swój słynny projekt uchwały lustracyjnej w tej Izbie, to zawierał on pewne bardzo istotne uzupełnienie. Lustracja miała dotyczyć agentury bezpieki nie tylko niebieskiej, ale także i zielonej. Temat nie został później podjęty. Temat później nie został podjęty i faktem jest, że bezpieka wojskowa mimo ogromnych wysiłków pana ministra Macierewicza, bezpieka zielona, miała mnóstwo czasu na to, żeby samodzielnie przeprowadzić remanent i poddać się tej quasi-autolikwidacji. W związku z tym historia dzisiaj, szanowni państwo – bo padły tutaj takie piękne słowa z tej mównicy: bohaterowie – nie jest w stanie zdekodować siebie samej. Historycy IPN-u nie są w stanie w sposób wiarygodny zapewnić nas o tym, że ci, których pokazywano nam jako bohaterów, jak chociażby TW „Bolek”, Lech Wałęsa, są nimi w istocie.

A zatem proszę bardzo, starajmy się wetować krzywdy zadawnione, ale piszmy wreszcie tę historię porządnie. Będzie jeszcze okazja, żeby wrócić do tego przy sprawie uchwały o lubelskim Lipcu.

(Poseł Antoni Macierewicz: Nie było wojska w jego projekcie.)

(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Krzysztof Bosak, Konfederacja.

Poseł Krzysztof Bosak:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Dziś na forum naszego parlamentu wprowadzona została ustawa,

która ma dawać rekompensatę osobom prześladowanym w okresie komunistycznym. Ma być to rekompensata finansowa, ma to być rekompensata przyznana po 30 latach, ma to być rekompensata w zasadzie po tak wielu latach w dużej mierze symboliczna. Natomiast to, co jest istotne rzeczywiście, to fakt, że osoby, które były sprawcami tych prześladowań, dziś, kiedy od 5 lat w Polsce rządzi Prawo i Sprawiedliwość, partia, która przedstawiała się społeczeństwu jako antykomunistyczna, osoby, które były czynnymi uczestnikami aparatu prześladowań, ciągle mogą piastować różne uprzywilejowane pozycje, uprzywilejowane także finansowo. To, czego oczekiwaliśmy od partii, która przedstawiała się przez tak wiele lat jako antykomunistyczna, to kompleksowa ustawa dekomunizacyjna. Nie wprowadzanie na raty przepisów do różnych ustaw regulujących działanie różnych instytucji państwowych o tym, że przedstawiciele aparatu represji nie mogą pełnić funkcji kierowniczych, ale zrobienia tego jednym cięciem, jednym kompleksowym projektem ustawy.

Z informacji o działaniu dotychczas wprowadzanych takich przepisów wiemy, że powodowały one zwolnienia idące w dziesiątki, a nawet w setki osób pracujących w aparacie państwowym. Te osoby, które stanowiły aparat represji, po 5 latach rządów tzw. prawicy ciągle stanowią filar kadry naszego państwa i partia rządząca nie robi z tym nic, nie przedstawia kompleksowego projektu. A wystarczyłby jeden prosty przepis: kto pracował w służbach represjonujących społeczeństwo w okresie PRL, nie pełni funkcji kierowniczych w żadnej instytucji państwowej (*Dziennik*) i nie pracuje w odpowiadających za bezpieczeństwo organach. Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję.

Do pytań zgłosiło się pięcioro pań i panów posłów. Zamykam listę posłów zgłoszonych do pytań.

Wyznaczam czas pytania na 1 minutę.

Jako pierwszy pan poseł Arkadiusz Marchewka, klub Koalicja Obywatelska.

Poseł Arkadiusz Marchewka:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Bohaterowie opozycji antykomunistycznej zasługują na szczególne wyrazy uznania oraz opiekę państwa, ale trzeba też pomyśleć o pamięci. W tym miesiącu przypada 40. rocznica podpisania w Szczecinie porozumień sierpniowych. To był nie tylko moment bardzo ważny dla tożsamości mieszkańców naszego miasta, ale to był też moment, który stał się fundamentem późniejszych przemian demokratycznych w Polsce. Do dzisiaj świetlica stoczniowa nie stanowi miejsca pamięci, choć w 2017 r. wicepremier Głiński obiecywał, że rząd zaangażuje się w tę kwestię, uczi boha-

Posel Arkadiusz Marchewka

terów tamtych dni, wspierając finansowo budowę, stworzenie miejsca pamięci w dawnej świetlicy stoczniowej. *(Dzwonek)*

Niestety, pan minister do tej pory nie wywiązał się z tej obietnicy, więc chciałbym zapytać pana ministra...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Posel Arkadiusz Marchewka:

Chciałbym również zaapelować do rządu w imieniu mieszkańców Szczecina i Pomorza Zachodniego, aby zaprzestał marginalizowania naszego miasta i regionu oraz wziął się w końcu za spełnianie tych obietnic. To jest bardzo ważne dla ludzi, którzy byli bohaterami tamtych dni. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Mieczysław Kasprzak, klub Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Posel Mieczysław Kasprzak:

Panie Ministrze! Chciałbym zapytać, ile w tej grupie 9,5 tys. osób uprawnionych jest takich osób, które pobierają najniższą emeryturę, najniższe świadczenia albo nawet jeszcze niższe, chodzi o takie osoby, które nie uzyskują, nie mają pełnego świadczenia. Czy są takie osoby? Bo to jest ważne i istotne. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Henryka Krzywonos-Strycharska, klub Koalicji Obywatelskiej.

Posel Henryka Krzywonos-Strycharska:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Pan poseł zadał pytanie, które ja miałam zadać, ale spytam, czy rząd brał pod uwagę zwolnienie z podatków kombatanów, chodzi o kwotę do 2400 zł.

A tak już od siebie chciałam podziękować wszystkim kolegom ze Szczecina, z Gdańska i skądkolwiek, bo uważam, że to, co zrobiliśmy, zrobiliśmy wszyscy jako Polacy. Dlatego też chylę przed wami czoła i proszę was o jedno. Wtedy byliśmy razem, trzymaliśmy

się razem i nie było ważne, kto skąd przyjechał, z jakiego miasta. Dlatego dzisiaj proszę was o to samo: bądźmy razem. Mija 40 lat od tamtych strajków. Proszę was o jedno. Pomyślcie o tym, że te tablice, na których kiedyś pisaliśmy *(Dzwonek)*, są nasze wspólne, ale powinny trafić z powrotem w to miejsce, gdzie były. Zbudowaliśmy Europejskie Centrum Solidarności i tam powinny pozostać.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Cezary Grabarczyk...

Posel Henryka Krzywonos-Strycharska:

Natomiast sala BHP...

Panie marszałku, tylko kilka słów powiem.

Sala BHP należy do nas wszystkich, jednak nie wszyscy możemy z niej skorzystać. Dziękuję. *(Oklaski)*

(Posel Jan Mosiński: Wy nie zrobiliście nic z tą salą, by się rozsypała...)

(Głos z sali: Proszę nie przeszkadzać.)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Cezary Grabarczyk, klub Koalicji Obywatelskiej.

Posel Cezary Grabarczyk:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W projekcie ustawy jest przewidziany przepis, który pozwala osobom uprawnionym, tym osobom, które walczyły w ramach antykomunistycznej opozycji, na korzystanie z ulg w transporcie publicznym, zbiorowym. Ale to rozwiązanie, które jest w art. 13a, w szczególności w ust. 1, może szkodzić osobom uprawnionym. Dlaczego? Dlatego że niektóre gminy już stosują większe zniżki, nawet o 100%, i przy tak sformułowanym przepisie okaże się, że nie tylko nie poprawimy sytuacji tych osób, ale nawet ją pogorszymy.

(Głos z sali: Nieprawda.)

Dlatego w dalszych pracach nad projektem ustawy proponujemy zmianę tego przepisu. *(Dzwonek)*

I podpisuję się pod apelem pani posłanki Henryki Krzywonos. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Piotr Borys, klub Koalicji Obywatelskiej.

Posel Piotr Borys:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! To ważna ustawa, która powinna stanąć w Wysokiej Izbie zapewne

Posel Piotr Borys

wiele lat temu. To gest solidarności, dzisiejszej solidarności wobec tych wszystkich, którzy walczyli o wolną Polskę w czasach komunistycznych, ryzykując życie i wykazując ogrom cywilnej odwagi. Dlatego kwestia godnościowa dotycząca zwiększenia części emerytalnej, dostępu do ochrony zdrowia, jak również zniżek w komunikacji jest tym minimum, które państwo polskie może dać swoim obywatelom, którzy mieli tyle odwagi, aby walczyć o Polskę w pełni wolną i niepodległą.

Przychyłam się do wszystkich wniosków, które złożyli przedstawiciele Koalicji Obywatelskiej, dotyczących tego, aby zwolnić przede wszystkim emerytury, które i tak są przecież niewielkie, chodzi o kwotę 2400 zł, z podatku, aby zwiększyć możliwości, jeśli chodzi o zniżki komunikacyjne, bo przecież wiele gmin ma 100-procentową zniżkę. To są po prostu niezbędne elementy. *(Dzwonek)* Jest to gest solidarności szczególnie pokolenia wolności wobec ludzi pokolenia Solidarności. Bardzo wam dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję.

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Teraz głos ma sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pan Stanisław Szwed.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Bardzo dziękuję wszystkim klubom za jednoznaczne poparcie ustawy, która w jakiś sposób zrekompensuje utraconą możliwość otrzymywania dobrej emerytury przez osoby, które były działaczami opozycji antykomunistycznej i były represjonowane.

Padło tutaj kilka pytań, więc od razu wyjaśnię kilka kwestii. Pierwsza rzecz, o której mówili panowie posłowie, dotyczyła ulg. Mechanizm, który wprowadzamy w tym przepisie, będzie działał tak samo jak w przypadku kombatantów, czyli to będzie obowiązkowa ulga.

W przypadku samorządów jest to działanie fakultatywne, czyli samorządy mogą takie ulgi stosować. Nie ma przeszkód, żeby dalej ta ulga, np. 100-procentowa, była realizowana. Tutaj nie ma żadnej sprzeczności. Mamy nadzieję, że samorządy nie będą się z tego wycofywały, bo to jest ich fakultatywne działanie.

(Posel Cezary Grabarczyk: Przy językowej wykładni może być wątpliwość.)

To działanie, które my wprowadzamy, jest obowiązkowe. Wszyscy będą uprawnieni do 50-procentowej czy 51-procentowej ulgi, a samorządy mogą dodatkowo wprowadzić ulgę 100-procentową. Wiemy, że takie samorządy są w Polsce. Mamy nadzieję, że to będzie utrzymane, że będzie się jeszcze rozszerzało, jeżeli chodzi o to działanie. Nie ma zagrożenia, że tym przepisem wyłączymy możliwość przyznawania ulg na poziomie 100%.

Jeśli chodzi o pytanie, jakiej liczby to będzie dotyczyło, szacujemy, że będzie to ok. 9,5 tys. osób. Średnia wysokość pobieranych przez te osoby emerytur czy rent wynosi ok. 1500 zł. Nie mam w tej chwili danych, ile jest w tym minimalnych, ale możemy szacować, że dopłata będzie rzędu 900 zł. Taka będzie średnio dopłata.

Już o tym rozmawialiśmy, ale powiem jeszcze raz, że dzisiaj rozmawiamy w przypadku tej ustawy o emeryturach i rentach. Wprowadzamy to do systemu emerytur i rent. Nie wprowadzamy tego do innych rozwiązań. Inne rozwiązania są w ustawie o kombatantach, gdzie jest dodatek kombatancki czy dodatek solidarnościowy w kwocie 441 zł, który jest zwolniony od podatku, od wszelkich egzekucji. Ten dodatek jest na tym samym poziomie zarówno dla osób represjonowanych, jak i dla kombatantów. W ramach tego dodatku można dyskutować o jego wysokości, o podwyższeniu. Ten dodatek też jest waloryzowany. Zaczynaliśmy od kwoty, jak państwo pamiętacie, 400 zł, teraz jest 441 zł. To rozwiązanie wprowadzamy do systemu emerytalnego, dlatego nie mogliśmy go wyłączyć z systemu podatkowego, bo jest on włączony do systemu emerytalnego, dotyczy całego systemu emerytalnego, bo przecież jest to wyrównanie, dopłata do tej kwoty 2400 zł. Jeżeli będziemy dyskutować nad systemem emerytalnym, jeśli chodzi o podatki, wtedy też to działanie będzie tym objęte, bo to działanie będzie obsługiwał Zakład Ubezpieczeń Społecznych czy KRUS. Ta wypłata będzie połączona ze świadczeniem emerytalno-rentowym.

Jeszcze jedna kwestia, która jest z tym związana. To jest na wniosek tych osób. Mamy pełną świadomość, że bardzo mocno działacze opozycji antykomunistycznej uczestniczyli w pracach. Dzięki temu ta informacja poprzez urząd do spraw kombatantów, poprzez nasze debaty, a także poprzez media dotrze do tych osób, aby ten wniosek został złożony.

Ta lista działaczy, którzy mają status osób represjonowanych, nie jest zamknięta, ona jest cały czas otwarta. Oczywiście miesięcznie są to różne liczby, bo raz jest 100 osób, raz jest 50 osób, w przypadku których urząd do spraw kombatantów rozpatruje takie wnioski. Część osób już niestety odchodzi ze względu na stan zdrowia czy wiek.

To działanie dotyczy systemu emerytalnego. Myślę, że to jest minimum, jeżeli chodzi o to, co możemy zrobić dla osób, które walczyły o naszą niepodległość, dzięki którym dzisiaj możemy z tej mównicy przemawiać. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję.

W dyskusji zgłoszono wniosek o niezwłoczne przystąpienie do drugiego czytania tego projektu ustawy.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważał, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do drugiego czytania.

Czy ktoś z pań i panów posłów pragnie zabrać głos w drugim czytaniu projektu ustawy?

Pan poseł się zgłasza.

Otwieram dyskusję.

Pani poseł pierwsza, tak?

1 minuta, pani poseł.

Proszę bardzo.

Posel Teresa Wargocka:

W imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość dziękuję za ten brak sprzeciwu. Ta ustawa, jeżeli będzie dzisiaj, miejmy nadzieję, uchwalona przez Wysoką Izbę, będzie podpisana przez pana prezydenta jeszcze w sierpniu. Będzie to bardzo znaczący wkład Wysokiej Izby w docenienie wszystkich działaczy podziemia, antykomunistycznej opozycji.

Chciałabym w imieniu klubu parlamentarnego złożyć dwie typowo porządkujące poprawki, takie poprawki, które w zasadzie absolutnie nie zmieniają merytoryki tej ustawy, a także złożyć wniosek o niezwłoczne przejście do trzeciego czytania.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Tadeusz Tomaszewski, klub Lewicy.

Posel Tadeusz Tomaszewski:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Korzystając z debaty dotyczącej sytuacji osób represjonowanych, również kombatantów, chciałbym zwrócić się do pana ministra i do rządu, aby w przeszłorocznym budżecie państwa zwiększyć środki na pomoc socjalną dla osób represjonowanych, kombatantów i działaczy opozycji antykomunistycznej. Ustawy, zarówno ustawa, o której dzisiaj dyskutujemy, jak i ustawa o kombatantach, przewidują możliwość przyznawania jednorazowej pomocy, chociażby na zakup wózka inwalidzkiego lub dostosowanie mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, czy pomocy okresowej związanej z przyznawaniem takiej pomocy środowiskowej, chociażby w przypadku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i stanu zdrowia. Dzisiaj tych środków nie wystarcza, dlatego też państwo, które ma być solidarne ze swoimi bohaterami, powinno na ten cel przeznaczyć większe środki finansowe. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję.

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Zamykam dyskusję.

W związku z tym, że w czasie drugiego czytania zgłoszono poprawki, właściwie poprawkę, do przedłożonego projektu ustawy, proponuję, aby Sejm przystąpił do trzeciego czytania po doręczeniu paniom i panom posłom tekstu tych poprawek.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważał, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty)

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Witam serdecznie.

Miałem prowadzić obrady trochę wcześniej, ale uznałem, że dobrze by było, gdyby ten punkt prowadził marszałek, który jest bardziej odpowiedni do prowadzenia tego punktu. *(Wesołość na sali, oklaski)*

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 3. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (druki nr 515 i 532).

Proszę panią poseł Teresę Pamułę o przedstawienie sprawozdania komisji.

Proszę bardzo.

Posel Sprawozdawca Teresa Pamuła:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Przypadł mi w udziale zaszczyt przedstawienia sprawozdania Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., druk nr 515.

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu, skierowała w dniu 22 lipca 2020 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania. Ustawa ma za zadanie umożliwić przeprowadzanie badań statystycznych ważnych dla gospodarki kraju w okresie pandemii wywołanej COVID-19. W czasie dyskusji nad ustawą zgłoszone zostały cztery poprawki, które uzyskały pozytywną opinię komisji finansów.

Komisja Finansów Publicznych po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego pro-

Posel Sprawozdawca Teresa Pamula

jektu ustawy na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2020 r. wnosi o uchwalenie przez Wysoki Sejm załączonego projektu ustawy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Zapraszam pana posła Andrzeja Szlachtę z Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość.

Posel Andrzej Szlachta:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić stanowisko Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., druki nr 515 i 532.

Celem tej ustawy, jak już powiedziano, jest zapewnienie efektywnego prowadzenia badań statystycznych, statystyki publicznej oraz przeprowadzenie dwóch najbliższych spisów powszechnych zaplanowanych w roku 2020 i w roku 2021 w warunkach zagrożenia epidemicznego, jeżeli chodzi o chorobę zakaźną i wirus SARS-CoV-2.

W zakresie badań statystycznych statystyki publicznej niezbędne jest stworzenie takich rozwiązań prawnych, które w warunkach pandemii umożliwią nieprzerwane prowadzenie tych badań kluczowych dla gospodarki narodowej. Podstawowym założeniem proponowanych rozwiązań jest zagwarantowanie bezpieczeństwa zdrowotnego w trakcie prowadzenia badań statystycznych tak osób przeprowadzających badania, jak i podmiotów objętych tymi badaniami.

Podstawowe rozwiązania zawarte w przedmiotowym projekcie ustawy dotyczą zmian w dwóch ustawach: w ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz w ustawie z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej przeprowadzenie spisu powszechnego wymaga odrębnej ustawy. Zarówno powszechny spis rolny w 2020 r., jak i narodowy spis powszechny ludności i mieszkań w 2021 r. to bardzo duże przedsięwzięcia o charakterze organizacyjnym, metodologicznym, informatycznym i finansowym. Zakres podmiotowy i przedmiotowy tych spisów jest zgodny z wymogami Unii Europejskiej, ale uwzględnia również zapotrzebowanie odbiorców krajowych zgłaszane w trakcie konsultacji międzyresortowych

i społecznych. Pozwoli to na zaspokojenie potrzeb informacyjnych społeczeństwa, organów administracji publicznej i instytucji naukowych.

Powszechny spis rolny ma dostarczyć wielu podstawowych informacji o rolnictwie, w tym o gospodarstwach rolnych i użytkownikach, danych o powierzchni użytkowanych gruntów, powierzchni zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich, nakładach pracy w rolnictwie, źródłach dochodów gospodarstw domowych, środkach produkcji, budynkach gospodarskich, działalności innej niż rolnicza prowadzonej w gospodarstwie. Powszechny spis rolny będzie przeprowadzony na obszarze kraju w terminie od 1 września do 30 listopada tego roku. Ustawa zakłada, że udział w tym spisie jest obowiązkowy.

Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań zostanie przeprowadzony w Polsce od 1 kwietnia do 30 czerwca 2021 r. W obydwu spisach pracami spisowymi kieruje prezes Głównego Urzędu Statystycznego jako generalny komisarz spisowy. Na terenie województwa pracami spisowymi kieruje wojewoda jako wojewódzki komisarz spisowy. Na skutek pandemii występuje potrzeba rozszerzenia dostępu dla statystyki publicznej do danych identyfikacyjno-adresowych, m.in. numerów telefonów, z nowych źródeł danych. Wszystkie te zadania są uwzględnione w omawianym projekcie ustawy, którego pierwsze czytanie odbyło się 5 sierpnia 2020 r. na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość poprze przedmiotowy projekt ustawy z czterema poprawkami uwzględnionymi w druku nr 532. Bardzo dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie.

Zapraszam pana posła Dariusza Rosatiego, Klub Parlamentarny Koalicji Obywatelskiej.

Posel Dariusz Rosati:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Państwo Ministrowie! Zanim odniosę się do druku nr 532, chciałbym podziękować Wysokiej Izbie za odrzucenie innego projektu ustawy, który trafił dzisiaj pod nasze głosowanie, a mianowicie projektu ustawy o bezkarności dla urzędników i wysokich polityków Prawa i Sprawiedliwości z tytułu podejmowania decyzji w czasie pandemii.

Chcę państwu powiedzieć, że jest to projekt skandaliczny na skalę międzynarodową, który wprowadza kompletną bezkarność dla wysokich urzędników obecnej władzy pod pretekstem tego, że działają w ramach wyższej konieczności. Projekt, który obejmuje kilka zdań, zwalnia z odpowiedzialności za takie nadużycia i brudne interesy, jakie obserwujemy w Ministerstwie Zdrowia na skalę sięgającą kilkuset mi-

Posel Dariusz Rosati

lionów złotych, czy choćby koszt przygotowania tzw. wyborów pocztowych sięgający 70 mln zł.

Tego typu regulacje prawne stanowią kolejny krok w niszczeniu państwa prawa w Polsce i naprawę przestrzegam moich kolegów z PiS, żeby nie szli tą drogą. Nie ma możliwości, żeby w drodze ustawy uchylać w sposób systemowy odpowiedzialność urzędników za podejmowane decyzje. Wy rządzie i wy ponosicie odpowiedzialność za to, co robicie.

A teraz wracam do druku nr 532, który dotyczy, jak była już mowa, projektu ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym i ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań. Chcę z góry powiedzieć, że Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska poprze sprawozdanie komisji, poprze ten projekt ustawy wraz z poprawkami. Są to całkiem naturalne dostosowania w przepisach prawnych, dotyczące działalności statutowej Głównego Urzędu Statystycznego w warunkach pandemii.

Zwracam tylko ponownie uwagę, bo mówiłem już o tym na posiedzeniu komisji, żeby zwrócić szczególną uwagę na dwie sprawy.

Po pierwsze, ustawa wprowadza szczególne uprawnienia, jeśli chodzi o dostęp do danych osobowych, co jest uzasadnione tym, że zarówno w przypadku przeprowadzenia działań spisowych, jak i w sytuacji, kiedy zbiera się w ramach ustawy o statystyce publicznej określone dane, Główny Urząd Statystyczny i jego agendy muszą mieć dostęp do pewnych danych osobowych. Zwracaliśmy uwagę na to, aby nie stało się to furtką czy nie otworzyło to drzwi do tego, aby te dane osobowe mogły zostać udostępnione osobom trzecim, które nie mają do tego uprawnień. To jest pierwsza sprawa: zapewnienie prywatności tych danych tak, aby COVID, sytuacja pandemiczna nie była uzasadnieniem tego, że dostęp do tych danych będą miały osoby nieuprawnione.

Druga sprawa, na którą zwracaliśmy uwagę, to zapewnienie bezpieczeństwa podczas pracy rachmistrzów spisowych. Będą oni musieli w niektórych sytuacjach stykać się osobiście z obywatelami w czasie zarówno spisu rolnego, jak i spisu mieszkań i ludności. Apelowaliśmy i apelujemy do Głównego Urzędu Statystycznego o zapewnienie bezpieczeństwa rachmistrzom, a także o to, żeby wizyty rachmistrzów nie były, nie stały się łańcuchem przekazywania, łańcuchem przenoszenia się wirusa pomiędzy poszczególnymi miejscami zamieszkania czy pomiędzy poszczególnymi lokalizacjami. Usłyszeliśmy zapewnienie ze strony pana prezesa Rozkruta, ze strony Głównego Urzędu Statystycznego, że te nasze obawy i nasze niepokoje zostaną w odpowiedni sposób wzięte pod uwagę i urząd dołoży wszelkich starań, aby spis odbył się w sposób bezpieczny.

Tak jak powiedziałem, panie marszałku, klub Koalicji Obywatelskiej poprze tę ustawę. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie, panie pośle.

Zapraszam pana posła Macieja Gdulę, klub parlamentarny Lewica.

Posel Maciej Gdula:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Pano wie Posłowie! Panie Posle i Posłanki! Mówię tak, bo dzisiaj podział polityczny przebiega pomiędzy tymi, którzy narzucają innym, jak się do nich zwracać, i tymi, którzy szanują to, jak osoby chcą być nazywane. *(Oklaski)*

Proszę państwa, mam przyjemność zaprezentować stanowisko klubu Lewica w sprawie zmiany ustaw dotyczących statystyki publicznej, powszechnego spisu rolnego i narodowego spisu powszechnego.

Zacznę od tego, że to jest niezwykle istotne i ważne badanie. Gdyby nie było spisów powszechnych, proszę państwa, nie wiedzielibyśmy, że 800 tys. ludzi w Polsce deklaruje się jako Ślązacy. Nie wiedzielibyśmy o istnieniu tak dużej mniejszości, ludzi, którzy są przekonani do tego, że ich tożsamość jest śląska, a także polska, ale 400 tys. z nich deklaruje tylko tożsamość śląską. Tego byśmy się nie dowiedzieli z sondaży, z danych urzędowych. Nie dowiedzielibyśmy się też np. tego, że 1 mln osób w Polsce nie deklaruje przywiązania do żadnej religii, po prostu uważa się za osoby bezwyznaniowe. To jest też ważna rzecz, której byśmy się nie dowiedzieli. Nie dowiedzielibyśmy się tego w sposób bardzo precyzyjny, bo o ile sondaże mówią nam z dużym prawdopodobieństwem i przybliżeniem, jak się rzeczy mają, o tyle narodowy spis powszechny daje nam bardzo precyzyjną, pewną wiedzę. To jest bardzo istotne narzędzie i dla administracji, i dla naukowców, ale też w ogóle dla nas jako Polek, Polaków, dla społeczeństwa. Możemy przyjrzeć się samym sobie – to jest niezwykle ważne – i zdobyć wiedzę o tym, w jakim stanie zdrowotnym się znajdujemy, jak mieszkamy – to jest bardzo ważna sprawa – i jak wyglądają procesy migracyjne. Tego byśmy się nie dowiedzieli, gdyby nie spisy, które bardzo, bardzo dokładnie pokazują, jakim jesteśmy społeczeństwem.

Jakie zmiany są proponowane w tych ustawach? Otóż przede wszystkim są to zmiany związane z sytuacją epidemiczną. Chodzi o to, żeby jak najbardziej ograniczyć kontakty rachmistrzów spisowych z badanymi. Druga rzecz, i to jest niezwykle istotne, polega na tym, że podtrzymana jest tendencja z 2011 r., żeby spisu dokonywali sami obywatele i same obywatelki. To jest niesamowicie ważne, bo to z jednej strony obniża nam koszty, rozwija kompetencje społeczne, ale z drugiej strony tworzy nowe kompetencje cyfrowe. To, że będziemy mogli sami spisać się przez Internet, jest krokiem w dobrym kierunku. Przy epidemii widać, jak ważne są te kompetencje. Dobrze, że je rozwijamy i wzmacniamy.

Posel Maciej Gdula

Jest tu mnóstwo szczegółowych rozwiązań, w które państwa nie będą wprowadzał. Ale to są dobre rozwiązania, takie, które pozwalają elastycznie odnosić się do sytuacji.

Są natomiast dwie kwestie, na które chcę zwrócić uwagę. Pierwsza to wątpliwości związane z tym, że wobec rachmistrzów spisowych nie będą obowiązywać przepisy związane z płacą minimalną i minimalnym wynagrodzeniem za pracę godzinową. Można mieć wątpliwości dotyczące tego, że ktoś zostanie wykorzystany, że mamy do czynienia z nadużyciem. Ale praca rachmistrzów spisowych jest, po pierwsze, zajęciem wykonywanym raz na 10 lat, a po drugie, rachmistrze spisowi będą mieli bardzo różną efektywność i aktywność, bo nie wiadomo, jak wiele osób spisie się rzeczywiście przez Internet, dokona samospisu. Zawieszenie przepisów dotyczących minimalnego wynagrodzenia ma więc duży sens.

Druga wątpliwość, którą mam, to kwestia wynagrodzenia za wywiady. Mam nadzieję, że te wynagrodzenia, które są wpisane w projekcie ustawy, nie ograniczą zasięgu rekrutacji na stanowisko rachmistrza spisowego, to znaczy, że nie będzie takiej sytuacji, w której będzie brakowało osób, które chcą dokonać spisu. Mam nadzieję, że te pieniądze będą wystarczające, ale być może powinniśmy jeszcze się nad tym zastanowić.

Lewica generalnie będzie popierać te rozwiązania, o których mówiłem i które przedstawiła sprawozdawczyni komisji. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie, panie pośle.

Zapraszam pana posła Zbigniewa Ziejewskiego, Klub Parlamentarny Koalicja Polska – Polskie Stronictwo Ludowe – Kukiz15.

Posel Zbigniew Ziejewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić stanowisko klubu Koalicji Polskiej – PSL – Kukiz15 wobec rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., druki nr 515 i 532.

Statystyka jest potrzebna zarówno do oceny działań w minionym okresie, jak i służy do wsparcia w procesie podejmowania strategicznych decyzji. Poprzedni spis rolny miał miejsce 10 lat temu i pokazał wyraźnie, jak zmieniło się polskie rolnictwo i polska wieś po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Pozwoli to ocenić wpływ środków pomocowych z Unii Europejskiej na modernizację sektora żywnościowego. Warunkiem jest oczywiście rzetelne jego przeprowadzenie, tak żeby wnioski były pomocne, a nie tylko potwierdzały

pewne działania władzy i je usprawiedliwiała bądź uzasadniały.

Powszechny spis ludności i mieszkań ma służyć diagnozie obecnego stanu, w tym szczególnie poziomowi życia Polaków. Warto też w tym spisie poddać analizie wpływ programów socjalnych na poziom życia, w tym poziom ubóstwa zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich.

Projekt wprowadza zmiany mające na celu sprawną realizację obydwu spisów w trudnych warunkach COVID-19. Uwzględnia więc możliwość zdobywania danych z zasobów administracyjnych i wykorzystania techniki internetowej. Zasadniczym celem zmian jest zdobycie poprawnych informacji statystycznych przy jednoczesnym nienarażaniu zdrowia tak ankietowanych, jak i rachmistrzów.

Nasz klub poprze ten projekt, gdyż poprawnie zdobyta wiedza jest niezbędna dla racjonalnego procesu podejmowania decyzji. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie, panie pośle.

Zapraszam pana posła Grzegorza Brauna z Koła Poselskiego Konfederacja.

Posel Grzegorz Braun:

Szczęść Boże!

Szanowni Państwo! Takie spisy to jest totalniactwo czystej wody. To nie jest żaden argument, że Unia Europejska życzy sobie zajrzeć do kieszeni i wymierzyć miedzę każdego polskiego gospodarza. A jak do tego dołącza się rząd warszawski i pragnie poznać metraż naszych mieszkań i przy tym dowiedzieć się jeszcze innych ciekawych rzeczy, no to rzecz jasna uciekam z krzykiem i popierać takiego projektu nie będę, a i kolegów będę namawiał. Pana prezesa pewnie nie będę musiał do tego namawiać. Przypomina mi się, żeby coś poważniejszego tutaj jednak jako punkt odniesienia państwu zostawić.

Przypomina mi się, że pewien tekst klasyczny się zaczyna od słów, że było to za czasów cesarza Augusta, który postanowił spisać wszystkich w swoim państwie, w swojej krainie. I wiecie państwo, to jest początek końca tego wielkiego cesarstwa – moment, w którym cesarz zapragnął poznać wszystkich swoich poddanych i dowiedzieć się nie tylko tego, co wiedzą sąsiedzi, tzn. na czym kto siedzi, ale także i co jada, ile zarabia, czym się trudni. Miejsce jakąś, na litość Boską, sferę prywatności. Wolność, Tomku, w swoim domku i kogo do tego domku zapraszam, to powinna być sprawa każdego wolnego, normalnego Polaka. Niezależnie od tego, czy rachmistrz biegły spisowy ma być zaledwie gościem wirtualnym, przez telefon czy przez Internet, czy też w towarzystwie policji odwiedzi mnie, dlatego że ja, wbrew tej bzdurnej ustawie, nie zadzwonię do urzędu i nie zamelduję, że oto je-

Posel Grzegorz Braun

stem gotów poddać się tej spisowej procedurze. Mamy techniki sondowania, mamy znakomitych specjalistów od badania rzeczywistości i nie ma żadnego powodu, żeby każdy wolny Polak meldował władzy – a już nie tylko warszawskiej, ale też i brukselskiej, a wiadomo, że jak brukselskiej, no to wszystkie imperia w tej galaktyce będą miały dostęp do tych danych – jak mu się powodzi. Zachowajmy to staropolskie traktowanie naszego domu jako przyjaznego, otwartego, ale nie na przestrzał, bastionu. Dziękuję.

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję, panie pośle.

Zapraszam pana posła Janusza Korwin-Mikkego, Koło Poselskie Konfederacja.

Proszę bardzo.

Posel Janusz Korwin-Mikke:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Gdyby jakiś obcy rząd chciał o nas wiedzieć wszystko, tobyśmy powiedzieli: ohydny szpieg. Ale obcy rząd na podstawie tych wiadomości nie może wydać jakiejś ustawy, która by nam zaszkodziła, a nasz rząd może. Jak wiemy, większość ustaw, które są wydawane, potem jest odwoływana jako ustawy szkodliwe. A są one robione na podstawie właśnie tych spisów powszechnych.

Im więcej rząd o nas wie, tym gorzej dla nas, bo urzędnicy mają wtedy tendencję, żeby coś zrobić. Gdyby nie wiedzieli, co się dzieje, toby tego zrobić nie mogli. Przykładowo w szkolnictwie, gdyby rząd nie wiedział, jakiej wielkości są klasy, ilu jest uczniów, to wtedy nie mógłby wydać jakiejś idiotycznej ustawy, że w każdej klasie należy zrobić to, to i tamto. Każda tego typu informacja, którą ma rząd, umożliwia mu totalitarne zarządzanie państwem. I my jako partia, która się sprzeciwia totalitaryzmowi, która uważa, że powinien działać wolny rynek, uważamy, że nie ma najmniejszego powodu, żeby rząd coś wiedział.

Chciałem przypomnieć, że mówi się, że są to potrzebne wiadomości. Otóż np. dla gospodarki nie ma ani jednej potrzebnej wiadomości, która byłaby otrzymana podczas spisu powszechnego. Jeżeli ja coś produkuję, np. samochody albo, ja wiem, pończochy do Egiptu, i chcę wiedzieć, czy produkować, to ja nie potrzebuję wiedzieć, ile tych pończoch wyprodukowano, ja chcę wiedzieć, ile ich będzie potrzebne za rok. Ale przecież tej danej statystycznej nie ma, nie dostanę tej danej. Wszystkie nasze dane są oparte na przyszłości, a przeszłość – nie.

Otóż, powtarzam, tego typu zbieranie informacji powoduje, że rząd siedzi na ogromnej kupie informacji. Jedyne, co z nią może zrobić, to może nam zaszkodzić. Z tego względu jesteśmy przeciwni wydawaniu

pieniędzy na to. I przy okazji Unia Europejska też może nam zaszkodzić na różne sposoby, w związku z czym musimy się obawiać nie tylko naszego rządu, ale również Unii Europejskiej. Dziękuję za uwagę. (Oklaski)

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję, panie pośle.

Witam serdecznie pana prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, pana Dominika Rozkrutę, i serdecznie proszę pana prezesa o zabranie głosu.

Mównica jest pana, panie prezesie.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego Dominik Rozkrut:

Panie Marszałku! Bardzo dziękuję. Postaram się króciutko odnieść do stanowisk tutaj przedstawionych.

W szczególności chciałbym zapewnić pana prof. Rosatiego o tym, że rzeczywiście my obecnie nie prowadzimy badań w taki sposób, że wysyłamy rachmistrów na adresy, z racji sytuacji epidemicznej, staramy się realizować wszystkie wywiady przez telefon. Podobnie temu służą zmiany w ustawie, realizowany będzie z założenia spis powszechny.

Jeżeli chodzi o te szczególne uprawnienia, to my je już mieliśmy, jeżeli chodzi o dostęp do danych osobowych. Tu odpowiednie derogacje są również zawarte w rozporządzeniu o ochronie danych osobowych, tzw. RODO. Dla statystyki publicznej jest to pewien standard światowy, jeżeli chodzi o systemy statystyczne.

Jeżeli chodzi o tę drobną uwagę pana posła przedstawiciela Lewicy, nie pamiętam, Gduli – płaca minimalna. My rzeczywiście płacimy za fakt przeprowadzenia wywiadu spisowego i przy założeniu, że ten wywiad realizowany jest w normalnym tempie, to oczywiście to wynagrodzenie jest znacznie wyższe niż płaca minimalna, godzinowa stawka, więc tutaj nie ma chyba żadnego problemu. Te stawki rzeczywiście nie są zbyt wysoko skalkulowane, ale mamy teraz taką okoliczność przy spisie rolnym, że na 5 tys. miejsc mieliśmy 15 tys. kandydatów, tak że myślę, że dobrze wstrzeliliśmy się w pewne oczekiwania.

Jeżeli chodzi o te ostatnie uwagi dotyczące tego, czy spis powszechny jest potrzebny czy nie, powiem króciutko tak: Gdyby nie spis powszechny, nie byłoby informacji co do inflacji, PKB, bezrobocia, wielu innych wyników badań statystycznych, bo to wszystko jest silnie zintegrowane. I oczywiście spisy powszechne są pewnym standardem światowym, nawet nie unijnym, tylko na poziomie ONZ. Gdybyśmy ich nie realizowali, byłibyśmy jedynym krajem na świecie, który tego typu działań nie realizuje.

(Posel Janusz Korwin-Mikke: I o to chodzi.)

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego Dominik Rozkrut

Właśnie ze względu na to, że pewne informacje niestety dla zarządzania państwem są potrzebne. Bardzo dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Włodzimierz Czarzasty:

Dziękuję serdecznie.

Proszę państwa, zamykam dyskusję.

Do trzeciego czytania projektu ustawy przystąpimy w bloku głosowań.

Proszę państwa, pół minuty przerwy, zanim przejdziemy do następnego punktu porządku dziennego.

Do prowadzenia tego punktu został wyznaczony pan marszałek Terlecki, który, jak wiem, czai się blisko sali i za chwilę na tę salę wkroczy. A więc ja państwu serdecznie podziękuję za miłe przedpołudnie razem z państwem spędzone, usiądę w ławach...

(Poseł Marek Suski: I będę się czaił.)

...i będę obserwował grację pana marszałka Terleckiego przy prowadzeniu spraw niełatwych. Dziękuję bardzo.

(Przerwa w posiedzeniu od godz. 11 min 54 do godz. 11 min 56)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisijnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych (druk nr 551).

Proszę pana posła Jarosława Zielińskiego o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy.

Bardzo proszę.

Pan poseł wystąpi zdalnie.

Poseł Jarosław Zieliński:

(Wypowiedź posła jest wyświetlana na telebimach)

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Czy jestem słyszany i widziany?

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Tak, a szczegółów nie musimy widzieć.

(Poseł Włodzimierz Czarzasty: Taka tęcza się pojawiła.)

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jarosław Zieliński:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Jako posłowi sprawozdawcy przypadło mi zaprezentowanie głównych rozwiązań zawartych w komisyjnym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych, druk sejmowy nr 551.

Projekt ten został jednogłośnie przyjęty przez Komisję Regulaminową, Spraw Poselskich i Immunitetowych w dniu 13 sierpnia 2020 r. i skierowany do Wysokiej Izby. Zyskał on akceptację przedstawicieli wszystkich klubów parlamentarnych obecnych na posiedzeniu komisji, co może stanowić sygnał uprawnający do potraktowania tej propozycji jako projektu cechującego się poparciem międzyklubowym.

Celem projektu ustawy jest urealnienie wynagrodzeń osób sprawujących kierownicze funkcje publiczne. Wynagrodzenia te w ostatnich latach nie były podwyższane, a w przypadku posłów, senatorów i samorządowców uległy nawet obniżeniu w 2018 r. o 20%. W tym samym czasie następował w Polsce wzrost przeciętnego i minimalnego wynagrodzenia. Tylko w ostatnich 5 latach przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wzrosło o ponad 26%, a w korpusie służby cywilnej w latach 2016–2019 o ponad 21,5%. W analogicznym okresie kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalania wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wzrosła o ok. 1%, tj. do kwoty 22 zł 96 gr, a w ostatnich 16 latach – o ok. 6%, tj. o kwotę 114 zł 79 gr.

Drugim celem projektowanej ustawy jest proporcjonalne skorelowanie wysokości wynagrodzeń przedstawicieli głównych organów władzy sądowniczej z wynagrodzeniami osób pełniących funkcje kierownicze we właściwych władzach ustawodawczo-wykonawczych. Wręcz odwrotnie oczywiście, skorelowanie wynagrodzeń osób pełniących funkcje kierownicze we wskazanych władzach z wynagrodzeniami sędziów, przedstawicieli głównych organów władzy sądowniczej. Trójpodział władzy poza zasadą równości, niezależności i wzajemnej kontroli powinien uwzględniać także proporcjonalną równowagę w sferze wynagrodzeń.

Projekt ustawy zakłada systemową zmianę sposobu kształtowania wynagrodzeń osób sprawujących funkcje publiczne. Istotą tej zmiany jest powiązanie wysokości wynagrodzeń osób pełniących funkcje państwowe i samorządowe, w organach władzy ustawodawczej i wykonawczej... *(Zakłócenia odbioru)* ...a nie jak dotychczas z kwotą bazową corocznie określaną w ustawie budżetowej. Rozwiązanie to jest wzorowane na regule przyjętej do obliczania wynagrodzeń posłów do Parlamentu Europejskiego jako procentowej części wynagrodzenia sędziego Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Wynika to z art. 11 decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego.

Posel Jarosław Zieliński

Przyjęcie zaproponowanych w projekcie ustawy uregulowań dotyczących wysokości wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe spowoduje, że będą one pozostawały w określonej proporcji do wynagrodzeń sędziów Sądu Najwyższego, a to oznacza, że będą także uzależnione od przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawą w przypadku ustalania wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w danym kwartale jest przeciętne wynagrodzenie w II kwartale roku poprzedniego. Aktualnie wielokrotność tej podstawy stosuje się według mnożnika: 4,13.

Projekt ustawy zawiera przepisy określające odpowiednie proporcje wyrażone w tzw. płatnościach w wysokości wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w stosunku do wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w stawce podstawowej. Projekt ustawy reguluje także mechanizm kształtowania wynagrodzeń osób pochodzących z wyboru, które zajmują kluczowe stanowiska w samorządzie terytorialnym, z zachowaniem zasady autonomii samorządu terytorialnego, który jest oparty, podobnie jak w przypadku państwowych stanowisk kierowniczych, w proporcji do wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w stawce podstawowej.

Projekt ustawy proponuje również rozwiązanie pozostającego, jak wiemy, od dawna w sferze dyskusji publicznej problemu wynagrodzenia małżonki czy małżonka prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Proponuje się, aby osobie tej przysługiwało miesięczne wynagrodzenie wynoszące 0,9 płatności wynagrodzenia sędziego Sądu Najwyższego określonego w stawce podstawowej. Małżonka prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, mimo iż nie zajmuje kierowniczego stanowiska państwowego, to jednak realizuje nieodpłatnie ważne zadania reprezentacyjne i wspomagające prezydenta kosztem własnej pracy i kariery zawodowej oraz czasu prywatnego. (*Dzwonek*) W praktyce ze względu na obowiązki wykonywanie dotychczasowej pracy zawodowej przez małżonkę prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, pierwszą damę, jest raczej niemożliwe.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Posel Jarosław Zieliński:

Wysoki Sejmie! W imieniu Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych proszę Wysoki Sejm o przyjęcie projektu ustawy zawartego w druku sejmowym nr 551. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Jako pierwszy pan poseł Marek Suski, Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość.

Posel Marek Suski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt wystąpić w imieniu klubu Prawo i Sprawiedliwość. Projekt został szeroko uzasadniony przez posła sprawozdawcę. Chciałbym dodać tylko tyle, że od dwudziestu kilku lat, kiedy ustalano wynagrodzenia osób sprawujących najwyższe funkcje w państwie, dwukrotnie były one obniżane, były redukowane, np. została zlikwidowana karta VIP w przypadku leczenia. Wynagrodzenia, kiedy były wprowadzane, wynosiły siedmiokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Dzisiaj nie są to nawet dwie przeciętne pensje, więc ten wniosek spełnia takie oczekiwanie, żeby państwo było skromne, ale żeby też te wynagrodzenia były w miarę odnoszące się do tego, co dzieje się na rynku. Dzisiaj pensja osób sprawujących władzę mieści się w kategoriach średniego, a nawet niższego szczebla kierowniczego na rynku.

Szanowni Państwo! W związku z tym, że jest dłuższa przerwa, przerwa wakacyjna, trzeba by było w miarę szybko ustawę uchwalić. Wnoszę w imieniu klubu o niezwłoczne przejście do drugiego czytania bez odsyłania projektu do komisji. I taki wniosek składam na ręce pana marszałka. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję.

Głos ma pan poseł Grzegorz Braun, koło Konfederacji.

Posel Grzegorz Braun:

Szczęść Boże wszystkim trującym się dla ojczyzny! A jest nas tu niewielu w tej zacnej sali. Klasyka gatunku.

Chyba pierwszy raz tak się zdarza, że przypada mi w udziale zaszczyt zabierania głosu bezpośrednio po przedstawicielu dominującej większości. Pan poseł reprezentował mający tendencję do monopolizowania sceny politycznej kombajn PiS-u z przystawkami. Dlaczego? Dlatego że nikt nie zabiera głosu, bo już poszły w świat takie fake newsy, że mamy oto ogólnonarodowe „kochajmy się”, jak w finale „Pana Tadeusza”. Kiedy jest rozmowa o podwyżkach, nagle wszyscy nabrali takiego zdecydowania, wigoru. Nie ma

Posel Grzegorz Braun

tematu do dyskusji. I ja to rozumiem, bo to jest rzeczywiście skandal, że poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nie może godziwie płacić tym wszystkim ludziom, których pragnąłby zaangażować w pracę dla dobra Rzeczypospolitej, a nie może na uczciwych warunkach. Merytorycznie nie ma sporu. Gdybyście się tak upomnieli o biura poselskie, byłby to temat do rozmowy, ale wy chyłkiem... Hipokryci, hipokryci. Jeśli to wszystko prawda, to czemu się tym nie chwalcie, czemu nie opowiadacie o chwili sprawiedliwości dziejowej, o tym, że właśnie teraz zostanie przywrócona równowaga w przyrodzie, kiedy posłom wzrośnie? Wrzucacie to latem, w sezonie ogórkowym, ok. południa. Wszyscy wyjechali, są na grzybach albo na Karaibach. Chcecie to przepchnąć. Umówiliście się z totalną opozycją, która milczy, głosu nie zabiera. W ogóle nikt się nie zgłosił, prawda? Pan sekretarz potwierdza. Nikt się nie zgłosił do dyskusji, bo to jest niedyskusyjne, to jest niekontrowersyjne. I ja zatem, szanowni państwo, merytorycznie kiwam głową, ale protestuję przeciwko takiemu trybowi załatwiania sprawy. Wrzutka z rana do przeczytania do południa. W ten sposób mamy nad tym procedować. To jest zenujące i skandaliczne.

Ciąg dalszy pan poseł Dobromir Sośnierz. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Dobromir Sośnierz, koło Konfederacji.

Posel Dobromir Sośnierz:

Po raz kolejny koalicja rządowa potyka się o własne nogi. Najpierw zmniejsza te uposażenia, po to żeby 2–3 lata później przyznać się do błędu i je podnosić. To jest tak jak z tym zamykaniem i otwieraniem lasu z zupełnie niezrozumiałych powodów: raz zamykamy, raz otwieramy. Kiedy jest mało zakażeń, to zamykamy, kiedy jest dużo – to otwieramy. Teraz też trudno byłoby znaleźć gorszy moment, szczerze mówiąc, na taką decyzję, która skądinąd jest uzasadniona, bo rzeczywiście wynagrodzenia polskich parlamentarzystów są rekordowo niskie jak na standardy światowe i europejskie. Natomiast jakby ktoś kazał mi wymyślić gorszy moment na wprowadzanie takiej podwyżki, to chyba bym nie wymyślił nic lepszego niż właśnie ten moment teraz, w czasie kryzysu poepidemicznego czy właściwie jeszcze u nas śródepidemicznego.

W dodatku brakuje tutaj ważnej rzeczy. Brakuje podwyżki środków na biura poselskie, co jest nawet pilniejsze i ważniejsze niż podwyżki dla posłów. W tej chwili w dodatku podnosimy jeszcze subwencje dla partii politycznych, którym my tutaj, w partii KORWiN, jesteśmy w ogóle przeciwni. Ruch Narodowy ma trochę odrębne zdanie, ale na pewno jesteśmy przeciwni

ko podnoszeniu tych subwencji w tej sytuacji. *(Oklaski)* W dodatku podnoszenie subwencji dla partii politycznych przy braku podwyżki środków dla posłów na biura poselskie przekłada się na brak równowagi między posłem a partią, umacnia taki stan. Partia może zatrudniać ekspertów i prowadzić prace legislacyjne na forum Sejmu, a pojedynczy poseł właściwie nie ma takich możliwości, co w jeszcze większym stopniu uzależnia posła od partii politycznej. W związku z tym należałoby robić właśnie odwrotnie. Należałoby zdecydowanie podnieść środki na biura poselskie. W Niemczech to jest 21 tys. euro na miesiąc na posła, w Parlamencie Europejskim to jest już ponad 25 tys. euro na posła na wynagrodzenia. Tymczasem wysokość środków na nasze biura rośnie wolniej niż wysokość płacy minimalnej. W związku z tym nie nadąża to nawet za podwyżkami, które sam rząd proponuje przedsiębiorcom. W związku z tym domagamy się przede wszystkim podwyżek środków na biura poselskie, podwyżek ryczałtów na biura poselskie. A jeśli już mamy podwyższać środki dla posłów, to trzeba uzależnić to od aktywności poselskiej, wprowadzając dietę dzienną na wzór Parlamentu Europejskiego, a nie – ryczałtowo wszystkim: czy się stoi, czy się leży, 10 tys. się należy.

Będziemy się wstrzymywać. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Do pytań zgłosiło się dwoje państwa posłów.

Zamykam listę zgłoszonych do pytań.

Wyznaczam czas pytania na pół minuty.

Jako pierwsza pani poseł Klaudia Jachira, klub Koalicji Obywatelskiej.

Nie ma pani poseł.

Pan poseł Grzegorz Braun, klub Konfederacji.

Pół minuty, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Panie Marszałku! W kwestii formalnej: Czy mógłbym pana zachęcić do zmiany sposobu prowadzenia dyskusji?

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo proszę, ma pan czas na pytanie.

Posel Grzegorz Braun:

Ale czy w kwestii formalnej mogę najpierw...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Nie. Pan ma teraz czas na pytanie.

Posel Grzegorz Braun:

Dziękuję.

Chciałbym się dowiedzieć, jak to było z tą umową. Bo czytam na portalach internetowych, że wszystkie kluby są za. Ale my – ma to swoje plusy dodatnie i plusy ujemne – klubem na razie nie jesteśmy. Jesteśmy kołem, kółkiem graniastym konfederackim, i nas nikt do tego towarzystwa nie zapraszał. Nas w ogóle nie ma w tej komisji, po posiedzeniu której wychodzicie i ogłaszacie, że hura, wszyscy się zgadzają, wszystkim się to podoba. Więc proszę mi powiedzieć, kto z kim i na co się umawiał. (*Dzwonek*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję. W dyskusji zgłoszono wniosek o niezwłoczne przystąpienie do drugiego czytania projektu ustawy...

(*Posel Grzegorz Braun: Sprzeciw!*)

Usłyszałem sprzeciw pana posła.

(*Posel Grzegorz Braun: Uzasadnię, panie marszałku.*)

Nie, dziękuję.

W dyskusji zgłoszono sprzeciw.

Rozpatrzymy ten sprzeciw w bloku głosowań.

W tej sytuacji proponuję 3 minuty przerwy, żebyśmy ustalili właściwą kolejność, następny ruch.

(*Chwila przerwy*)

Głosować będziemy teraz.

Wobec tego ogłaszam 5 minut przerwy i proszę o przygotowanie się do głosowania.

(*Przerwa w posiedzeniu od godz. 12 min 12 do godz. 12 min 19*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Kontynuujemy rozpatrywanie punktu 4. porządku dziennego...

Sprawdźmy kworum.

Proszę państwa o przyciśnięcie dowolnego przycisku w celu sprawdzenia kworum.

Głosowało 360 posłów.

Stwierdziliśmy kworum.

Kontynuujemy rozpatrywanie punktu 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisijnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych.

Wobec propozycji przejścia do drugiego czytania projektu ustawy zgłoszono sprzeciw.

Pod głosowanie poddam propozycję przystąpienia do drugiego czytania tego projektu ustawy.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za propozycją przystąpienia do drugiego czytania projektu ustawy zawartego w druku nr 551?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 375 posłów. Za – 347, przeciw – 21, wstrzymało się 7 posłów.

Sejm wniosek przyjął, a tym samym wyraził zgodę na przystąpienie do drugiego czytania projektu ustawy.

Ogłaszam 5 minut przerwy.

Pani marszałek wzywa Konwent Seniorów do ciemnego saloniku.

(*Przerwa w posiedzeniu od godz. 12 min 30 do godz. 12 min 38*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Kontynuujemy rozpatrywanie punktu 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisijnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych.

To jest oczywiście drugie czytanie.

Czy ktoś z pań i panów posłów pragnie zabrać głos w drugim czytaniu?

(*Posel Klaudia Jachira: Tak, ja bym chciała.*)

Jest dwoje państwa posłów.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pan poseł Braun.

Pani poseł najpierw? Ustępuje pan poseł?

(*Posel Grzegorz Braun: Mogę ustąpić miejsca.*)

(*Posel Klaudia Jachira: Nie, nie, proszę, panie pośle.*)

Nie ustępuje pan.

No to pan poseł Grzegorz Braun.

1 minuta, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Kłaniam się raz jeszcze w tej sprawie.

Szanowni Państwo! Dieta na podróż służbową od 2013 r. wynosi 30 zł w Polsce, tak? Może to jest poważny temat, bo nie powinniśmy za dużo podróżować, tylko powinniśmy tu siedzieć i radzić dla dobra ojczyzny, natomiast kursują po kraju i po świecie nasi rodacy, chcą czy nie chcą, wysyłani przez swoich przełożonych, mają 30 zł. Właściwie na co? Na waki, prawda? Może byśmy tak obniżyli kwotę wolną od podatku dla wszystkich naszych współobywateli? Może to zrobimy? Uwiniecie się, przecież to będzie trwało minuta osiem na posiedzeniu komisji. Uzupełnijmy, wpiszmy to w ten projekt ustawowy, przecież to nie jest żaden problem dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z przystawkami. Procedujemy do tego popołudnia i wyjdźmy stąd z poczuciem najlepiej spełnio-

Posel Grzegorz Braun

nego obowiązku. Proponuję to, to jest moja konstruktywna propozycja (*Dzwonek*), żeby nie było, że my tutaj coś bojkotujemy: kwota wolna od...

(*Wicemarszałek wyłącza mikrofon, poseł przemawia przy wyłączonym mikrofonie, oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję, panie pośle.

Pani poseł Klaudia Jachira, klub Koalicja Obywatelska.

1 minuta, pani poseł.

Posel Klaudia Jachira:

Szeregowy Pośle Kaczyński! Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Ja bym nie chciała rozmawiać o tym, czy należy tę ustawę poprzeć, czy się wstrzymać, czy być przeciw. Rozumiem, że posłowie, najwyżsi urzędnicy mają prawo do godziwych zarobków.

Mam tylko pytanie do PiS-u. Chciałabym się zapytać: Czy jeżeli przejdą te podwyżki, najwyżsi urzędnicy PiS-u przestaną wtedy okradać państwo przez tworzenie mafijnych struktur, jak to miało miejsce w przypadku zakupu maseczek czy respiratorów, budowy dwóch wież przy Srebrnej czy Polskiej Fundacji Narodowej? Powiedźcie jasno, ile chcecie zarabiać, żebyście nie musieli dorabiać na boku, robić różnych machloi. 20, 30, 40 tys.? To i tak wyjdzie podatnikom taniej niż to, co teraz robicie, niż to, co zrobiliście przy okazji COVID-u, bo sądząc po nadużyciach posła Czarneckiego w Parlamencie Europejskim, kwota 12 czy 14 tys. zł może wam nie wystarczyć. Wiadomo, że służenie w autorytarnej partii i wyzbycie się wszystkich wartości kosztuje i nikt nie ma co do tego wątpliwości, że nie robicie tego za darmo. (*Dzwonek*)

(*Wicemarszałek wyłącza mikrofon, poseł przemawia przy wyłączonym mikrofonie, oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pani poseł, na głupotę nie ma rady, dlatego pani nie przerywałam.

Pan poseł Marek Suski.

Bardzo proszę.

Posel Marek Suski:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Szanowni Państwo! Klub Prawa i Sprawiedliwości niezmiennie popiera projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach

politycznych, ale chcieliśmy zgłosić poprawki, ponieważ chodzi o doprecyzowanie niektórych zapisów, korekty redakcyjno-legislacyjne. Chodzi tutaj o zmianę szyku zdań w niektórych miejscach. Poprawka nr 1: w art. 1 wyrazy „Sekretarzowi stanu, podsekretarzowi stanu oraz wojewodzie” zastępuje się wyrazami „Sekretarzowi stanu i podsekretarzowi stanu”. W pkt 2 w art. 4 wyraz „osób” zastępuje się wyrazem „pracowników” (*Dzwonek*), również wyraz „wynagrodzenia” zastępuje się wyrazem „kwoty”. Pozostałe poprawki – czas mi się kończy – też polegają na tym, żeby również pracownicy samorządowi mogli skorzystać ze zmian w wynagrodzeniach w państwowej sferze budżetowej.

I jeszcze jeden wniosek, prośba o skierowanie tego do głosowania bez odsyłania do komisji poprawek i wniosków zgłoszonych do tej pory w odniesieniu do ustawy. Na ręce marszałka składam te poprawki i wniosek.

(*Posel Grzegorz Braun: Wniosek przeciwny!*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję.

Tu nie ma potrzeby wniosku przeciwnego, ale w dyskusji zgłoszono wniosek o przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy...

(*Posel Artur Dziambor: Panie marszałku...*)

...po doręczeniu paniom i panom posłom zestawu tych poprawek, które zgłosił pan poseł.

Nie słyszę sprzeciwu.

(*Posel Grzegorz Braun: Pan poseł Dziambor.*)

(*Posel Artur Dziambor: Ja nie sprzeciw, ale prosiłem o głos.*)

To już nie ma możliwości, panie pośle.

Nie usłyszałem sprzeciwu.

Do głosowania w tej sprawie przystąpimy w bloku głosowań.

(*Posel Grzegorz Braun: To sprzeciw wobec tego. To sprzeciw, panie marszałku. Sprzeciw.*)

Panie pośle, spóźnił się pan ze sprzeciwem.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 5. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji (druki nr 511 i 530).

Proszę pana posła Krzysztofa Piątkowskiego o przedstawienie sprawozdania komisji.

Posel Sprawozdawca Krzysztof Piątkowski:

Szanowny Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Mam zaszczyt przedstawić państwu uchwałę i mówić o uchwale, która oddając hołd wybitnemu łódzianinowi płk. Janowi Kowalewskiemu w 100. roczni-

Posel Sprawozdawca Krzysztof Piątkowski

cę polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej, wyraża uznanie dla jego osiągnięć i drogi życiowej oraz czci jego pamięć, a zarazem jest hołdem złożonym wszystkim bohaterom tamtych czasów.

Jan Kowalewski urodził się w Łodzi. Był wybitnie uzdolniony. Po ukończeniu studiów, z chwilą wybuchu I wojny światowej został wcielony do armii rosyjskiej, pozostając jednocześnie oficerem Polskiej Organizacji Wojskowej. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę był organizatorem i naczelnikiem Wydziału II Radiowywiadu Biura Szyfrów. Latem 1919 r. Jan Kowalewski złamał pierwsze klucze szyfrowe Armii Czerwonej i od tego momentu zaczął mieć istotny wpływ na historię Polski. W okresie 1919–1920 kierowany przez niego wydział przejął i rozszyfrował w sumie kilka tysięcy szyfrogramów obcych armii, głównie sowieckiej. Prof. Grzegorz Nowik, pisząc o roli polskiego radiowywiadu podczas wojny 1920 r., kazał swoim czytelnikom wyobrazić sobie, że Piłsudski z Leninem w 1920 r. grają w pokera oraz że w ustawionym za plecami wodza bolszewickiej rewolucji lustrze marszałek Piłsudski widział wszystkie rosyjskie karty. Działalność biura stworzonego przez wywodzącego się z Łodzi asa wywiadu dawała polskiemu dowództwu wgląd w najtajniejsze, kluczowe decyzje sztabu wroga i miała rozstrzygający wpływ na decyzje strategiczne naczelnego wodza, walnie przyczyniając się do polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej.

Wysoka Izbo! Tu, na tej sali, niestety zdecydowanie więcej nas dzieli, niż łączy, każdego dnia spieramy się o sprawy fundamentalne dla naszej ojczyzny oraz jej obywateli.

Jestem reprezentantem tego środowiska politycznego, które uważa, że po 30 latach prawdziwie wolnej, niepodległej ojczyzny stajemy się świadkami postępującego kryzysu demokratycznego państwa, a na naszych oczach zaprzepaszcza się dorobek wielu pokoleń bohaterów walczących o naszą wolność, rozumianą jako prawo do samostanowienia, ale też prawo i obowiązek okazywania szacunku wobec demokratycznego państwa i jego obywateli, okazywania go zarówno przez obywateli, jak i przez przedstawicieli klasy politycznej, no i oczywiście okazywania go jednakoż wobec wszystkich obywateli.

Chciałbym wierzyć, że są też sprawy, które nas łączą, że łączy nas wdzięczność wobec naszych przodków, którzy walczyli dla Polski, że łączy nas duma z ich niezliczonych osiągnięć i poświęceń, że łączy nas głęboko uświadomiona potrzeba pamiętania o nich, ale chciałbym, żeby to nie była głupia pamięć na pokaz, pamięć w służbie partykularnych interesów jakiejś partii politycznej, ale żeby to czemuś służyło, najlepiej wspólnemu dobru.

Dzisiejsze posiedzenie Sejmu odbywa się w przeddzień rocznicy Bitwy Warszawskiej, w roku, w którym obchodzimy stulecie zwycięstwa w wojnie z bolszewicką Rosją. Wszyscy wiemy, jakie ono miało

znaczenie dla Polski i Europy. Uchwała Sejmu w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji w tym symbolicznym czasie jest w istocie hołdem złożonym nie tylko młodemu oficerowi z Łodzi, ale również wszystkim bohaterom tamtych czasów, którzy oddawali swoje życie albo gotowi byli je oddać dla Polski. Zastanówmy się zatem, panie i panowie posłowie, jakiej Polski oni pragnęli, za jaką Polskę ginęli albo gotowi byli poświęcić swoje życie. A za przyczyną tej uchwały niech zastanowią się wszyscy nasi współobywatele.

Bardzo dziękuję wszystkim członkom komisji kultury za jednomyślne poparcie. Aż 30 posłów, a zatem wszyscy członkowie tej komisji, wniosek, uchwałę poparło. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 3-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Jako pierwszy w imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość pan poseł Marek Suski.

Posel Marek Suski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt w imieniu klubu Prawa i Sprawiedliwości wypowiedzieć kilka słów o wybitnym naszym rodaku Janie Kowalewskim, z którego Polska i Europa mogą być dumne. Dumne dlatego, że miał on ogromny wkład w to, żeby obronić Polskę i Europę przed komunistyczną nawałnicą sowieckiej armii, która szła z Rosji sowieckiej na Europę i miała plan podbicia całego świata, bo komuniści mieli plan podbicia całego świata i narzucenia systemu komunistycznego całemu cywilizowanemu światu. Jest to obywatel nasz, polski, jak tutaj przedmówca mówił, obywatel Łodzi, z którego łodzianie mogą być dumni. I możemy powiedzieć, że taka postawa patriotyczna, jaka przyświecała ludziom, którzy bronili naszej, niedawno odzyskanej, niepodległości, bo niecałe 2 lata po odzyskaniu niepodległości przez Polskę Rosja sowiecka już próbowała nam tę wolność odebrać... I tak wybitny przedstawiciel naszego narodu, który rozszyfrował sowieckie szyfry, złamał te kody, dał możliwość rozpoznania, jak nieczne są zamiary naszych wrogów, którzy na nas napadli. Dzięki jego umiejętnościom, zespołowi, którym kierował, takie możliwości właśnie mieliśmy.

Jesteśmy wdzięczni tym wszystkim ludziom, którzy walczyli o naszą wolność, naszą niepodległość. Jan Kowalewski jest jedną z znamienitych osób, które wniosły wielki wkład. Później dalej pracował dla Rzeczypospolitej, walcząc z komunizmem, faszy-

Posel Marek Suski

zmem i ze wszystkimi, którzy chcieli Polskę sobie podporządkować i zniewolić. Dziękujemy mu, wyrażamy wielkie uznanie i jesteśmy przekonani, że śladem Polski, która odbudowywała demokrację, dziś budujemy demokrację. Ta demokracja ma się dobrze. Polacy wybierają swoich przedstawicieli, a ci przedstawiciele walczą o jak najlepszy kształt naszej rzeczywistości. Czasem się kłócą, jak pan poseł tutaj wspominał, ale jednak łączy nas miłość do naszej ojczyzny, szacunek dla dokonań naszych bohaterów. Jestem przekonany, że więcej nas łączy niż dzieli, chociaż w demokracji tak jest, że spór jest na porządku dziennym. Natomiast w sprawach naszej ojczyzny, najważniejszych, jesteśmy razem.

Przy tej uchwale również jesteśmy razem i myślę, że wszyscy jak jeden mąż będziemy głosować za upamiętnieniem Jana Kowalewskiego i jego zasług. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Krzysztof Piątkowski, Koalicja Obywatelska.

Posel Krzysztof Piątkowski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Jeszcze raz chciałbym podkreślić, że projekt uchwały Sejmu w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji zaproponowany państwu w przededniu 100. rocznicy polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej oraz w roku uznanym przez Senat RP z inicjatywy byłego senatora Ryszarda Bonisławskiego i prezydenta Łodzi pani Hanny Zdanowskiej za Rok Jan Kowalewskiego został jednomyślnie przez wszystkich 30 członków Komisji Kultury i Środków Przekazu poparty. To jest dobra wiadomość. Członkowie komisji nie mieli żadnych wątpliwości, że młody oficer z Łodzi walczył przyczynił się do polskiego zwycięstwa nad bolszewikami i ze wszech miar zasługuje na uznanie Wysokiej Izby dla jego osiągnięć i drogi życiowej, a także na uczczenie jego pamięci.

Moje miasto, Łódź, mimo trudnej sytuacji epidemiologicznej realizuje program Jana Kowalewskiego. Jutro we wszystkich najważniejszych miejscach miasta będą miały miejsce liczne wydarzenia związane z osobą Jana Kowalewskiego oraz innymi bohaterami tamtych dni, zwieńczone koncertem przygotowanym przez Fundację Art Industry znaną z organizacji prestiżowego Festiwalu Soundedit. W oryginalnych aranżacjach łodzianie usłyszą m.in. przeboje dwudziestolecia międzywojennego. Repertuar będzie

zatem wyjątkowym wykładem muzycznym, komentarzem do atmosfery roku 1920.

5 i 6 września Urząd Miasta Łodzi zaplanował wydarzenie upamiętniające Jana Kowalewskiego w Warszawie. Przy okazji w imieniu organizatorów zapraszam wszystkich państwa posłów. Będzie to miało miejsce w Łazienkach, w pawilonie Biura Programu „Niepodległa”. Wkrótce ma powstać w Łodzi, w mieście, które jest przecież stolicą polskiego street artu, wielkoformatowy mural na ścianie jednej z kamienic w centrum. Opracowany jest monodram oparty na biografii Jana Kowalewskiego i powstaje słuchowisko radiowe.

Ufam, że w jakiejś mierze dzięki tej uchwale Sejmu podobne działania obiegają całą Polskę, a zasługi Jana Kowalewskiego, jego talent, dorobek, poświęcenie, nowoczesny patriotyzm staną się przykładem dla wszystkich następnych pokoleń Polek i Polaków. Bardzo dziękuję i bardzo proszę Wysoką Izbę o poparcie. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Głos ma pani poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska, klub Lewicy.

Posel Małgorzata Prokop-Paczkowska:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Jan Kowalewski – matematyk, lingwista, kryptolog, podpułkownik dyplomowany Wojska Polskiego. Był człowiekiem bardzo wykształconym. W Liège uzyskał dyplom z chemii technicznej. Znał niemiecki, francuski, rosyjski. Miał fenomenalną pamięć fotograficzną. Po wybuchu I wojny światowej został powołany do armii sowieckiej. I nikt później nie miał zamiaru odbierać mu z tego powodu emerytury.

(Poseł Janusz Korwin-Mikke: Rosyjskiej, rosyjskiej.)

Kiedy powierzono mu zadanie utworzenia komórki kryptoanalizy w Sztabie Generalnym, zatrudnił tam nie Misiewiczów, tylko wybitnych profesorów z polskiej szkoły matematycznej i asystentów matematycznych wydziałów.

Praca Jana Kowalewskiego miała bezwzględnie rozstrzygający wpływ na strategiczne decyzje naczelnika państwa marszałka Józefa Piłsudskiego i jego sztabu, w konsekwencji na rozmiar naszego zwycięstwa. To ludzka inteligencja, wiedza, kompetencje przesądziły o rezultacie bitwy, a nie czynniki nadprzyrodzone. Bitwa Warszawska to nie był żaden cud, tylko to był efekt zgodnej współpracy naczelnego dowództwa, które w krytycznym dla kraju momencie potrafiło schować urazy i osobiste niechęci. Zwycięstwo zostało osiągnięte dzięki rzetelnej pracy sztabu oraz wysokim umiejętnościom oficerów i żołnierzy na polu walki. Nazwy Cud nad Wisłą używali przede

Posel Małgorzata Prokop-Paczowska

wszystkim wrogowie Józefa Piłsudskiego, niechający uznać jego zasług.

(Poseł Grzegorz Braun: Bo ich nie było.)

Tę nazwę podchwycił też Kościół katolicki, który również był niechętny Józefowi Piłsudskiemu. W bitwie zginęło po polskiej stronie 4,5 tys. żołnierzy i 25 tys. po stronie rosyjskiej, sowieckiej.

(Poseł Janusz Korwin-Mikke: Bolszewickiej. So-wietów jeszcze nie było.)

10 tys. zaginionych po stronie polskiej i 65 tys. jeńców po stronie sowieckiej. Wszystkim im należy się chwała, dlatego że zginęli na rozkaz swoich dowódców, tak jak jest przy okazji wszystkich wojen.

Dzisiaj mamy otwarcie po remoncie muzeum marszałka Piłsudskiego w Sulejówku. Ciekawe, czy ten plakat tam będzie wisiał, a jeśli będzie wisiał, czy ta tęczą będzie kogoś obrażała, czy zostanie wydrapana, czy zostanie w sposób elektroniczny usunięta. Mam nadzieję, że tak się nie stanie. Dziękuję bardzo.

Klub Lewicy będzie głosował za uhonorowaniem Jana Kowalewskiego i jego wkładu w bitwę, w zwycięstwo w Bitwie Warszawskiej. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Na tej ilustracji, pani poseł, jest z pewnością prawdziwa tęczą.

Pani poseł Bożena Żelazowska, klub Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Posel Bożena Żelazowska:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W imieniu klubu parlamentarnego Koalicji Polskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego – Kukiz15 przedstawiam stanowisko klubu wobec uchwały Sejmu z druku nr 530 w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji.

W tym roku obchodzimy 100-lecie Bitwy Warszawskiej i zwycięstwa w wojnie z komunistyczną Rosją. Było ono niewątpliwie zasługą wielu wybitnych mężów stanu i zasługą bohaterstwa polskich żołnierzy, ale było też wynikiem myśli strategicznej polskiego wywiadu radioelektrycznego. Jego współtwórcą był młody inżynier, por. Jan Kowalewski – wybitnie uzdolniony młody oficer, który został naczelnikiem Biura Szyfrów Sztabu Generalnego Naczelnego Dowództwa. W okresie 1919–1920 kierowany przez niego radiowywiad przejął i rozszyfrował kilka tysięcy szyfrogramów obcych armii, głównie sowieckiej, co dało polskiemu dowództwu wiedzę o decyzjach wroga i miało niewątpliwie wpływ na losy bitwy. Przyczyniło się do zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej.

Po wojnie Jan Kowalewski nadal służył ojczyźnie. Za swoją postawę i zaangażowanie był wielokrotnie odznaczany. Jan Kowalewski jest również patronem jednostki wojskowej w Ogrodzienicach koło Grójca. Dlatego w imieniu klubu parlamentarnego Koalicji Polskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego – Kukiz15 rekomenduję Wysokiej Izbie przyjęcie tej uchwały. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję.

Teraz pan poseł Janusz Korwin-Mikke, koło Konfederacji.

Posel Janusz Korwin-Mikke:

Dziękuję, panie marszałku.

Wysoka Izbo! „Świat nie jest piłką footballową,/ Świat się podbija głową! głową! głową!”. Jak się ludzie kłócą o zwycięstwo w Bitwie Warszawskiej, to niewątpliwie śp. płk Jan Kowalewski jest tutaj na pierwszym miejscu. Tylko chciałbym spytać posła Piątkowskiego oraz pewną posłankę z rozdziwaczoną płcią, jak to się stało, że Józef Piłsudski, widząc jak w lustrze karty przeciwnika, powiedział, że wojna jest przegrana, zdał dowództwo i uciekł do Bobowej pożegnać się z rodziną. Znając karty, nie powinien tego zrobić. Dziękuję za uwagę. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Grzegorz Braun, Konfederacja.

Posel Grzegorz Braun:

Dokończy pan poseł Sośnierz po mnie, panie marszałku. Przekazuję bezpośrednio tę wiadomość.

Raz jeszcze: Szczęść Boże!

Tak, pan prezes Korwin tutaj bardzo ciekawy wątek napoczyzna zaledwie. Cała ta historia jest przez was, po raz kolejny, cementowana i lukrowana w urojonym zupełnie kształcie.

Jasna sprawa, że Józef Piłsudski, człowiek o bardzo bogatym życiorysie, nie ma w tym życiorysie żadnego udziału w Bitwie Warszawskiej – ani na szczeblu sztabowym, ani na szczeblu frontowym. Po prostu w tych krytycznych dniach nie ma go ani tu, ani tam. Potem sam pisze w swoich wspomnieniach, że gdzieś tam słyszy pomruk oddalającego się frontu.

A wy czcicie tę rocznicę odwołaniem defilady Wojska Polskiego pod pretekstem mniemanej pandemii. Chcecie, żeby koronapanika udzieliła się nawet najlepszym żołnierzom, a minister obrony narodowej... Jego opus magnum w tę rocznicę jest co? Zachwała-

Posel Grzegorz Braun

nie emisji czterech znaczków na 100. rocznicę Cudu nad Wisłą.

Nie sposób tego sprostować – te urojenia, błędne mniemania, których popis dała tutaj pani posłanka Lewicy.

Pan Dobromir Sośnierz dokończy głos koła Konfederacja.

Rzecz jasna: śp. Kowalewski dzielny, łebski człowiek.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pan poseł Dobromir Sośnierz.

Posel Dobromir Sośnierz:

Proszę państwa, powołujecie się na bohaterów, którzy walczyli za niepodległość, tymczasem wszystkie cztery kluby parlamentarne ścigają się na wyprzedzanie tej niepodległości za unijne srebrniki. Uważam, że nie macie prawa wycierać sobie twarzy bohaterami, którzy za tę niepodległość byli gotowi umrzeć, skoro wy nie potraficie obronić się przed ekspansją Unii Europejskiej i za dotacje, za subwencje, za zatrute pieniądze z Unii Europejskiej jesteście w stanie zgadzać się na podleganie Polski pod but biurokracji unijnej.

Uważam, że jest to skrajnie niestosowne, że świętujemy tę niepodległość, w sytuacji kiedy ją tracimy. W związku z tym oczywiście jesteśmy za tym, żeby uczcić pamięć Jana Kowalewskiego, natomiast odmawiamy wam prawa wypinania piersi do nieswoich zasług, do zasług, z którymi cierpliwie walczyście. Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Zamykam dyskusję.

Do głosowania nad tym projektem uchwały przystąpimy w bloku głosowań.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 6. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80 (druki nr 519 i 531).

Proszę pana posła Tomasza Zielińskiego o przedstawienie sprawozdania komisji.

Posel Sprawozdawca Tomasz Zieliński:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W imieniu Komisji Kultury i Środków Przekazu przedstawiam sprawozdanie o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80, druk nr 519.

W 1980 r. na Lubelszczyźnie miała miejsce fala strajków i protestów robotniczych. Strajki, które były totalnym zaskoczeniem dla ówczesnej władzy, rozpoczęły się 8 lipca 1980 r. w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL-Świdnik. Bezpośrednim powodem była podwyżka cen żywności w zakładowym bufecie. Protest jednoczył wielu ludzi: od ślusarzy, frezerów i innych pracowników fizycznych po cały pion techniczny. Bardzo szybko do postulatów socjalnych dołączyły postulaty związane z większą swobodą działalności związkowej, zaś sam protest rozszerzał się na inne zakłady pracy. Wśród strajkujących zakładów, które przerwały pracę, znalazły się m.in. Autoryzowana Stacja Obsługi Polmozbyt w Lublinie, Fabryka Maszyn Rolniczych Agromet, Lubelskie Zakłady Naprawy Samochodów, Fabryka Samochodów Ciężarowych, Lubelskie Zakłady Przemysłu Skórzanego, Zakłady Mięsne, Lubelska Fabryka Wag, Drzewno-Chemiczna Spółdzielnia Inwalidów.

16 lipca do strajku dołączyła Lokomotywnia Pozaklasowa PKP w Lublinie, w której na 2410 pracowników strajk podjęło 2390 osób, blokując całkowicie węzeł lubelski. Wówczas na Lubelszczyźnie strajkowało już 79 zakładów, zaś do 24 lipca strajk rozszerzył się na ponad 150 zakładów zatrudniających ok. 50 tys. pracowników. Objął niemal wszystkie najważniejsze zakłady przemysłowe i budowlane na Lubelszczyźnie. W PZL Świdnik zgłoszono postulaty dotyczące poprawienia warunków socjalno-bytowych. W lokomotywni PKP Lublin domagano się wprowadzenia jawności nagród i awansów oraz wyborów nowej rady związkowej reprezentującej interesy i broniącej ludzi pracy.

Kolego, przyjacielu, złamanie ww. postulatów, tj. przystąpienie do pracy, podważy działanie i sens innych, którzy robią to dla dobra naszych rodzin, matek, ojców i dzieci – brzmiało zakończenie listy żądań.

Podczas Lubelskiego Lipca doliczono się łącznie 1200 postulatów. Strajkujący domagali się pisemnego zapisu wynegocjowanych osiągnięć. W poszczególnych zakładach podpisywano porozumienia, na mocy których poprawie uległy przede wszystkim warunki pracy. Istotne jest to, że władza komunistyczna w przypadku Lubelszczyzny nie zdecydowała się, tak jak to miało miejsce w ubiegłych latach, na krwawe stłumienie protestów robotniczych.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2020 r., wnosi o uchwalenie przez Sejm projektu niniejszej uchwały. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 3-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Jako pierwszy pan poseł Sylwester Tułajew, Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, zdalnie.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Sylwester Tułajew:

(Wypowiedź posła jest wyświetlana na telebimach)

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam niewątpliwie bardzo ogromny zaszczyt przedstawić stanowisko Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość wobec projektu uchwały w sprawie upamiętnienia Lubelskiego Lipca.

To wyjątkowa chwila dla całej Lubelszczyzny, to wyjątkowa chwila dla uczestników tamtych wydarzeń, ale to wyjątkowa chwila również dla mnie, jako przedstawiciela młodego pokolenia, pokolenia, które urodziło się w latach 80., pokolenia, które mieszka od blisko 40 lat w Lublinie i na Lubelszczyźnie.

40 lat temu nie zabrakło wiary w sukces i gotowości do podejmowania trudnych wyzwań. Nie zabrakło wielkiej odwagi, kiedy to załoga Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL-Świdnik rozpoczęła strajk. Ten strajk objął ponad 150 zakładów pracy na Lubelszczyźnie. W strajku uczestniczyło ponad 50 tys. osób. Wspominając Lubelski Lipiec, odwołujemy się do tego, co najpiękniejsze w naszej tradycji, tego, co najbardziej wartościowe. To właśnie wtedy pierwszy raz w historii władza komunistyczna została zmuszona do podpisania porozumienia. Był to sygnał dla pracowników w całym kraju, że istnieje możliwość przełamania najtrudniejszej bariery, bariery strachu. To właśnie oni, to właśnie ludzie „Solidarności” upomnieli się o naszą godność. W czasach, kiedy było trudno o odwagę, było trudno o nadzieję, wielu uwierzyło, że walka ma sens. Warto więc ponownie podkreślić, że Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” był głosem wołającego o Polskę wielką, głosem narodu wołającego o Polskę niepodległą, o Polskę katolicką.

Wszystkim tym, którzy sprzeciwiali się komunistycznej władzy, oddajemy hołd, pamięć i szacunek. Te uroczystości w ostatnim czasie w Lublinie, w Świdniku, na całej Lubelszczyźnie miały wyjątkowy charakter. 26 lipca zebraliśmy się na uroczystej gali w obecności premiera rządu polskiego pana Mateusza Morawieckiego, uroczystości wspominaliśmy tamte wydarzenia, oddając część i hołd wszystkim uczestnikom tamtego zrywu, tamtych wydarzeń. Przypomnieliśmy, że to właśnie z Lublina, ze Świdnika ruszyła

lawina. Przypomnieliśmy, że przed Gdańskim Sierpniem był Lubelski Lipiec.

Proszę Wysoką Izbę o przyjęcie tego projektu uchwały. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Teraz pan poseł Michał Krawczyk, Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska.

Bardzo proszę.

Poseł Michał Krawczyk:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Stąd ruszyła lawina, która zmiotła komunizm – zwykły mawiać śp. Norbert Wojciechowski, który był działaczem opozycji demokratycznej z Lublina i później wieloletnim samorządowcem. Pamiętam, gdy jako młody chłopak po raz pierwszy usłyszałem od niego to zdanie, którym zwykły zamykać swoje opowieści dotyczące wydarzeń, które miały miejsce w lipcu 1980 r. w Lublinie i na Lubelszczyźnie.

Dziś od tamtych wydarzeń mija 40 lat. 40 lat temu robotnicy Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL-Świdnik jako pierwsi podjęli strajk, który rozlał się na Lubelszczyznę i objął ponad 50 tys. osób, ponad 150 zakładów pracy. Poza WSK Świdnik strajkowały m.in. Fabryka Maszyn Rolniczych Agromet, Fabryka Samochodów Ciężarowych w Lublinie, Zakłady Azotowe w Puławach, Zakłady EDA w Poniatowej czy PKP w Lublinie. Próżno jednak szukać w ówczesnej prasie, radiu czy telewizji doniesień na temat tych strajków. Jeżeli już jakiegokolwiek informacje na temat niepracujących zakładów się pojawiały, to nigdy nie padało słowo „strajk”. Mieszkańcy czerpali wiedzę o tym, co się dzieje, wyłącznie z ustnych przekazów lub z Radia Wolna Europa.

Lubelski Lipiec był wyjątkowy pod kilkoma względami. Charakteryzowała go ogromna jedność strajkujących w bardzo wielu zakładach. Wyjątkowy był zasięg strajków, które objęły cały region. Po raz pierwszy podczas tak dużej akcji strajkowej władza nie użyła wobec protestujących siły. W zakładzie w Świdniku podpisano pierwsze w historii porozumienie między władzą a strajkującymi. Po raz pierwszy również powołano komisję rządową do spraw postulatów strajkowych.

Gdy dziś uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej przywołujemy strajki, które miały miejsce na Lubelszczyźnie w 1980 r., spójrzmy także szerzej na kontekst tamtych czasów. Pod koniec lat 80. ostatecznym kraczem kończyła się polityka Edwarda Gierka, która doprowadziła do ogromnego zadłużenia Polski, braku towaru w sklepach i upadku gospodarki. Jednocześnie w rządowych mediach nieustannie w oczy

Posel Michał Krawczyk

i uszy Polaków sączona była propaganda sukcesu, w ramach której rządzący przedstawiani byli jako nieskazitelnie czysti, znakomici gospodarze prowadzący do rozwoju Polski. Nie było w nich miejsca na informacje o jakichkolwiek działaniach opozycji, nie padało słowo „strajk”. W tym czasie pojawiały się przerwy w dostawach prądu i gazu, na półkach sklepowych brakowało żywności. Polacy czuli się upokorzeni koniecznością codziennej walki o swój byt. Sytuacja w kraju była tak napięta, że drobna iskra w postaci podwyżki cen w bufecie w fabryce spowodowała falę strajkową, która rozlała się na cały region. Robotnicy, formułując wówczas główne postulaty ekonomiczne, formułowali też pierwsze postulaty polityczne, chociażby dotyczące ograniczenia cenzury. *(Dzwonek)*

Już kończę, panie marszałku.

W ponad 150 zakładach na Lubelszczyźnie bohaterowie tamtych czasów zbuntowali się wobec złej, zakłamej, autorytarnej, pogrążającej gospodarkę Polski władzy przedstawianej przez zakłamane rządowe media jako jedyna słuszną przewodnią siłę narodu. Bunt wszystkich robotników, którzy podjęli strajki w Lublinie i na Lubelszczyźnie, zapisał się na kartach historii Polski i ruszył lawinę, która wkrótce zmiotła komunizm. Dziś, 40 lat po tamtych wydarzeniach, po Lipcu i Sierpniu 1980 r., niech z gmachu Sejmu popłynie w Polskę wspólny głos nas wszystkich oddających cześć bohaterom roku 1980, także po to, aby już nigdy w Polsce nie nastały czasy wszechwładnej władzy mającej za nic rzeszę swoich obywateli, buntującej ludzi przeciw sobie, przedstawiającej zakłamany obraz rzeczywistości w poddanych sobie mediach. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Pani poseł Monika Pawłowska, klub Lewicy.

Posel Monika Pawłowska:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam przyjemność przedstawić stanowisko klubu Lewicy w sprawie upamiętnienia rocznicy wydarzeń Lipca 1980.

Lipiec 1980, Sierpień 1981, Czerwiec 1989 – to czas, który przyniósł porozumienie, na które czekaliśmy prawie 44 lata. Polska Ludowa to czas szarości, to czas, który każdy z nas ocenia inaczej. Do tego okresu należy podejść z bardzo dużym dystansem. Każda osoba, która w tym okresie nie żyła, musi być kształcona i edukowana w taki sposób, aby posiadała jak najszerze spektrum i jak najszerzą wiedzę o tym, co działo się ze strajkami robotników, ale także o tym, ile powstało w tym trudnym dla Polski okresie. Musimy głośno mówić, że Polskę po 1945 r. odbudowano ze zgliszczy II wojny światowej.

Dzisiaj chcemy upamiętnić wydarzenia Lipca 1980, ale chcemy także pamiętać o tym, że ci wszyscy robotnicy, którzy strajkowali w Lipcu 1980, budowali także kapitał dzisiejszej Polski. Nie chcę dzisiaj nadawać tej uchwale tonu politycznego, dlatego że ona politycznego tonu nie powinna mieć. Nie powinniśmy dzisiaj stawiać w szranki polityczne w przypadku uchwały, która ma upamiętnić ludzi, ma upamiętnić ich walkę o prawa, walkę o wolne związki zawodowe, walkę o podwyżki, walkę o to, aby przez chwilę ludzie mogli poczuć się, że mogą zrzekać się w związkach, mieć to zagwarantowane oraz zapisane.

My jako Lewica jesteśmy zdania, że PRL nie był państwem idealnym, ale był jedynym państwem, na jakie wtedy mogliśmy sobie pozwolić. Związek Radziecki był bardzo mocno zmilitaryzowany. Układ Warszawski, który w każdej chwili, tak jak w przypadku Czechosłowacji, mógł przyjść z tzw. braterską pomocą, był realnym zagrożeniem dla nas wszystkich. W Lipcu 1980 nie planowano zmian w systemie politycznym. Ludzie buntowali się przeciwko podwyżkom cen żywności, buntowali się przeciwko narzuceniu kolejnych zmian w systemie wynagrodzeń. Polska znajdowała się w coraz trudniejszej sytuacji, już w dramatycznej sytuacji finansowej i gospodarczej.

Na szczęście w 1989 r. przyszło porozumienie okrągłego stołu, gdzie zarówno „Solidarność”, jak i ówczesne władze dokonały niemożliwego, dokonały przełomu, który zaowocował demokratycznym państwem, pierwszym w bloku wschodnim, pierwszymi w bloku wschodnim wolnymi wyborami. Byliśmy pionierami, tymi, którzy wytyczyli kierunek. Nie udało się to bez kompromisu. Zakłamanie historii, tworzenie jej tylko jednokierunkowo albo sprawianie wrażenia, że tylko jedna strona ją wyznacza, jest po prostu złe. Dzisiaj mówimy jasno, że historia nie jest czarno-biała, ale wydarzenia Lipca 1980 zapoczątkowały *(Dzwonek)* – jeszcze chwileczkę, panie marszałku – falę strajków, falę nadziei na zmianę.

My jako Lewica oczywiście będziemy za przyjęciem uchwały w całości. Wiemy, jak ważny jest szacunek do obu stron, wiemy, jak ważny jest szacunek do każdego człowieka, wiemy również, jak ważny jest dystans – dystans do historii, do rzeczywistości i do planów na przyszłość. Lewica szanuje historię, szanuje każdego człowieka, który przelewał krew, pamięta o nim i nie chce, aby pamięć o nim zaginęła, z jednej czy z drugiej strony barykady politycznej, dzięki dystansowi lepiej spojrzymy w przyszłość. Dziękuję serdecznie. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję.

Pani poseł Bożena Żelazowska, klub Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Posel Bożena Żelazowska:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W imieniu Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15 przedstawiam państwu stanowisko wobec projektu uchwały, druk nr 531, w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca.

To 40 lat temu miały miejsce wydarzenia zwane Lubelskim Lipcem. 8 lipca 1980 r. w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL-Świdnik rozpoczął się strajk. Powodem były postulaty socjalne. Pracownicy domagali się wyższych płac, lepszej organizacji pracy i większej swobody działalności związków zawodowych. Strajk ten rozszerzył się na kolejne zakłady pracy. W sumie wzięło w nim udział ok. 50 tys. pracowników. Dzięki akcji strajkowej w wielu zakładach warunki pracy znacznie się poprawiły. Ale najważniejsze, że przełamano barierę strachu przed władzą komunistyczną.

W imieniu Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15 rekomenduję Wysokiej Izbie powyższą uchwałę. Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Grzegorz Braun, koło Konfederacji.

Posel Grzegorz Braun:

Panie Marszałku! Wysoka Pustawa Izbo! Szczęść Boże wszystkim świdniczanom, wszystkim, którzy w Lublinie i okolicach pospieszyli, jak im się wtedy zasadnie mogło zdawać, na zew ojczyzny! Z szacunkiem, z wdzięcznością dla wszystkich odważnych ludzi, odważnych w czasach, w których odwaga cywilna nie była tania, muszę jednak zgłosić tutaj drobne votum separatum. Otóż dajecie państwo popis, nie wiem czego bardziej, hipokryzji, ignorancji. A zła historia jest matką złej polityki. Jeśli nie staramy się odrobić lekcji historycznych porządnie, schodząc do spodu, do istoty zdarzeń, to operujemy też urojeniami i źle, błędnie projektujemy przyszłość, zwłaszcza tutaj, w tej sali, zwłaszcza w gabinetach rządowych. Otóż taki to jest dzień tutaj, w Wysokiej Izbie, że wchodzi na warsztat, na tapetę różne wnioski w tonie uchwały. I ja, mówiąc szczerze, już nie wiem, co jest gorsze – czy kiedy Lewica, kontynuująca rabunkowe, bezbożne, antyludzkie projekty...

(*Posel Monika Pawłowska: Antyludzkie?*)

...antycywilizacyjne, chwali zwycięzców nad bolszewikami, chwali tych, którzy zbuntowali się przeciwko władzy komunistycznej z sowieckiego nadania... Ja już chyba wolę, jak uchwalacie tutaj laurkę dla Olgi Tokarczuk za jej zakłamaną książkę. Już wy

się na temat historii więcej nie wypowiadajcie, zanim nie odrobiecie lekcji.

Jakie to są lekcje historii? Wracam do tematu. Nie tylko bezpieka niebieska, również bezpieka zielona, poza horyzontem niestety w dużej mierze wciąż jeszcze badań historycznych. Zwróćcie państwo uwagę na to: Świdnik, FSC w Lublinie, zbrojeniówka, podobnie jak w roku 1976 w Radomiu i Ursusie, podobnie jak zresztą i w 1956 r., i w 1970 r., wszczynają ten bunt oddziały, wydziały zakładów ciężkiego (*Dzwonek*) i średniego przemysłu, w których bezpieka wojskowa czuje się jak u siebie w domu. I myślę, że to są wątki niezbadane. Myślę, że żeby należycie uczcić bohaterów, warto byłoby też dowiedzieć się więcej o łże-bohaterach tamtej historii. Jeśli bowiem tej lekcji nie odrobimy, to będziemy potem bardziej skłonni popierać np. inwestowanie polityczne w Majdan na Białorusi. Prawda, panie pośle ccigodny? Jeśli przeoczmy to, jak komunistyczna...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dobrze, panie pośle, przedłużyłem panu czas. Już wystarczy.

Posel Grzegorz Braun:

...sowiecka, wojskowa bezpieka aranżowała prze-wroty pałacowe w KC w Warszawie...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Posel Grzegorz Braun:

...to będzie nam trudniej wyciągać właściwe wnioski na przyszłość.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję.

Posel Grzegorz Braun:

Dziękuję, panie marszałku.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Pytań nie mamy.

Zamykam dyskusję.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki

Do głosowania nad tym projektem uchwały przystąpimy w bloku głosowań.

Właściwa komisja przedłożyła sprawozdanie o projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 554.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentów Seniorów, marszałek Sejmu podjęła decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Marszałek Sejmu proponuje, aby w tym przypadku Sejm wyraził zgodę na zastosowanie art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu oraz w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłuchał 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu...

(Poseł Grzegorz Braun: Sprzeciw!)

Jest sprzeciw.

Wobec tego ogłaszam 5-minutową przerwę.

(Przerwa w posiedzeniu od godz. 13 min 25
do godz. 13 min 34)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Tradycyjnie sprawdzimy kworum.

Proszę państwa, panie i panów posłów, o przyciśnięcie dowolnego przycisku.

Bardzo proszę o głosowanie.

Głosowało 331 posłów. Za – 227, przeciw – 25, wstrzymało się 79.

Oznacza to, że mamy kworum.

W związku z tym przystępujemy do głosowania.

W związku ze zgłoszonym sprzeciwem wobec zastosowania art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu oraz wysłuchania 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła rozstrzygniemy tę sprawę w głosowaniu.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za zastosowaniem art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu oraz wysłuchaniem 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 380 posłów. Za – 261, przeciw – 108, wstrzymało się 11.

Sejm przyjął propozycję, a sprzeciw odrzucił.

Wobec tego przystępujemy do dalszego procedowania.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję...

No tak, ale najpierw...

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 21. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 550 i 554).

Proszę pana posła Marka Suskiego o przedstawienie sprawozdania komisji.

Poseł Sprawozdawca Marek Suski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt w imieniu Komisji Kultury i Środków Przekazu przedstawić sprawozdanie o projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Jest to długi tytuł, ale szanowni państwo, tak naprawdę ustawa zmierza do tego, żeby wesprzeć naszych twórców i artystów, którzy ze względu na pandemię COVID-19 zostali pozbawieni albo bardzo ograniczono im możliwość prowadzenia działalności, a więc również zarobkowania. W związku z tym ta ustawa jest potrzebna, ponieważ nikt się nie spodziewał, jak głębokie będą skutki pandemii, również dla świata artystycznego. Chodzi o to, żeby zapewnić ciągłość działalności kulturalnej o charakterze artystycznym prowadzonej we wszystkich formach organizacyjno-prawnych. Jest potrzeba zabezpieczenia stabilności finansowej w przypadku działalności w różnych sektorach gospodarki narodowej, w kulturze, w rekreacji. Jest również potrzeba zapewnienia ciągłości dostępu do dóbr kultury narodowej, w szczególności zapewnienia bezpiecznego uczestnictwa w wydarzeniach artystycznych z publicznością oraz zapewnienia warunków do tworzenia oferty kulturalnej on-line o odpowiedniej jakości i różnorodności. Chodzi o realizację prawa do bezpośredniego uczestnictwa w kulturze, w szczególności dla grup o szczegól-

Posel Sprawozdawca Marek Suski

nych potrzebach: seniorów, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, a także realizację potrzeb w zakresie edukacji kulturalnej w przypadku wszystkich grup społecznych. To sprzyja podnoszeniu kompetencji ogólnych społeczeństwa i podnosi jego konkurencyjność, stanowiąc długoterminową inwestycję w kapitał ludzki w przypadku polskiej gospodarki i nauki. Ludzie kultury są bardzo cennym elementem naszej gospodarki, ponieważ są to ludzie najbardziej kreatywni, którzy wnoszą do naszej gospodarki wartości ponadczasowe.

Przewiduje się, że ta ustawa da samorządowym instytucjom kultury do 40% utraconych przychodów z działalności statutowej za okres od 12 marca 2020 do 31 grudnia 2020 r., oczywiście w porównaniu z analogicznym okresem w roku 2019. Jeżeli chodzi o przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w sferze nauki, muzyki, przepraszam, w sferze muzyki, teatru, tańca i organizacje pozarządowe prowadzące działalność w sferze muzyki, teatru, tańca – nauka jest objęta inną ustawą – jest to do 50% przychodów utraconych ze sprzedaży biletów za okres od 12 marca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. To również obliczono według danych za analogiczny okres w 2019 r.

Szanowni Państwo! Tryb wejścia tej ustawy został tak zaproponowany, żeby ustawa weszła stosunkowo szybko w życie, tj. 7 dni od dnia ogłoszenia. Oczywiście nie wymienię wszystkiego, co jest zawarte w ustawie, bo czas się kończy, ale nadmienię, że bez głosu sprzeciwu ustawa została pozytywnie zaopiniowana przez Komisję Kultury i Środków Przekazu. Dziękuję państwu za uwagę. *(Oklaski)*

(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Małgorzata Gosiewska)

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Wystąpienie w imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość przedstawi Wysokiej Izbie pan poseł Marek Suski.

Bardzo proszę.

Posel Marek Suski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić stanowisko klubu Prawo i Sprawiedliwość wobec projektu ustawy o zmianie ustawy o szczegó-

nych rozwiązaniach. Nie będę czytał całego tytułu, przed chwilą go cytowałem. Chodzi o to, żeby wesprzeć artystów, nasz świat kultury, który przeżywa też problemy związane z ograniczeniami wynikającymi z pandemii COVID-19, choć niektórzy twierdzą, że tej pandemii nie ma. Niestety ona jest.

(Posel Grzegorz Braun: Nie ma.)

Niestety jest, panie pośle, mimo że pan twierdzi, że jej nie ma. Niech pan to wytłumaczy rodzinom osób, które zmarły, które ciężko przechodzą tę pandemię.

(Posel Grzegorz Braun: To jest manipulacja.)

Ci, którzy ją lekko przechodzą, mogą twierdzić, że jej nie ma, ale niestety nawet część posłów i senatorów choruje na tę dość, jakby to określić, zdradliwą pandemię. Niestety mamy do czynienia z ograniczeniami i ze spadkiem uczestnictwa w kulturze, stąd Prawo i Sprawiedliwość przygotowało ustawę wspierającą artystów, żeby można było utrzymać ciągłość, żeby wesprzeć tych, którzy utracili pracę, możliwość zarabkowania. Uważam, że to są bardzo wartościowi ludzie, którzy wnoszą wkład do naszej kultury, do naszego dziedzictwa narodowego. W tej trudnej sytuacji państwo czuje się zobowiązane, żeby im pomóc.

Przedstawiłem przed chwilą konkretne rozwiązania, które są zapisane. Jest to wsparcie finansowe twórców i artystów w postaci pomocy socjalnej, jak również wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących działalność artystyczną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca. Chodzi również o samorządowe podmioty, które zajmują się tym tak cennym dla naszej kultury działaniem. Tak jak mówiłem, termin wejścia w życie tej ustawy to 7 dni. Mogę powiedzieć w imieniu klubu Prawo i Sprawiedliwość, że jesteśmy zadowoleni, że taki projekt ustawy jest, bo rzeczywiście będzie wspierał naszych artystów i twórców. Jesteśmy za tym projektem. Dziękuję bardzo za uwagę. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Stanowisko Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska przedstawi Wysokiej Izbie pan poseł Piotr Adamowicz.

Bardzo proszę.

Posel Piotr Adamowicz:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Panie i Pano-
wie Posłowie! W imieniu Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska chciałbym zadeklarować, że klub będzie oczywiście głosował za zaproponowanymi rozwiązaniami, bo to jest najważniejsze. Najważniejsze, żeby twórcy i instytucje kultury o charakterze artystycznym to otrzymali, jeżeli chodzi o współ-

Posel Piotr Adamowicz

pracę, bo o ile się nie mylę, jak powiedział na posiedzeniu komisji pan minister Lewandowski, straty instytucji kultury o charakterze artystycznym wyniosły ok. 423 mln zł. To są bardzo, bardzo poważne pieniądze, niekiedy decydujące o podstawach bytu twórców, a także samych instytucji. Mówię, że będziemy głosowali za, natomiast chciałbym jednak pozwolić sobie na przedstawienie kilku zasadniczych uwag.

Po pierwsze, co do trybu procedowania – dostaliśmy ten druk wczoraj. Dostałem go po przyjeździe do Warszawy ok. godz. 21. Na Boga, o tej porze nie wypadało dzwonić do osób, z którymi można by było skonsultować zaproponowane rozwiązania. Tak się niestety nie powinno dziać, a tak niestety się dzieje.

Po drugie, chciałem wyrazić jak największy szacunek i uznanie dla pracowników Biura Legislacyjnego, którzy na posiedzeniu komisji kultury mieli jednoznaczną opinię o jakości niektórych zaproponowanych rozwiązań, mówię tu o jakości prawnej, logice prawnej i samych umocowaniach prawnych. Nie powiem, że wyrwali sobie włosy z głowy, ale widać wyraźnie, że byli mocno zaskoczeni, mocno zadziwieni. Raz jeszcze bardzo im dziękuję za szybkość, mam nadzieję, efektywną pracę, dzięki której zaproponowane rozwiązania zostały po prostu poprawione.

Kolejna uwaga dotyczy – zgłaszałem to na posiedzeniach komisji – nierównoprawnego traktowania podmiotów. Otóż jak wspominał pan przewodniczący Suski i wnioskodawcy, proponuje się, żeby osoby prywatne dostały wsparcie w wysokości 50%, natomiast podmioty samorządowe mają otrzymać wsparcie w wysokości 40%. Na logikę jest to nierównoprawne traktowanie podmiotów. Pan minister Lewandowski wspominał, że samorządy z pewnością dorzucą te 10%, tak przynajmniej zapamiętałem pana wypowiedź. Wtedy będzie to 50%. Na Boga, samorządy, jak państwo świetnie wiecie, dzięki niektórym reformom czy też quasi-reformom poniosły pewne straty, których wcześniej nie miały. Dopłacają do tych reform. Poniosły też poważne straty z tytułu COVID-u. Nastąpiła utrata poważnych wpływów z tytułu podatków. Te straty będą się pogłębiać, zostały zadysponowane straż miejskie do przeciwdziałania COVID-owi. Nie wiem, czy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w końcu znalazło pieniądze, żeby zwrócić je samorządom. Tak że to nie jest tak różowo, że samorządy nagle znajdą te 10%.

Tyle w zasadzie chciałem powiedzieć, mając tę nadzieję, że... Wiem, że ludzie czekają na pieniądze, instytucje czekają na pieniądze. Ale dajmy sobie 24 godziny przed posiedzeniem komisji, to może 36 godzin... Wtedy można by było to przynajmniej w jakiejś okrojonej formie skonsultować.

Raz jeszcze dziękuję. Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska będzie głosował oczywiście za przyjęciem tych rozwiązań. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Stanowisko klubu parlamentarnego Lewica przedstawi Wysokiej Izbie pani poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska.

Bardzo proszę.

Posel Małgorzata Prokop-Paczkowska:

Pani Marszałkini! Wysoka Izbo! Dzisiaj, na zwołanym w trybie nagłym posiedzeniu komisji o godz. 9 rano, poseł Marek Suski wyraził zdziwienie, że przedstawicielki Lewicy głosują za przyjęciem projektu. Otóż tak, panie pośle. Zawsze jak rząd, obojętnie, czy rząd PiS-u, czy inny, będzie robił coś dobrego dla ludzi, będziemy za. Artyści są grupą bardzo poszkodowaną z powodu COVID-u, z powodu epidemii, również animatorzy kultury. Dlatego jest bardzo ważne, aby otrzymali wsparcie. Ale proszę pamiętać, że Lewica zawsze będzie głośno krzyczeć, jeśli będziecie wprowadzali cenzurę: czy przeciw artystom, czy przeciwko poszczególnym dziełom sztuki. Zawsze będziemy krytyczni, gdy w mediach publicznych zamiast misji, zamiast programów o tzw. wysokiej kulturze będą tylko koncerty disco polo. Zawsze będziemy krzyczeć głośno, jeśli Teatr Telewizji będzie tylko tubą propagandową IPN-u i reżyserować przedstawienia będą mogli tylko określić, wybrani reżyserzy. Będziemy zawsze krzyczeć głośno i o tym mówić, jeśli będą powstawały tak wybitne dzieła sztuki dziennikarskiej jak materiał reportera z Lublina, który chcąc oszkalować lubelski samorząd, rozrzucał nieczystości po mieście, potem operator TVP to filmował, a potem powstał odpowiednio szkalujący materiał.

Bardzo trudno mieć merytoryczną opinię w sprawie projektu, który został wrzucony w nocy. Ale ten projekt został skonsultowany ze środowiskami artystycznymi, z twórcami, z animatorami kultury. Dlatego Lewica będzie popierała ten projekt. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, pani pośle.

Pan poseł Marek Suski z wnioskiem formalnym się zgłaszał, tak? Czy w trybie sprostowania?

(Poseł Marek Suski: W trybie sprostowania, pani marszałek.)

W trybie sprostowania.

Bardzo proszę.

Posel Marek Suski:

Pani poseł powiedziała, że bardzo się dziwiłem, że posłowie Lewicy to popierają. Ja się nie dziwiłem, ja

Posel Marek Suski

tylko jako sprawozdawca przedstawiałem informacje, że posłowie to poparli, ale nie był to wyraz zdziwienia, raczej bardziej wyraz zadowolenia albo uznania.

Skoro już jestem przy głosie, to chciałem też zgłosić poprawki do tej ustawy, poprawki polegające na tym, żeby w tych powiatach, które są w strefach żółtej i czerwonej, Rada Ministrów również w drodze rozporządzenia mogła te skutki przynajmniej zmniejszyć. Chodzi o dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, jak również o to, żeby można było w sprawie wynagrodzeń wydłużyć okres składania wniosków, na których podstawie zgodnie z obowiązującymi przepisami będą mogły zostać przyznane świadczenia. Chodzi także o kompetencje organów. (*Dzwonek*) Jest również poprawka 3., której z uwagi na brak czasu nie mogę już uzasadnić, ale składam ją na ręce pani marszałek.

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję, panie pośle.

Zwracam też uwagę, że nadużył pan trybu sprowadzania.

Bardzo proszę więcej tego nie czynić.

Dziękuję.

Pani poseł Bożena Żelazowska ze stanowiskiem Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15.

Posel Bożena Żelazowska:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W imieniu Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15 chciałabym zadeklarować, że nasz klub będzie oczywiście głosował za rozwiązaniami zawartymi w tej ustawie. To bardzo dobrze, że one są, dlatego że kiedy w marcu wchodziły w życie zapisy ustawy COVID-owej, nie zdawaliśmy sobie jeszcze wówczas sprawy z tego, w jak znacznym stopniu te kwestie dotkną branży artystycznej i świata kultury – chodzi mi o instytucje, dla których organizatorem są samorządy, instytucje, dla których organizatorem jest też ministerstwo kultury – całej branży artystycznej i osób prowadzących działalność gospodarczą, a przede wszystkim samych artystów. Rozmawiam z artystami, pracownikami instytucji kultury i wiem, że te straty są naprawdę ogromne. Tak więc cieszymy się, że ta ustawa już niebawem wejdzie w życie i że będzie ona kołem ratunkowym dla tych instytucji. Tym, co nie jest dla mnie może oczywiste i na co się nie zgadzamy, jest to, że instytucje, dla których organizatorem jest samorząd, będą miały rekompensatę w wysokości 40%, a inne – w wysokości 50%. Tak więc apeluję o to, żebyśmy wszystkim instytucjom – zarówno prywat-

nym, jak i samorządowym, i państwowym – wyrównali tę stratę do 50%.

W imieniu klubu deklaruje, że będziemy głosowali za przyjęciem tego projektu ustawy. Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, pani poseł.

W imieniu Koła Poselskiego Konfederacja głos zabierze pan poseł Artur Dziambor.

Bardzo proszę.

Posel Artur Dziambor:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Procedujemy nad tym projektem ustawy, zwracając uwagę tylko na to, co jest głośnie, czyli to, co widać, a więc artystów, którzy niekiedy są bardzo popularni, w związku z czym mogą narobić bardzo dużego hałasu. Często są to też ludzie, którzy jeszcze swojej popularności nie zdobyli, więc teraz nagle żyjąc dosyć skromnie, ale jednak wykonując to, co jest ich pasją, musieli przejść do innych zawodów, bardzo często zawodów, do których nie byli przygotowani. Tak się zdarzyło, wszyscy mieliśmy jakieś konkretne problemy. Natomiast nie rozmawiamy o branży scenotechnicznej, nie rozmawiamy o tych ludziach, którzy są z tyłu. Ich jest dosyć mało, mają konkretne problemy.

Wiem, że państwo nie słuchacie polityków innych opcji. Jestem z Konfederacji i wiem doskonale, że to, co Konfederacja proponuje, PiS zazwyczaj odrzuca, w ogóle tego nie czytając, a więc może nie słuchajcie mnie. Przeczytałem to, co ma do powiedzenia w imieniu tejże branży – obiecałem, że przeczytam – pan Patryk, który jest z tej branży, jeden z wyborców i sympatyków: Branża scenotechniki, firmy zajmujące się nagłośnieniem, oświetleniem oraz scenami są już obecnie licytowane i upadają. Firmy te zostały wykluczone jako pierwsze z rynku pracy i do dnia dzisiejszego są praktycznie dalej wyłączone. Każda z tych firm ma kredyty, leasingi na sprzęt, wynajęte magazyny, transport, który należy utrzymywać, a nie ma zleceń ani kontraktów. Zatrudnialiśmy ogromną liczbę ludzi na rynku w sezonie. Każde dożynki, imprezy sportowe, dni miast, gmin czy spotkania w postaci konferencji nie mogły się odbywać bez naszej pomocy. Nasze obciążenia fiskalne są ogromne. Nie mamy środków do życia już praktycznie wcale, zwłaszcza że branża scenotechniki jest sezonowa i o tym należy pamiętać. Prosimy zwrócić uwagę również na nas. To nie są słowa polityka, to są słowa człowieka z branży, która ma gigantyczne kredyty, które musi spłacać w tym momencie, biorąc nowe kredyty albo sprzedając to, co ma do sprzedania, oczywiście jeśli chce utrzymać się na rynku.

Posel Artur Dziambor

Szanowni Państwo! Tych ludzi jest bardzo mało. Zwróćcie na nich uwagę. Zróbcie tak, żeby cokolwiek dobrego wyszło z tego całego bałaganu. My proponowaliśmy jedno bardzo proste rozwiązanie, o którym mówił Krzysztof Bosak w kampanii wyborczej. Mówiliśmy o odłożeniu rat kredytów, o przesunięciu rat kredytów z gwarancjami państwowymi. Mogliście z tego skorzystać. Z niektórych naszych pomysłów czasem korzystacie. Zastanówcie się również nad tym. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo.

W drugiej części pan poseł Grzegorz Braun. Bardzo proszę.

Posel Grzegorz Braun:

Szczęść Boże koleżankom i kolegom z show-biznesu! Z tego rzetelnego show-biznesu, który jest ciężką robotą, a nie podpinaniem się pod kurki rządowe, samorządowe, czekaniem na mannę z nieba.

Pytanie: Komu państwo chcecie tak naprawdę zrobić dobrze? Kto będzie w tym ministerialnym rozdzielniku? Czy to będą twórcy wiekopomnych wydarzeń artystycznych typu Golgota Picnic, czy to będą twórcy wystaw eksponujących rozmaite elementy gorszące normalnego Polaka? Kogo państwo chcecie tutaj podtrzymać? Obawiam się, że znacznie lepiej byłoby, gdybyście państwo już przestali pomagać, gdybyście po prostu nie przeszkadzali, gdybyście tym ludziom, którzy znają się na show-biznesie jako biznesie, nie utrudniali życia. A w niektórych przypadkach, jak to przed chwilą pan poseł Dziambor przedstawił, po prostu zabijacie interesy, wprowadzając obłędne reguły o charakterze tak jawnie przestępczym, bezprawnym. Jak wiadomo, postanowiliście tutaj przynieść taką ustawę, która wam zagwarantuje bezkarność, tak żeby nie można było was pozywać o straty, które powoduje wasza polityka. Czy jest pandemia? Oczywiście jest fałszywa pandemia, psychoza na skalę globalną rozkręcona i pielęgnowana tutaj przez władze warszawskie, stołeczne i państwowe. Wiadomo, że im więcej testów zlecicie, tym więcej będziecie mieli zakażonych. Wystarczyło zmienić definicję pandemii i za kryterium jej zaistnienia uznać już nie ofiary, ale właśnie wyniki testów o wątpliwej jakości. I proszę, interes się kręci, tylko że prawdziwe interesy normalnych Polaków upadają. Byli tacy ludzie, i może jeszcze niektórzy żyją, którzy do końca życia będą utrzymywać, że Amerykanie rzucali stonkę na polskie pola w latach 50., bo jako młodych ZMP-owców zabrano ich na te pola, gdzie pracowicie tę stonkę z ziemniaków *(Dzwonek)* zbierali.

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Skończmy z fałszywą pandemią.

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Dziękuję bardzo, pani marszałek.

Wicemarszałek Małgorzata Gosiewska:

W takim razie lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Zamykam dyskusję.

W związku z tym, że w czasie drugiego czytania zgłoszono do przedłożonego projektu ustawy poprawki, proponuję, aby Sejm przystąpił do trzeciego czytania projektu ustawy po doręczeniu paniom i panom posłom zestawienia poprawek.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Ogłaszam przerwę do godz. 15. Dziękuję bardzo.

(Przerwa w posiedzeniu od godz. 14 min 07 do godz. 15 min 55)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Właściwa komisja przedłożyła sprawozdanie o projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 570.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, marszałek Sejmu podjęła decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Marszałek Sejmu proponuje, aby w tym przypadku Sejm wyraził zgodę na zastosowanie art. 51 pkt 3 regulaminu Sejmu oraz w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłuchał 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu...

(Posel Grzegorz Braun: Sprzeciw!)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki

...będę uważał, że Sejm propozycje przyjął.

My już raz sprzeciw w tej sprawie, panie pośle, przegłosowaliśmy.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 22. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji...

(Poseł Grzegorz Braun: Ale sprzeciwiłem się, panie marszałku.)

A nie, przepraszam. Rozpędziłem się.

(Poseł Krystyna Skowrońska: Panie marszałku, proszę nam wyjaśnić, po co pan się pytał.)

Prawdę mówiąc, nie wiem. (Wesołość na sali, oklaski)

(Poseł Grzegorz Braun: Może przynajmniej uzasadnić.)

Nie, dziękuję bardzo. Nie jesteśmy specjalnie zainteresowani.

A pan poseł chciał zgłosić sprzeciw wobec tego, że procedujemy sprawozdanie komisji, czy wobec czego?

(Głos z sali: A o co pan pytał?)

Bo okazuje się, że niestety...

(Poseł Grzegorz Braun: Panie marszałku, pan procedował, ja w odpowiednim momencie...)

Pan jak zawsze: sprzeciw. Jasne.

(Poseł Grzegorz Braun: Powiedziałem: sprzeciw. Teraz procedujemy dalej. Mój sprzeciw procedujemy.)

Jasne.

(Poseł Grzegorz Braun: Pan zrezygnował z mojego uzasadnienia, więc procedujemy.)

(Poseł Monika Wielichowska: A może pan uzasadni ten sprzeciw?)

Nie, nie. Sprzeciw to będziemy mieć teraz zawsze. Niestety, tak to wygląda.

(Poseł Grzegorz Braun: Skończcie z tym szaleństwem.)

Gdybyśmy ustąpili panu posłowi i przyjęli 1-minutowe wystąpienia w imieniu klubów, to byłoby w porządku, jak rozumiem. Bo mamy 5-minutowe, a pan zgłosił sprzeciw.

(Poseł Monika Wielichowska: Jakie 1-minutowe?)

Ja proponuję 2-minutowe i jak rozumiem, nie ma sprzeciwu.

(Poseł Monika Wielichowska: To jest ważna sprawa, panie marszałku.)

Bardzo ważna, ale widzi pani... Co ja na to poradzę? Mamy, jak mamy.

Dobra, głosujemy sprzeciw. Trudno. Tylko nie wiemy, wobec czego jest ten sprzeciw.

(Poseł Krystyna Skowrońska: Może zaczniemy od nowa: 5-minutowe wystąpienia.)

Ale pan poseł kwestionuje 5-minutowe wystąpienia.

(Poseł Grzegorz Braun: Pan marszałek pozwoli mi uzasadnić mój sprzeciw?)

Niechętnie. (Wesołość na sali)

(Poseł Grzegorz Braun: Czy można?)

Proszę.

Poseł Grzegorz Braun:

Szczęść Boże!

Wysoka Izbo! „Fałszywa pandemia. Krytyka naukowców i lekarzy” – warto się odnieść do tej publikacji. Krytyka naukowców i lekarzy...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Panie pośle, ale pan zgłasza sprzeciw z jakiego powodu?

Poseł Grzegorz Braun:

...nie polityków i gawędziarzy...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Aha.

Poseł Grzegorz Braun:

...tylko naukowców i lekarzy.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

To pan jest lekarzem czy naukowcem?

Poseł Grzegorz Braun:

Zamiast występować z kolejnymi akcjami ratunkowymi, czas najwyższy przestać niszczyć, przeszkadzać. Czas najwyższy przestać rujnować Polskę...

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Czyli sprzeciw jest wobec 5-minutowego czasu wypowiedzi czy wobec punktu...

Poseł Grzegorz Braun:

...wprowadzając atmosferę strachu...

(Wicemarszałek wyłącza mikrofon, poseł przemawia przy wyłączonym mikrofonie)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Panie pośle, wobec czego jest sprzeciw?

(Poseł Grzegorz Braun: ...wojny w chwale donosicielstwa, czas przestać gwałcić prawa obywatelskie, tak w teorii... wszystkim państwu... uchylać prawa

Wicemarszałek Ryszard Terlecki

obywateli do demonstrowania, przemieszczania się, generalnie robienia z ich życiem tego, na co mamy ochotę. Czas przestać rujnować polską gospodarkę...)

Koniec, panie pośle, już pan się wypowiedział.

Teraz pytanie: Czy pan sprzeciwia się 5-minutowym wystąpieniom, czy w ogóle przyspieszeniu?

(Poseł Grzegorz Braun: Ja popieram 105-minutowe wystąpienia.)

Nie ma sprzeciwu?

(Poseł Grzegorz Braun: Jest sprzeciw.)

Jest sprzeciw. No to głosujemy. Trudno.

Pan poseł nie wie, wobec czego zgłasza sprzeciw, ale zgłasza sprzeciw na wszelki wypadek.

(Głos z sali: To co my mamy głosować?)

Ale nikt tego nie wie, pan poseł też nie wie.

(Poseł Grzegorz Braun: Panie marszałku...)

Ale, panie pośle, już to słyszeliśmy.

(Poseł Grzegorz Braun: Ad vocem.)

Nie.

(Poseł Grzegorz Braun: Panu wolno tu robić wariata z byle kogo, ponieważ ma pan mikrofon.)

Niestety.

(Poseł Grzegorz Braun: Ad vocem.)

(Poseł Małgorzata Gosiewska: Niech pan nie utrudnia prowadzenia obrad.)

Proszę państwa, wobec tego o...

(Poseł Grzegorz Braun: W latach 50. byli tacy ludzie, którzy wierzyli i do dziś wierzą, że Amerykanie rzucali stonkę na pola ziemniaków.)

Dobra, panie pośle, już dość.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 22. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 559 i 570).

(Poseł Grzegorz Braun: Sprzeciw. Niech pan głosuje sprzeciw.)

(Poseł Marek Suski: Ale sprzeciw wobec czego?)

Proszę panią poseł Ewę Szymańską o przedstawienie sprawozdania komisji.

Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Sprawozdawca Ewa Szymańska:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 559.

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu, skierowała w dniu 14 sierpnia 2020 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania.

Komisja Finansów Publicznych po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 14 sierpnia 2020 r., a więc dzisiaj, uwzględniając zgłoszone uwagi i poprawki legislacyjne, wnosi, aby Wysoki Sejm uchwalił projekt ustawy z druku nr 559. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję, pani poseł.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Otwieram dyskusję.

Jako pierwszy pan poseł Kazimierz Smoliński, który występuje zdalnie.

Bardzo proszę.

Czy pan poseł Kazimierz Smoliński jest...

Wiem, ale czy jest zdolny zdalnie wystąpić?

Może opuścimy na razie pana posła.

Pani poseł Monika Wielichowska, klub Koalicji Obywatelskiej.

Poseł Monika Wielichowska:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Branża turystyczna jest potężna, stanowi prawie 7% PKB. Przez to jest bardzo, bardzo różnorodna. Przez to, że nie jest jednorodna, potrzebuje wypracowania szczególnych rozwiązań pomocowych. Szkoda, mówiłam to też dzisiaj na posiedzeniu sejmowej komisji finansów, że dziś znowu pędzimy z legislacją, takim ekspresem, który nie służy dobrej legislacji, który nie pozwala na merytoryczną analizę i na to, aby ten projekt dobrze skonsultować. My nie jesteśmy przeciwni procedowaniu, bo w projekcie jest kilka z wielu potrzebnych i postulowanych rozwiązań. Mijają kolejne miesiące, a rządowych rozwiązań, które niosą właśnie taką kompleksową pomoc i wsparcie branży turystycznej, wciąż jest brak. Przedsiębiorcy – praktycy, którzy branżę turystyczną tworzą, mówią jedno: zależy nam na powrocie do pracy i zależy nam na odbudowaniu popytu. Bo przecież bez popytu na usługi żadna z branż po prostu nie przetrwa i wszyscy o tym wiemy. Rząd powinien skorzystać z wiedzy praktyków – przedsiębiorców szeroko pojętej turystyki, ponieważ są ekspertami i wiedzą, jakie wsparcie przyniesie wymierne efekty.

Dziś, w środku sezonu, tylko część polskiej turystyki restartuje. Turystyka to przecież nie tylko wypełnione plaże, znane górskie szlaki w wakacyjnym sezonie. Musimy pamiętać, że to nieliczne hotele w Polsce, częściowo baza noclegowa prywatna, i to tylko w wakacyjnych regionach. Do życia wraca tu-

Posel Monika Wielichowska

rystyka indywidualna, owszem, ale niemal wyłącznie krajowa. A polska turystyka wyjazdowa, zagraniczna wypoczynkowa i krajoznawcza pracuje nadal maksymalnie tylko w 5%, turystyka przyjazdowa – w ok. 2%. Warto to w dyskusji nad tym projektem zaznaczyć. Warto też zaznaczyć, że turystyka zagraniczna Polaków i turystyka przyjazdowa do Polski to też jest polska turystyka.

Bon turystyczny pomoże, ale tylko niektórym i de facto tylko nielicznym. Bon, panie ministrze, nie pomoże pilotom wycieczek, nie pomoże przewodnikom turystycznym, nie pomoże transportowi turystycznemu, ponieważ za te usługi bonem płacić nie można. Bon nie obejmuje też dorosłych, emerytów, a tylko dzieci, więc jest bonem, który wyklucza tak profiten-tów bonu, jak i odbiorców, bo firmy, które specjalizują się np. w turystyce dla dorosłych, nie są w ogóle uwzględnione. Poza wsparciem płynącym z turystycznego bonu 500+ pozostanie znacząca większość branży. Myślę, że to pokażą też wszelkie analizy i że będzie to bardzo, bardzo wyraźnie widać, że pieniądze popłyną do miejsc, które, tak jak mówiłam wcześniej, mają popyt, czyli miejsc noclegowych nad morzem, w górach, na Mazurach, a ominą miejsca, w które w dobie pandemii COVID-u również latem są w bardzo trudnej sytuacji – hotele miejskie, hotele biznesowe, obiekty, które są położone w mniej popularnych miejscach. Z jakiej pomocy rządu będą mogły skorzystać właśnie takie miejsca, które tego popytu nie mają? Dla przykładu: zgodnie z najnowszym raportem Izby Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego w lipcu br. aż 70% hoteli zgłosiło stan rezerwacji na poziomie poniżej 40%, czyli hotele te wciąż pracują poniżej kosztów. Do tych obiektów pieniądze z bonu 500+ również nie trafiają.

Straty w branży turystycznej sięgają dziś 70–80%. Większość to małe rodzinne firmy, małe spółki bez pracowników, jednoosobowe działalności gospodarcze, w tym touroperatorzy, agencje, piloci, przewodnicy, animatorzy, konsultanci. Tu straty, panie ministrze, były, są i niestety będą przez długie miesiące, i to niestety na poziomie 100%, a wsparcie było równe wsparciu tych, których straty wyniosły zaledwie 15–30%.

Chciałabym też przy okazji procedowania i dyskusji nad tym projektem usłyszeć od pana ministra: Czy rząd bada i analizuje udzieloną już pomoc i tę pomoc, którą teraz staracie się wdrożyć? Czy planujecie zmiany, które będą uwzględniać specyfikę branż, czy będą zmieniane kryteria udzielania pomocy, by pomoc przewidziana przez tarczę była jednak bardziej wymierna? Bo właśnie tak to trzeba zrobić. To wszystko trzeba dokładnie w trybie pilnym przeanalizować.

Panie Ministrze! Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska zgłasza za tym projektem, choć w nim nie zostało poruszonych wiele kwestii, co powoduje, że pozostawia do

życzenia, jeśli chodzi o wsparcie branży turystycznej – wsparcie, które powinno być, powiem na końcu raz jeszcze, bardziej kompleksowe. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Teraz pan poseł Przemysław Koperski, klub Lewicy.

Posel Przemysław Koperski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mamy 5 minut czy 2 minuty w końcu? 5 minut, okej, dobrze.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, zawarty w druku nr 559, ma na celu wsparcie co do zasady branży turystycznej.

Wysoka Izbo! Dzisiaj mamy do czynienia z prawdziwie, moim zdaniem, wyjątkową sytuacją, gdyż projekt grupy posłów partii rządzącej idzie co do zasady w dobrym kierunku. To rzecz niespotykana albo rzadko spotykana w Wysokiej Izbie. Głęboko wierzę w to, że co do zasady naprawdę po wejściu w życie tych przepisów zostaną stworzone mechanizmy umożliwiające uratowanie wielu firm funkcjonujących w branży turystycznej. Dzisiaj bardzo wyraźnie widać, że kryzys branży turystycznej, estradowej czy kongresowej oraz jego skutki ekonomiczne mają dużo większy zasięg, niż rząd zakładał jeszcze optymistycznie w marcu, w lutym czy w kwietniu. Obecnie prowadzone analizy, zdaniem wnioskodawców, zmuszają do podjęcia działań, które wzmocnią pierwotnie zakładaną pomoc kierowaną do przedstawicieli zawodów branżowych, takich jak artyści, twórcy, organizatorzy turystyki, agenci turystyczni, piloci i przewodnicy. Ponadto należy wskazać, że środki zapobiegawcze podejmowane w celu zahamowania rozprzestrzeniania się COVID-19 wpłynęły również na zachowania konsumentów, m.in. w branży związanej z organizacją targów, wystaw i kongresów. Faktycznie z dnia na dzień sytuacja się zmieniła i z dnia na dzień zostały ograniczone czy praktycznie zlikwidowane zlecenia dla osób, które się tym zajmują. Wiele firm ma dzisiaj problemy z płynnością finansową i regulowaniem swoich zobowiązań publicznoprawnych.

Warto również podkreślić, że przedłożony projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom ww. branż. Nie uniknięto jednak, szanowni państwo, wielu czy kilku błędów, wyłączając w sposób niezrozumiały z wielu form wsparcia touroperatorów czy ograniczając dostęp do postojowego czy zwolnienia z ZUS tylko do pilotów i przewodników, którzy pracują sezonowo, a wyłączając z tego wsparcia tych, którzy pracują przez cały rok. Wierzę, że zgodnie z deklaracją, któ-

Posel Przemysław Koperski

ra padła dzisiaj na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych, te mankamenty zostaną naprawione na etapie prac w Senacie. Trzymamy państwa za słowo. Szkoda również, że nie udało się kolejny raz procedować w zdroworozsądkowym trybie, tylko w takim ekstraordynaryjnym. To taki styl trisolariański – nie wiem, czy państwu jest znany – ale my nie żyjemy na Trisolaris, żyjemy na Ziemi, w związku z czym warto takie standardy ziemskie przyjmowania i procedowania ustaw stosować.

Lewica opowiada się za przyjęciem niniejszego projektu, ponieważ Lewica jest za każdym rodzajem wsparcia, które może przyczynić się do poprawy sytuacji każdej potrzebującej grupy dotkniętej kryzysem. Mam nadzieję, że również pozostałe grupy, które czekają na wsparcie, m.in. branża motoryzacyjna, również będą mogły to wsparcie otrzymać. Bardzo serdecznie dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Głos ma pan poseł Krzysztof Paszyk, klub Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Posel Krzysztof Paszyk:

Bardzo dziękuję, panie marszałku.

Panie i Panowie Posłowie! Panowie Ministrowie! Klub Parlamentarny Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15 będzie wspierał ten projekt, powiem to na wstępie, bo branża turystyczna plus branże z nią zaprzyjaźnione to jest bardzo ważny element polskiej gospodarki, mający bardzo znaczący udział w PKB, który ta gospodarka generuje. Chciałbym tylko dzisiaj, Wysoka Izbo, zapytać: Dlaczego dopiero teraz państwo pomyśleliście o branży turystycznej w sposób kompleksowy, taki realny? Kiedy pracowaliśmy nad poszczególnymi tarczami, nasi posłowie, posłowie Koalicji Polskiej, już wówczas podnosili, chociażby z myślą o branży turystycznej, ten pomysł funduszu płynnościowego. Przecież już w kwietniu, w maju było wiadomo, że to będzie martwy sezon dla branży turystycznej i bez konkretnego narzędzia tej branży będzie ciężko przetrwać. Kiedy pan prezydent, wspierany przez Zjednoczoną Prawicę, forsował projekt bonu turystycznego, Koalicja Polska, nasi parlamentarzyści zgłaszali potrzebę poszerzenia tego programu, żeby uwzględnić, że turystyka to jest również agroturystyka, żeby dać porządnym impuls tej branży. Nie można bonu turystycznego sprowadzać tylko do dzieci, dać tylko najmłodszym możliwość korzystania z tego narzędzia. Efekt jest taki, że dzisiaj niewiele podmiotów czy niewystarczająca liczba podmiotów jest zaangażowana, żeby uczest-

niczyć w programie bonu turystycznego. Ale państwo jako większość sejmowa za każdym razem nie byliście zainteresowani realną, rzeczową rozmową o tym, jak kompleksowo odpowiedzieć na potrzeby branży turystycznej. Jak głosi ludowe porzekadło: lepiej późno niż wcale. Odpowiemy, tak jak powiedziałem na wstępie, pozytywnie na ten państwa projekt, na tę propozycję, ponieważ wielkim dramatem dla naszej gospodarki byłoby narażenie na szwank branży turystycznej. Z tego wiele lat byśmy wychodzili i odbudowywali tę branżę, więc dobrze, że powstają narzędzia, które będą służyły wsparciu. Ale warto też przy tej okazji uzmysłowić sobie – i to też już po raz kolejny wybrzmi pewnie ze strony naszego klubu – że branża turystyczna to nie tylko biura podróży. To jest cały sektor transportowy, który towarzyszy tej branży. Warto też o nim pamiętać, bo dotychczas takiego spojrzenia niestety brakowało.

Jeśli spojrzymy na to całościowo, pomyślimy o pomocy, to myślę, że jest szansa na uratowanie rodzimej branży turystycznej. My przynajmniej, jeśli chodzi o Koalicję Polską, jesteśmy za tym, żeby tak właśnie się stało. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Zdzisław Sipiera, bo był wcześniej... Teraz będzie.

Bardzo proszę.

Jest pan poseł?

(Poseł Zdzisław Sipiera: Jestem, jestem, panie marszałku.)

Bardzo proszę.

Posel Zdzisław Sipiera:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panowie Ministrowie! 2 marca tego roku, kiedy była przyjmowana pierwsza ustawa COVID-owa, nikt do końca nie wiedział, jaka będzie skala tego problemu, który dotyka nie tylko Polskę, ale i inne kraje.

(Poseł Janusz Korwin-Mikke: Nadal nie wiemy.)

Dzisiaj wiemy, że nic jeszcze dokładnie, do końca nie wiemy. To właśnie jest skala ogromnego problemu nie tylko Polski, ale także Europy i świata. Dlatego tak ważne jest, żeby podejmować decyzje odważne, w tempie i takie, które służą gospodarce. Pan poseł ma rację, gospodarka to są naczynia połączone. To nie jest kwestia tylko jednej strefy, jednej sfery, ale o wiele szersze elementy składają się na całą gospodarkę. Niektórzy dołączają do tego również to, co jest nie tylko materialne, ale i duchowe. To też jest gospodarka szeroko pojęta.

Z jednej strony słyszymy głosy, dlaczego tak szybko się proceduje, a z drugiej strony słyszymy, dlaczego tak wolno. Proszę państwa, dobrze, że w ogóle

Posel Zdzisław Sipiera

procedujemy. Jest to w takim tempie, w jakim jest to możliwe. Ta ustawa, która reaguje na istniejący stan rzeczy, jak również na to, co się dzieje wokół tej branży, tak ważnej, rozwijającej się w Polsce, wpływa na to i reguluje sprawy dotyczące możliwości wynagradzania pracowników tej sfery, dopracowuje vouchery, bon turystyczny, ale również wypłaty z funduszu gwarantowanego i kwestię postojowego. Czyli jest to dość szeroki zakres, który umożliwia miękkie, jak mówią, przechodzenie tego kryzysu. Aczkolwiek nie wiemy dokładnie, jaki będzie dalszy rozwój pandemii w Polsce. Ale na ten czas, na ten moment jest to bardzo trafne, bardzo konkretne przedsięwzięcie, które w tej ustawie jest proponowane po to właśnie, żeby branża miała przeświadczenie, że my – jako parlament, jako rząd, który wykonuje ustawy – jesteśmy partnerem w tej trudnej sytuacji. Bardzo dobrze, że taka ustawa jest procedowana.

Oczywiście klub Prawa i Sprawiedliwości w całej rozciągłości popiera tę ustawę. Może powiedzieć tylko i wyłącznie: tak. Chodzi o to, żebyśmy szybko na to reagowali, żeby urzędnicy mieli świadomość, że podejmując decyzje, ratują polską gospodarkę, a nie kalkulowali, czy to im się opłaca – w sensie myślenia: a może będę czymś ryzykował? Bo ich decyzje często są decyzjami dotyczącymi tysięcy miejsc pracy Polaków w naszym kraju i nie tylko, bo także tych przyjeżdżających.

Z tego powodu tak ważne są rozwiązania ustawowe, które proponujemy w odpowiednim tempie, również w przewidywanym czasie wprowadzenia tych zapisów. W tym momencie uważam, uważamy – szerzej, jako klub – że jest to rozwiązanie bardzo dobre. Tak jak powiedziałem, Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość będzie głosował za tą ustawą. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Bardzo dziękuję.

Pan poseł Grzegorz Braun, koło Konfederacji.

Posel Grzegorz Braun:

Jeśli tylko nasi rodacy, zwłaszcza ci przedsiębiorcy, mogą cokolwiek odzyskać, jeśli można w jakikolwiek sposób powetować straty, o które nie żadna mniemana pandemia, tylko wy, władza, warszawski rząd, prezydent belwederski i ten Sejm ich przyprowadzacie, to dobrze. My nie sprzeciwiamy się temu, żeby – traktując rzecz jako zwrot nadpłaconego podatku – jakieś pieniądze trafiały w ręce naszych rodaków.

Ale nie podtrzymujcie fikcji. Nie napuszczajcie jednych Polaków na drugich. W ostatnich dniach i tygodniach przystąpiliście do ponownego ataku na naród polski, przystąpiliście do eskalacji antagoni-

zmu wewnątrznarodowego, przez was wygenerowanego na podstawie – jeśli nawet na wiosnę ktoś miał co do tego wątpliwości, to dziś jest to całkiem jasne – niepotwierdzonych dezinformacji.

Patrz: wypowiedź premiera rządu Holandii, gdzie w ostatnich tygodniach publicznie stwierdzono, że nie będzie więcej przymuszania Holendrów do przywdziewania tych żalonych maseczek, ponieważ – cytuję – nie ma naukowych dowodów na to, że to ma sens.

Patrz: Niemcy. Nie tylko wielomilionowe demonstracje w Berlinie i innych miastach, ale także komisje, które w puch rozbijają całą tę dezinformację.

Niewiarygodne testy, niewiarygodne procedury. To, co jest w pełni wiarygodne, to terror, który wprowadziliście kuchennymi drzwiami do polskiego życia. Zainicjowaliście donosicielstwo i na dodatek próbowacie robić stan wojenny w outsourcingu, przenosząc na samych Polaków obowiązek egzekwowania tych bezprawnych, nielegalnych, kryminalnych praktyk, które zarządziliście. Polscy handlowcy, usługodawcy mają ścigać rodaków, donosić, ścigać Policję. Na jakiejże to podstawie? Na takiej, że kryminaliści, przestępcy, zdrajcy stanu z Ministerstwa Zdrowia wydają niższej rangi rozporządzenia, a potem wytyczne do tych rozporządzeń, które zmieniają się czasem z godziny na godzinę na stronach internetowych? Na tej podstawie zawieszacie prawa ustawowe, konstytucyjne? To jest kryminal. Wiecie, że to jest kryminal, i dlatego próbowaliście wjechać do Wysokiej Izby z ustawą, która na szczęście została na moment zweeksławiona na boczny tor, ale nie wątpię, że jesienią będziecie chcieli z tym wrócić. Z tą ustawą, która ma wam dawać *carte blanche* na bezprawie, z tą ustawą, która ma wyposażać urzędników w prawo do czynienia wszystkiego, co im się podoba, z życiem, zdrowiem, mieniem Polaków, bo z ewentualnych skutków finansowych i karnych są z góry rozgrzeszeni.

Ludzie, którzy poumierali w szpitalach na oddziale, ponieważ nie dopuściliście do łóżek umierających osób bliskich, kapelanów, ludzie, którzy siedzą czasem w rodzinach wielopokoleniowych w sztafecie kwarantanny przez kwartał, w niektórych miejscach dłużej. Donosicielstwo, rzecz ohydna, przez was zainicjowane to jest kryminal. Mam nadzieję, że historia nie zapomni. Jeśli państwo polskie to przetrwa, jeśli naród polski to przeżyje, zobaczymy was przed sądami i trybunałami.

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Ile mamy jeszcze czasu?

Pół minuty.

Bardzo proszę.

Posel Artur Dziambor:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Dużo czasu mi nie pozostało, więc tylko przypominę.

Posel Artur Dziambor

Szanowni Państwo! Nie chcieliście nas słuchać, nie chcieliście zwolnić Polaków z obowiązku opłacania składek ZUS w firmach, które nie funkcjonowały. Zdecydowaliście się na inne rozwiązanie, wymyśliliście sobie, domniemaliście, że przy liczbie powyżej 10 osób przedsiębiorcę stać na opłacenie ZUS-u, a poniżej – nie. Nie chcieliście odpodatkować Polaków i pozwolić im na nieopłacenie podatku dochodowego. Woleliście dalej trwać. Wymyślaliście tarcze antykryzysowe w gronie ludzi, którzy nie mieli pojęcia ani żadnej styczności z prowadzeniem własnych działalności i własnych biznesów, ponieważ mało kto z was w ogóle kiedykolwiek jakkolwiek biznes prowadził. Dlatego teraz musicie jakoś ratować ten wkurzony elektorat, bo to jest wkurzony również wasz elektorat. Niestety taka prawda. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Zamykam dyskusję.

Do trzeciego czytania projektu ustawy przystąpimy w bloku głosowań.

3-minutowa przerwa.

(Przerwa w posiedzeniu od godz. 16 min 26 do godz. 16 min 34)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Wznawiam obrady.

Pan premier Mateusz Morawiecki poprosił o głos. Bardzo proszę, panie premierze. *(Oklaski)*

**Prezes Rady Ministrów
Mateusz Morawiecki:**

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Bardzo dziękuję za podjęcie tematu Białorusi. To temat bardzo ważny, bardzo gorący nie tylko dla narodu białoruskiego, ale i – z racji bliskiego sąsiedztwa – także dla nas. Polska jest kolebką „Solidarności” i dzisiaj solidarność nie pozwala nam stać bezczynnie wobec brutalnych pacyfikacji pokojowych i demokratycznych demonstracji na Białorusi. Ludzka krzywda i okrucieństwo represji nie mają barw narodowych. My na Białorusi widzimy nie tylko zło, widzimy również wielki zapał po stronie społeczeństwa obywatelskiego do wybijania się na rzeczywistą wolność, demokrację i w tych dążeniach narodu białoruskiego chcemy pomagać. Chcemy pomagać w wyrażaniu im ich własnych poglądów, w realizacji ich pragnień wolności.

Wszyscy słyszeliśmy zapewne w różnych filmach przekazywanych z nośnika na nośnik, jak pie-

śnią narodu białoruskiego były „Mury” Jacka Kaczmarskiego. Coś nam to na pewno też mówi, coś nam to również przypomina w tym pamiętnym sierpniu, w 40-lecie powstania polskiej „Solidarności”. W obecnym godle Białorusi widnieje glob, nad którym świeci słońce. Ale to dla Białorusi jest bardzo, bardzo ciężki czas. Trzeba przypomnieć te wspólne nasze losy, losy białoruskiego narodu, polskiego narodu, kiedy w XIX w. oba narody wspólnie, razem też z braćmi Litwinami, walczyły o wolność, walczyły w powstaniach 1830 r., 1863 r., bo wolność i niepodległość to była nasza wspólna sprawa. Łączyła nas nie tylko bliskość geograficzna, historyczna, kulturowa, ale też łączyły nas więzi i pragnienie wolności. I ta Pogoń z kolei w historycznym herbie białoruskim oznacza dzisiaj dla Białorusi ambicje walki o wolność, niezależność i prawo do samostanowienia.

Lech Kaczyński twierdził, że rolą Polski jest wstawić się za Ukrainą, za Litwą, za Gruzją i za Białorusią również wtedy, kiedy inne państwa się za tymi naszymi sąsiadami i przyjaciółmi ze Wschodu nie wstawiają. Dlatego zaproponowałem naszym partnerom z Unii Europejskiej nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej. I dzisiaj dołącza coraz więcej przywódców zachodnich państw do takiego właśnie żądania, do takiego wezwania. W takim momencie nie można zakładać maski neutralności czy obojętności. Jeśli teraz nie podejmiemy żadnych działań jako solidarna Europa, to damy jasno do zrozumienia wszystkim naszym sąsiadom, że w obliczu zagrożenia każdy może liczyć tylko na siebie. Czy rzeczywiście taka jest nasza solidarność?

Protesty w Mińsku, Grodnie, w wielu miastach, miasteczkach, małych miastach poruszyły polskie serca. Musimy jednak pamiętać, że tak ważne momenty nie mogą stać się domeną wyłącznie emocji, muszą być jednocześnie częścią pewnego strategicznego działania. Przynajmniej po stronie polskiej takiego strategicznego działania, jakiego oczekuje od nas dzisiaj wolny naród białoruski. Nie wystarczy empatia, potrzeba skutecznej pomocy. Architektura bezpieczeństwa i pokoju w Europie pozbawiona bezpieczeństwa i pokoju na wschodzie Europy jest niepełna, jest kruchą konstrukcją, która grozi załamaniem. Zatem nie tylko historia, nie tylko wspólne wartości, ale także realizm i starania o pokój oraz stabilny rozwój muszą być trwałą nicią naszej polityki i strategii na Wschodzie. I dlatego jestem przekonany, że w tej sytuacji wszystkie te cele można połączyć w jednym skutecznym działaniu, w pomocy dla białoruskiego zrywu, we właściwej pomocy. Ten plan pomocy dla Białorusi, plan, który nazywamy planem solidarności z Białorusią, chciałbym teraz Wysokiej Izbie pokrótce przedstawić. *(Dzwonek)* Za tym planem stoją trzy filary: bezpieczeństwo, otwartość i solidarność. Bo nie ma w pełni bezpiecznej Polski i nie ma w pełni bezpiecznej Europy bez bezpieczeństwa naszego sąsiada, bez bezpieczeństwa Białorusi.

Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki

Otwarliśmy nasze serca na Białorusinów, dziś chcemy otworzyć przed nimi także nasze granice i nasze uczelnie. Chcemy pokazać sobie i całej Europie, że Białoruś może liczyć na solidarność Polski, że jej mieszkańcy nie stoją w samotności naprzeciw zorganizowanego aparatu represji, które to represje w całej rozciągłości potępiamy i apelujemy o pokojowe rozwiązanie tego sporu, który na Białorusi z dnia na dzień staje się coraz bardziej widoczny. I dlatego w ramach solidarności z Białorusią proponujemy 5-punktowy plan.

Po pierwsze, wsparcie dla represjonowanych, wyrzucanych z pracy, pobitych i uszkodzonych. Rozbudujemy i poszerzymy polski i polsko-amerykański program pomocy represjonowanym. Polska od kilku lat jest krajem, w którym swój drugi dom znalazło wielu Ukraińców z terenów wojennych, z terenów okupowanych przez Rosję. Tak samo Polska może stać się drugim domem dla represjonowanych, uszkodzonych Białorusinów.

Jest akurat sierpień, 40 lat od pamiętnych wydarzeń na Wybrzeżu. Wielka nadzieja i wiara w sprawiedliwość, które rozgrzały serca polskich robotników, były z czasem łamane. Wyrzucano ich z pracy, pozbawiano szans, zarobków. Dzisiaj to samo dzieje się na Białorusi. Dlatego proponujemy również program stypendialny im. Wincentego Konstantego Kalinowskiego – to wspólny bohater Białorusi, Litwy i Polski – program dla studentów, naukowców relegowanych w ramach represji z białoruskich uczelni. Uzyskają oni możliwość podjęcia studiów i pracy w Polsce. Nie sposób dziś przewidzieć, ilu obywateli Białorusi znajdzie się w takim położeniu, ale chcemy umożliwić wszystkim tym, którzy będą represjonowani przez władze, autorytarne władze Białorusi, przyjazd do Polski, rozwój i życie tutaj. (*Oklaski*)

Punkt trzeci to ułatwienia przy wjeździe na teren Rzeczypospolitej. Chodzi o zwalnianie z opłat wizowych, a w sytuacjach szczególnych – wpuszczanie do Polski również bez odpowiednich papierów. Jest przygotowana taka procedura w ramach umowy z Schengen, tzw. wiza humanitarna. Chodzi także o ułatwienia w dostępie do rynku pracy. Dzięki naszemu programowi represjonowanym Białorusinom łatwiej będzie wjechać do Polski. W sytuacji, kiedy stawką jest życie, zdrowie, bezpieczeństwo, nie ma czasu do stracenia. Zaproponujemy zatem szczegółowy pakiet obejmujący zwolnienia z opłat, a w szczególnych wypadkach również zwolnienie z obowiązkowego posiadania dokumentów, a także ułatwienia w dostępie do rynku pracy.

Punkt czwarty to pomoc niezależnym mediom, m.in. Bielsatowi, Karcie 97, Radiu Racja, i wsparcie dla niezależnych mediów i wydawców na Białorusi. W chwili, kiedy na Białorusi z godziny na godzinę może zostać odłączony Internet, ważne jest, aby kanałów, którymi Białorusini kontaktują się z wolnym światem, było jak najwięcej. W tych trudnych dniach

białoruscy dziennikarze zdali egzamin. Białoruś nie może zamienić się w przestrzeń fałszu i manipulacji, potrzebuje pluralizmu medialnego. I dlatego poprzez Fundację Solidarności Międzynarodowej stworzymy stałe mechanizmy finansowania dla niezależnych mediów. Wiarygodność działań Polski potwierdzona jest tym, że od wielu lat finansujemy Bielsat, finansujemy niezależną telewizję, ostatnio kwotą ok. 40 mln zł.

Punkt piąty to nowy program Fundacji Solidarności Międzynarodowej dla organizacji pozarządowych wspierających społeczeństwo obywatelskie na Białorusi i wspierających tamtejsze niezależne media. Organizacje pozarządowe to często kuźnia talentów i innowacji, ale tym razem polskie organizacje pozarządowe będą miały okazję wspierać obywateli Białorusi w budowaniu wolnych mediów i swobodnym przepływie informacji. Organizacje pozarządowe muszą stać się prawdziwą obywatelską arką i schronieniem. To nie uda się bez wsparcia, które chcemy zapewnić organizacjom trzeciego sektora poprzez Fundację Solidarności Międzynarodowej.

Szanowni Państwo! Wysoka Izbo! Panie Marszałku! Jeszcze raz bardzo dziękuję Wysokiej Izbie za uchwałę, która w tak jednoznaczny sposób potwierdza pomoc Polski, wsparcie Polski, wsparcie Polaków dla aspiracji wolnościowych obywateli białoruskich. Obywatele na Białorusi nie potrzebują dziś mglistych zapewnień, okrągłych zdań. Oni potrzebują konkretnych i Polska ten konkretny plan, plan solidarności z Białorusią dzisiaj proponuje.

Na realizację tego programu zamierzamy przeznaczyć w pierwszym kroku 50 mln zł, oczywiście oprócz tych środków, które już przeznaczamy na różne programy, jak chociażby w przypadku telewizji Bielsat, o której powiedziałem. Nie mam też wątpliwości, że im Białoruś będzie silniejsza, bardziej demokratyczna, wolna i niezależna, tym Polska będzie bardziej bezpieczna.

Kategorycznie odrzucamy bezradność i asekuracyjne działania niektórych instytucji międzynarodowych. Chcemy być dla Białorusi realnym wsparciem i prawdziwym partnerem. Choć rzeka Bug rozdziela dwa polityczne światy: po jednej stronie są Unia Europejska i NATO, po drugiej – Białoruś i Rosja, to po obu brzegach tej rzeki mamy podobne potrzeby i podobne marzenia: wolne państwo, które nie krępuje myśli, ale stwarza warunki do rozwoju. Uczciwość wobec Białorusinów wymaga od nas, byśmy, tak jak radził Herbert, stanęli po stronie pasji, a przeciwko obojętności. Ale tej pasji musi towarzyszyć również rozważa i taki rozważny, ale zarazem odważny, plan wsparcia obywatelskiego białoruskiego społeczeństwa, które rodzi się czy krzepnie na naszych oczach, jest przedstawiany tutaj, w Wysokiej Izbie.

Nasze działania, działania Polski, a także całej Unii Europejskiej nie będą w żadnej mierze ingerencją o charakterze politycznym w wewnętrzne sprawy naszego sąsiada.

(*Posel Janusz Korwin-Mikke: Ha, ha, ha!*)

Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki

Inne państwa nie mogą narzucać białoruskiemu społeczeństwu określonych projektów politycznych czy ustrojowych, ale możemy i powinniśmy wyciągnąć do Białorusinów pomocną dłoń, i to właśnie czynimy. O przyszłości Białorusi mają prawo decydować tylko sami Białorusini. Naszą rolą jest zapewnić im możliwość skorzystania z tego prawa.

Dlatego dziś wzywamy białoruskie władze do tego, żeby rozważyły ogłoszenie ponownych, wolnych wyborów. Te wybory muszą odbyć się w sposób uczciwy i autentyczny, najlepiej z udziałem międzynarodowych obserwatorów.

Wysoka Izbo! Przez białoruskie ziemie wielokrotnie przetaczał się bezwzględny walec historii, ale nie zdołał zniszczyć jej najwspanialszego skarbu, czyli ludzi: dzielnych, cierpliwych, wytrwałych, pragnących normalnego i wolnego życia. Polska chce się przyczynić, Polacy chcą się przyczynić do sukcesu Białorusi – naszego bliskiego sąsiada. Niech żyje wolna i demokratyczna Białoruś! Niech żyje dumny i wolny białoruski naród! Dziękuję.

(Część posłów wstaje, oklaski)

(Przewodnictwo w obradach obejmuje marszałek Sejmu Elżbieta Witek)

Marszałek:

Dziękuję bardzo, panie premierze.

Proszę państwa, ponieważ przechodzimy do głosowań, sprawdzimy kworum.

Bardzo proszę wszystkich państwa posłów o naciśnięcie dowolnego przycisku w celu sprawdzenia kworum.

Bardzo proszę.

(Głos z sali: Działa.)

Dziękuję.

W obradach bierze udział 428 posłów.

Stwierdzam kworum.

Właściwa komisja przedłożyła sprawozdanie o uchwale Senatu w sprawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów, druk nr 555.

W związku z tym, na podstawie art. 95f regulaminu Sejmu, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego sprawozdania.

Właściwe komisje przedłożyły sprawozdania o uchwałach Senatu w sprawie ustaw:

— o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii,

— o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw,

— o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956,

— o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw,

— o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw,

— o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu.

Sprawozdania to odpowiednio druki nr 552, 553, 560, 556, 557 i 561.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkty obejmujące rozpatrzenie tych sprawozdań.

Proponuję, aby w tych przypadkach Sejm wyraził zgodę na skrócenie terminu, o którym mowa w art. 54 ust. 5 regulaminu Sejmu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycje przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Senat podjął uchwały w sprawie ustaw:

— o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, druk nr 274,

— o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw, druk nr 543.

Proponuję, na podstawie art. 54 ust. 8 regulaminu Sejmu, rozpatrzenie tych uchwał bez uprzedniego skierowania ich do komisji.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważała, że Sejm propozycje przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Prezydium Sejmu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, przedłożyło wniosek w sprawie zmian w składach osobowych komisji sejmowych, druk nr 549.

W związku z tym, po uzyskaniu jednolitej opinii Konwentu Seniorów, podjęłam decyzję o uzupełnieniu porządku dziennego o punkt obejmujący rozpatrzenie tego wniosku.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 5. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji.

Przechodzimy do głosowania.

Komisja wnosi o przyjęcie projektu uchwały z druku nr 530.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu uchwały w brzmieniu z druku nr 530, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

(Głos z sali: Trochę wolniej.)

Marszałek

Głosowało 432 posłów. 431– za, nikt nie był przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm podjął uchwałę w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 6. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80.

Komisja wnosi o przyjęcie projektu uchwały z druku nr 531.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu uchwały w brzmieniu z druku nr 531, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 431 było za, nikt nie był przeciw, 2 się wstrzymało.

Sejm podjął uchwałę w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 2. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw.

Sejm przeprowadził pierwsze czytanie i przystąpił niezwłocznie do drugiego czytania, w trakcie którego zgłoszono poprawki.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Zestawienie zgłoszonych wniosków i poprawek zostało paniom i panom posłom doręczone do druku nr 535.

W 1. poprawce wnioskodawcy proponują inne brzmienie art. 10h dodawanego w ustawie o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 1. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 431 – za, nikt nie był przeciw, 2 się wstrzymało.

Sejm poprawkę przyjął.

W 2. poprawce wnioskodawcy proponują zmiany w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 2. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 433 było za, nikt nie był przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm poprawkę przyjął.

Głosujemy nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 535, wraz z przyjętymi poprawkami, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 433 było za, nikt nie był przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw. (*Oklaski*)

Powracamy do rozpatrzenia punktu 3. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Komisja wnosi o uchwalenie projektu ustawy z druku nr 532.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 532, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 439 posłów. 429 – za, 7 – przeciw, wstrzymało się 3.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisijnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych.

Sejm przeprowadził pierwsze czytanie i przystąpił niezwłocznie do drugiego czytania, w trakcie którego złożono poprawki.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Zestawienie zgłoszonych poprawek zostało paniom i panom posłom doręczone do druku nr 551.

W 1. poprawce do dodawanego art. 2d ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wnioskodawcy proponują zmianę w ust. 4.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 1. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 417 – za, 3 – przeciw, wstrzymało się 14.

Sejm poprawkę przyjął.

Marszałek

W 2. poprawce do art. 25 ustawy o samorządzie gminnym wnioskodawcy proponują inne brzmienie ust. 6.

Z poprawką tą łączą się poprawki 3. i 4.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek od 2. do 4., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 411 – za, 1 – przeciw, wstrzymało się 22.

Sejm poprawki przyjął.

W 5. poprawce do dodawanego art. 36a ustawy o pracownikach samorządowych wnioskodawcy proponują m.in. w ust. 1–5 wyraz „osób” zastąpić wyrazem „pracowników”.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 5. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 411 – za, 1 – przeciw, wstrzymało się 21.

Sejm poprawkę przyjął.

W 6. poprawce wnioskodawcy proponują inne brzmienie art. 6.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 6. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 412 – za, 1 był przeciw, wstrzymało się 21.

Sejm poprawkę przyjął.

W 7. poprawce wnioskodawcy proponują inne brzmienie art. 7.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 7. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 410 – za, 1 – przeciw, wstrzymało się 22.

Sejm poprawkę przyjął.

Głosujemy nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 551, wraz z przyjętymi poprawkami, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 434 posłów. 386 – za, 33 – przeciw, 15 się wstrzymało.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funk-

cje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych.

(*Posel Janusz Korwin-Mikke: A gdzie brawa?*)

(*Posel Grzegorz Braun: A kwiaty, oklaski?*)

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 7. porządku dziennego: Drugie czytanie komisijnego projektu uchwały w sprawie informacji o działalności Rady Mediów Narodowych w 2019 roku (druk nr 489) – głosowania.

W trakcie drugiego czytania do projektu uchwały zgłoszono poprawkę.

Sejm podjął decyzję o nieodsyłaniu projektu uchwały do komisji i przystąpieniu do głosowania po doręczeniu paniom i panom posłom tekstu poprawki.

Poprawka została doręczona do druku nr 489.

Komisja wnosi o przyjęcie projektu uchwały z druku nr 489.

W pierwszej kolejności pod głosowanie poddam zgłoszoną poprawkę do projektu uchwały.

W poprawce wnioskodawcy proponują nowe brzmienie projektu uchwały.

Przyjęcie tej poprawki spowoduje podjęcie uchwały w brzmieniu proponowanym przez wnioskodawców.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, a tym samym za podjęciem uchwały w sprawie informacji o działalności Rady Mediów Narodowych w 2019 roku w brzmieniu proponowanym przez wnioskodawców, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 436 posłów. 202 – za, 226 – przeciw, 8 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

Głosujemy nad całością projektu uchwały.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu uchwały w brzmieniu z druku nr 489, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 437 posłów. 233 – za, 204 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm podjął uchwałę w sprawie informacji o działalności Rady Mediów Narodowych w 2019 roku.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 8. porządku dziennego: Drugie czytanie komisijnego projektu uchwały w sprawie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2019 roku (druk nr 490) – głosowania.

W trakcie drugiego czytania do projektu uchwały złożono poprawkę.

Sejm podjął decyzję o nieodsyłaniu projektu uchwały do komisji i przystąpieniu do głosowania po doręczeniu paniom i panom posłom tekstu poprawki.

Poprawka została doręczona do druku nr 490.

Komisja wnosi o przyjęcie projektu uchwały z druku nr 490.

W pierwszej kolejności pod głosowanie poddam zgłoszoną poprawkę do projektu uchwały.

Marszałek

W poprawce wnioskodawcy proponują nowe brzmienie projektu uchwały.

Przyjęcie tej poprawki spowoduje podjęcie uchwały w brzmieniu proponowanym przez wnioskodawców.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, a tym samym za podjęciem uchwały w sprawie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2019 roku w brzmieniu proponowanym przez wnioskodawców, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 436 posłów. 199 – za, 226 – przeciw, 11 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu uchwały.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu uchwały w brzmieniu z druku nr 490, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 437 posłów. 226 – za, 211 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm podjął uchwałę w sprawie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2019 roku.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 9. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami (druki nr 420, 451 i 451-A) – trzecie czytanie.

Proszę pana posła Marka Asta o przedstawienie dodatkowego sprawozdania komisji.

Posel Sprawozdawca Marek Ast:

(Wypowiedź posła jest wyświetlana na telebimach)

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka rozpatrzyła przedłożony projekt ustawy w dniu 16 lipca. Komisja rozpatrzyła poprawki zgłoszone w trakcie drugiego czytania i rekomenduje, aby poprawki: 2., 4., 6., 7., 12., 15., 19., 23., 25. i 26. przyjąć, a pozostałe poprawki odrzucić. Warto podkreślić bardzo zgodną współpracę wszystkich klubów w komisji nad projektem ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych oraz udział strony społecznej. Świadczy to o tym, że ustawa jest niezwykle potrzebna i będzie dobrze służyć poszkodowanym lokatorom. Dziękuję bardzo.

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle.

Komisja wnosi o uchwalenie projektu ustawy z druku nr 451.

Komisja przedstawia również wnioski mniejszości, a także w dodatkowym sprawozdaniu poprawki, nad którymi głosować będziemy w pierwszej kolejności.

1. wniosek mniejszości, a także poprawki od 1. do 13. zgłoszone zostały do art. 1 projektu ustawy nowelizującej zawierającego zmiany w ustawie o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa.

W 1. poprawce wnioskodawcy proponują zmianę w art. 1.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 1. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 419 posłów. 16 – za, 402 – przeciw, 1 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 2. poprawce wnioskodawcy proponują nowe brzmienie zdania trzeciego w art. 15 ust. 2.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 2. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 421 posłów. 415 – za, 3 – przeciw, 3 się wstrzymało.

Sejm poprawkę przyjął.

W 3. poprawce do art. 16 wnioskodawcy proponują dodać ust. 5.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 3. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 157 – za, 267 – przeciw, 2 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 4. poprawce wnioskodawcy proponują dodać art. 16c.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 4. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 209 – za, 223 – przeciw, 1 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 5. poprawce do art. 31 wnioskodawcy proponują m.in. nie dodawać ust. 1a.

Marszałek

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Przyjęcie tej poprawki spowoduje bezprzedmiotowość poprawki 6.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 5. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 429 posłów. 152 – za, 275 – przeciw, 2 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 6. poprawce do art. 31 wnioskodawcy proponują inne brzmienie dodawanego ust. 1a.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 6. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 433 posłów. 304 – za, 128 – przeciw, 1 się wstrzymało.

Sejm poprawkę przyjął.

W 7. poprawce wnioskodawcy proponują m.in. uchylić art. 32.

Z poprawką tą łączy się poprawka 12.

Nad nimi głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek 7. i 12., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 436 posłów. 427 było za, nikt nie był przeciw, 9 się wstrzymało.

Sejm poprawki przyjął.

W 8. poprawce wnioskodawcy proponują zmianę w art. 33 ust. 2 pkt 2.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 8. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 75 – za, 349 – przeciw, 8 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 9. poprawce do art. 33 ust. 2 wnioskodawcy proponują dodać pkt 3.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 9. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 429 posłów. 73 – za, 356 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 1. wniosku mniejszości do art. 34 wnioskodawcy proponują zmianę w ust. 2.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 1. wniosku mniejszości, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 83 – za, 348 – przeciw, 1 się wstrzymało.

Sejm wniosek mniejszości odrzucił.

W 10. poprawce do art. 34 wnioskodawcy proponują nowe brzmienie dodawanego ust. 7.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 10. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 431 posłów. 200 – za, 231 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 11. poprawce wnioskodawcy proponują inne brzmienie art. 40e.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 11. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 197 – za, 226 – przeciw, 9 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

Wnioski mniejszości 2. i 3. oraz poprawki od 14. do 22. zgłoszone zostały do art. 2 projektu ustawy zawierającego zmiany do ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W 13. poprawce do art. 6 wnioskodawcy proponują dodać pkt 9e.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 13. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 427 posłów. 74 – za, 353 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 14. poprawce do art. 214a ust. 1 wnioskodawcy proponują m.in. nowe brzmienie pkt 6 i 8.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Przyjęcie tej poprawki spowoduje bezprzedmiotowość poprawki 15.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 14. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 430 posłów. 126 – za, 295 – przeciw, 9 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

Marszałek

W 2. wniosku mniejszości do art. 214a ust. 1 wnioskodawcy proponują dodać pkt 11a.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 2. wniosku mniejszości, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 431 posłów. 76 – za, 355 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wniosek mniejszości odrzucił.

W 15. poprawce do art. 214a ust. 1 wnioskodawcy proponują nowe brzmienie pkt 12.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 15. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 292 – za, 124 – przeciw, 10 się wstrzymało.

Sejm poprawkę przyjął.

W 16. poprawce do art. 214a wnioskodawcy proponują nowe brzmienie ust. 2.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 16. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 158 – za, 273 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 17. poprawce do art. 214a wnioskodawcy proponują dodać ust. 3.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 17. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 431 posłów. 200 – za, 223 – przeciw, 8 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 18. poprawce do art. 214b wnioskodawcy proponują inne brzmienie ust. 2.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 18. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 430 posłów. 151 – za, 269 – przeciw, 10 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 19. poprawce do art. 214b wnioskodawcy proponują dodać ust. 6.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 19. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 427 posłów. 417 – za, 9 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm poprawkę przyjął.

W 20. poprawce wnioskodawcy proponują nie dawać art. 214c.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 20. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 430 posłów. 153 – za, 276 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 3. wniosku mniejszości wnioskodawcy proponują dodać art. 214d.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 3. wniosku mniejszości, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 438 posłów. 84 – za, 229 – przeciw, 125 się wstrzymało.

Sejm wniosek mniejszości odrzucił.

W 21. poprawce wnioskodawcy proponują dodać art. 214d.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 21. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 430 posłów. 147 – za, 281 – przeciw, 2 się wstrzymało.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 22. poprawce do art. 215 wnioskodawcy proponują dodać ust. 3.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 22. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

(*Głos z sali*: Nie działa.)

Jeszcze raz, dobrze. Jeszcze raz, proszę państwa.

(*Głos z sali*: Już działa.)

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 22. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 200 – za, 232 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 23. poprawce wnioskodawcy proponują zmiany w art. 3 ustawy nowelizującej.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Marszałek

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 23. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał.

Głosowało 430 posłów. 418 – za, 11 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm poprawkę przyjął.

W 24. poprawce do art. 4 ustawy nowelizującej wnioskodawcy proponują dodać ust. 2 i 3.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 24. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 427 posłów. 200 – za, 227 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawkę odrzucił.

W 25. poprawce wnioskodawcy proponują nowe brzmienie art. 7 ustawy nowelizującej.

Z poprawką tą łączy się poprawka 26.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek 25. i 26., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 422 – za, 3 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm poprawki przyjął.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 451, wraz z przyjętymi poprawkami, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 431 posłów. 416 – za, 8 – przeciw, 7 się wstrzymało.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 21. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

W trakcie drugiego czytania do projektu ustawy zgłoszono poprawki.

Sejm podjął decyzję o nieodsylaniu projektu ustawy do komisji i o przystąpieniu do trzeciego czytania po doręczeniu paniom i panom posłom tekstu poprawek.

Poprawki zostały doręczone do druku nr 554.

Komisja wnosi o uchwalenie projektu ustawy z druku nr 554.

Poprawki 1., 2., 4., 6. i 7. zostały wycofane przez wnioskodawców.

W 3. poprawce do art. 36 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wnioskodawcy proponują nowe brzmienie ust. 1.

Z poprawką tą łączy się poprawka 5.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek 3. i 5., zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 414 – za, nikt nie był przeciw, wstrzymało się 12.

Sejm poprawki przyjął.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 554, wraz z przyjętymi poprawkami, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 428 posłów. 427 było za, przeciw nie był nikt, 1 się wstrzymał.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrzenia punktu 22. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Komisja wnosi o uchwalenie projektu ustawy z druku nr 570.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości projektu ustawy w brzmieniu z druku nr 570, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Marszałek

Kto się wstrzymał?

Głosowało 431 posłów. 430 – za, nikt nie był przeciwnym, wstrzymał się 1.

Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 18. porządku dziennego: Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (druk nr 274).

Przypominam, że Sejm wyraził zgodę na zastosowanie w tym przypadku procedury zawartej w art. 54 ust. 8. regulaminu Sejmu.

Sejm odrzuca uchwałę Senatu odrzucającą ustawę bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Jeżeli Sejm nie odrzuci uchwały odrzucającej ustawę, uważa się ją za przyjętą.

Głosować będziemy nad wnioskiem o odrzucenie uchwały Senatu.

W uchwale Senat proponuje odrzucić ustawę z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem uchwały Senatu odrzucającej ustawę z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 229 było za, 157 – przeciw, 46 się wstrzymało.

Sejm odrzucił uchwałę Senatu bezwzględną większością głosów.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 10. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druki nr 541 i 552).

Proszę pana posła Krzysztofa Tchórzewskiego o przedstawienie sprawozdania komisji.

Posel Sprawozdawca Krzysztof Tchórzewski:

Pani Marszałku! Wysoki Sejmie! Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych w dniu dzisiejszym rozpatrzyła uchwałę Senatu w sprawie

ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, druk nr 541.

Senat do propozycji sejmowej nie wniósł żadnych poprawek, jedynie przyjął uchwałę, która odrzuca ustawę w całości. W związku z tym Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych po rozpatrzeniu powyższej uchwały wnosi, aby Wysoki Sejm raczył uchwałę Senatu odrzucić. Dziękuję.

(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki)

Wicemarszałek Ryszard Terlecki:

Dziękuję.

Głosować będziemy zgodnie z zasadami stosowanymi w poprzednim punkcie porządku dziennego.

W uchwale Senat proponuje odrzucić ustawę o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Komisja wnosi o odrzucenie tej uchwały.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem uchwały Senatu odrzucającej ustawę o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 411 posłów. Większość bezwzględna – 206. Za – 221, przeciw – 184, wstrzymało się 6.

Sejm uchwałę odrzucił.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 11. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 542 i 553).

Proszę panią poseł Iwonę Arent o przedstawienie sprawozdania komisji.

Posel Sprawozdawca Iwona Arent:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw.

Komisja rozpatrzyła powyższą uchwałę w dniu dzisiejszym. Komisja rekomenduje Wysokiej Izbie odrzucić poprawkę 2., a resztę poprawek przyjąć. Dziękuję.

(Przewodnictwo w obradach obejmuje marszałek Sejmu Elżbieta Witek)

Marszałek:

Dziękuję, pani poseł.

Przypominam, że Sejm odrzuca poprawki Senatu bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Jeżeli Sejm nie odrzuci poprawki Senatu, uważa się ją za przyjętą.

W punktach porządku dziennego dotyczących rozpatrywania poprawek Senatu głosować będziemy nad wnioskami o odrzucenie poprawek Senatu.

W poprawkach 1., 4. i 6. Senat proponuje zmiany redakcyjno-legislacyjne.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 1., 4. i 6., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 420 posłów. 7 – za, 412 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W 2. poprawce do art. 411 ustawy – Prawo ochrony środowiska Senat proponuje skreślić ust. 10t.

Komisja wnosi o odrzucenie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 2. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 429 posłów. Za – 212, przeciw – 208, wstrzymało się 9.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów... Przepraszam, większość bezwzględna – 215, czyli wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów Sejm poprawkę przyjął.

Nad poprawkami 3., 5., 7. i 8., zgodnie z propozycją komisji, głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 3., 5., 7. i 8., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 3 – za, przeciw – 414, wstrzymało się 9.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 12. porządku dziennego: Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw (druk nr 543).

Przypominam, że Sejm odrzuca uchwałę Senatu odrzucającą ustawę bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Jeżeli Sejm nie odrzuci uchwały Senatu odrzucającej ustawę, uważa się ją za przyjętą.

Głosować będziemy nad wnioskiem o odrzucenie uchwały Senatu.

W uchwale Senat proponuje odrzucić ustawę z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem uchwały Senatu odrzucającej ustawę z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 429 posłów. 264 – za, 165 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił uchwałę Senatu bezwzględną większością głosów.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 13. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o uchwale Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956 (druki nr 548 i 560).

Proszę panią poseł Anitę Czerwińską o przedstawienie sprawozdania komisji.

Poseł Sprawozdawca Anita Czerwińska:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Przedstawiam sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny dotyczące uchwały Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956.

Marszałek Sejmu 14 sierpnia 2020 r. skierowała uchwałę Senatu w powyższej sprawie do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia. Komisja po dzisiejszym posiedzeniu wnosi, aby Wysoki Sejm raczył przyjąć poprawki Senatu zawarte w punktach 1., 2. i 3. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Marszałek:

Dziękuję, pani poseł.

Przypominam, że Sejm odrzuca poprawki Senatu bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Jeżeli Sejm nie odrzuci poprawek Senatu, uważa się je za przyjęte.

W punktach porządku dziennego dotyczących rozpatrywania poprawek Senatu głosować będziemy nad wnioskami o odrzucenie poprawek Senatu.

W poprawce 1. Senat proponuje zmianę tytułu ustawy.

Z poprawką tą łączą się poprawki 2. i 3.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 1., 2. i 3., zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 428 posłów. Nikt nie był za, przeciw – 428, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 14. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (druki nr 544 i 556).

Proszę pana posła Zdzisława Sipierę o przedstawienie sprawozdania komisji.

Poseł Sprawozdawca Zdzisław Sipiera:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Przedstawiam sprawozdanie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych odnośnie do uchwały Senatu RP w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw, druk nr 544.

Marszałek Sejmu w dniu 14 sierpnia skierował uchwałę Senatu w powyższej sprawie do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych w celu rozpatrzenia, które zostało przez komisję dokonane w dniu dzisiejszym. Komisja wnosi do Wysokiego Sejmu, aby z 29 poprawek, które przygotował i przegłosował Se-

nat, 8 odrzucić, a 21 przyjąć. Poprawki, o których odrzucenie wnioskuje komisja, to są poprawki nr 1, 16, 17, 18, 21, 23, 28 i 29. Jednocześnie komisja wnioskuje o siedem łącznych głosowań, które są wymienione w punktach i łączone. To są głosowania nad pkt 1, 23, 29 itd. – nie będę tego czytał, to państwo mają już dokładnie przedstawione w sprawozdaniu. Na tym komisja wyczerpała swoje uwagi.

Komisja wnosi o uchwalenie tej ustawy w przedstawionym przeze mnie kształcie. Dziękuję bardzo.

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle.

Głosować będziemy zgodnie z zasadami stosowanymi w poprzednim punkcie porządku dziennego.

Poprawki od 1. do 10. zostały zgłoszone do art. 1 ustawy zawierającego zmiany do ustawy o Policji.

W 1. poprawce Senat proponuje nowe brzmienie tytułu ustawy.

Z poprawką tą łączą się poprawki 23. i 29.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 1., 23. i 29., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 219 – za, 203 – przeciw, 10 się wstrzymało.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

W 2. poprawce do art. 39b ust. 2 Senat proponuje inne brzmienie pkt 1 i 6.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 2. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 428 posłów. 5 – za, 423 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 3. poprawce do art. 39c ust. 5 Senat proponuje, aby przepis ten dotyczył również wniosku wraz z aktami sprawy.

Z poprawką tą łączy się poprawka 11.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie.

Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 3. i 11., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 424 posłów. 1 – za, 423 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Marszałek

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W poprawkach 4., 9., 10., od 13. do 15., 26. i 27. Senat proponuje zmiany redakcyjno-legislacyjne.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem ww. poprawek, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 1 – za, 424 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W poprawkach 5., 12., 22. i 24. Senat proponuje podniesienie kwot, o których mowa w tych przepisach.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 5., 12., 22. i 24., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 424 posłów. 1 – za, przeciw – 413, 10 się wstrzymało.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W 6. poprawce do art. 72 ust. 2 pkt 3 Senat proponuje skreślić wyrazy „połączonej ze znacznym wysiłkiem fizycznym”.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 6. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 1 – za, przeciw – 425, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 7. poprawce do art. 72 ust. 7 Senat proponuje dodać pkt 1a.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 7. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 1 – za, przeciw – 414, 10 się wstrzymało.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 8. poprawce do art. 80 Senat proponuje m.in. nowe brzmienie ust. 1.

Z poprawką tą łączy się poprawka 20.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 8. i 20., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 1 – za, przeciw – 425, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W 16. poprawce Senat proponuje m.in. w art. 4 ust. 2a ustawy o ochronie przeciwpożarowej zmianę redakcyjną.

Z poprawką tą łączy się poprawka 18.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 16. i 18., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 429 posłów. Za – 262, przeciw – 167, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

Poprawki od 17. do 20. zostały zgłoszone do art. 4 ustawy zawierającego zmiany do ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

W 17. poprawce do art. 35 Senat proponuje nowe brzmienie ust. 10b.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 17. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 427 posłów. 2 – za, 425 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 19. poprawce do art. 62 ust. 2 pkt 1 Senat proponuje wyraz „trwającego” zastąpić wyrazem „trwających”.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 19. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. 263 – za, 163 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec niezyskania bezwzględnej... Przepraszam, Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 21. poprawce do art. 58 ustawy o Służbie Więziennej Senat proponuje nowe brzmienie ust. 2 oraz dodanie ust. 2a–2d.

Z poprawką tą łączy się poprawka 28.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Głosujemy.

Marszałek

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 21. i 28., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 430 posłów. 221 – za, 199 – przeciw, 10 się wstrzymało.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

W 25. poprawce do art. 224 ust. 2 ustawy o Służbie Ochrony Państwa Senat proponuje nowe brzmienie pkt 1.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 25. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 428 posłów. Za – 1, 427 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 15. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Infrastruktury o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (druki nr 545 i 557).

Proszę pana posła Jerzego Polaczka o przedstawienie sprawozdania komisji.

Poseł Sprawozdawca Jerzy Polaczek:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Posłowie! Pani marszałek Sejmu skierowała w dniu wczorajszym uchwałę Senatu do Komisji Infrastruktury celem rozpatrzenia. Komisja rozpatrzyła senackie poprawki do tej ważnej zmiany ustawy – Prawo o ruchu drogowym i rekomenduje Wysokiemu Sejmowi przyjąć poprawki 1., 2., 4. i 6. One będą poddane pod głosowanie łączne. To są poprawki doprecyzowujące. Rekomenduje jednocześnie odrzucenie poprawki nr 5. Dziękuję za uwagę.

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle.

Głosować będziemy zgodnie z zasadami stosowanymi w poprzednim punkcie porządku dziennego.

Poprawki od 1. do 4. Senat zgłosił do art. 1 ustawy nowelizującej zawierającego zmiany do ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

W 1. poprawce Senat proponuje zmianę w ust. 7 w art. 73c.

Z poprawką tą łączą się poprawki 2., 4. i 6.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 1., 2., 4. i 6., zechce podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 422 posłów. 1 – za, przeciw – 419, 2 się wstrzymało.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 3. poprawce Senat proponuje nowe brzmienie ust. 9 w art. 75e.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 3. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 424 posłów. 1 – za, przeciw – 421, 2 się wstrzymało.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 5. poprawce Senat proponuje dodanie do ustawy nowelizującej art. 11a.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 5. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 432 posłów. 226 – za, przeciw – 203, 3 się wstrzymało.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 16. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Zdrowia o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu (druki nr 546 i 561).

Proszę panią poseł Barbarę Dziuk o przedstawienie sprawozdania komisji.

(Poseł Grzegorz Braun: Na co czekamy, pani marszałek?)

Na połączenie, panie pośle.

Bardzo proszę, pani poseł, czekamy.

Poseł Sprawozdawca Barbara Dziuk:

(Wypowiedź posła jest wyświetlana na telebimach)

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W dniu dzisiejszym odbyło się posiedzenie Komisji Zdrowia w sprawie uchwały Senatu odnośnie do ustawy o zmianie nie-

Posel Sprawozdawca Barbara Dziuk

których ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu, druk nr 546.

Na posiedzeniu komisji pochylił się nad zgłoszonymi poprawkami, które były rozpatrywane w blokach. Komisja Zdrowia wnosi, aby Wysoki Sejm raczył przyjąć blok poprawek: 1., 2., 8., 10., 16., 23., 29., blok poprawek: 3., 4., 14., 30., 33. – również przyjąć, blok poprawek: 5., 15., 31., 35. – przyjąć, blok poprawek: 6., 7., 9., 12., 17., 19., 20., 22., 34., 55., 57. – przyjąć.

Natomiast poprawki 13. i 54. – odrzucić, blok poprawek: 18., 24., 32., 36., 37., 39., 41., 42., 43., 45., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 56. – odrzucić, poprawkę 21. – odrzucić, 25. – przyjąć, 26. – przyjąć, 27. – odrzucić, 28. – przyjąć, 38. – przyjąć, 40. – przyjąć, 44. – odrzucić i 46. – przyjąć. Komisja wnosi o przegłosowanie poprawek. Dziękuję. (*Oklaski*)

Marszałek:

Dziękuję, pani poseł.

Głosować będziemy zgodnie z zasadami stosowanymi w poprzednim punkcie porządku dziennego.

W 1. poprawce do art. 1 Senat proponuje w pkt 2 w ust. 4a w zdaniu pierwszym po wyrazach „tego szkolenia” dodać wyrazy „z wyłączeniem wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3 i 4” oraz skreślić zdanie 2.

Z poprawką tą łączą się poprawki 2., 8., 10., 16., 23. i 29.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem ww. poprawek, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 414 posłów. 1 – za, 413 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów Sejm poprawki przyjął.

W 3. poprawce do art. 1 Senat proponuje w pkt 7 m.in. skreślić ust. 4c.

Z poprawką tą łączą się poprawki 4., 14., 30. i 33.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem ww. poprawek, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 423 posłów. Za – 218, 205 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

W 5. poprawce do art. 2 Senat proponuje w pkt 3 m.in. w ust. 20 po dwukrotnie użytych wyrazach „albo ustnego” dodać wyrazy „albo praktycznego”.

Z poprawką tą łączą się poprawki 15., 31. i 35.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 5., 15., 31. i 35., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 424 posłów. 2 – za, przeciw – 421, 1 się wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W 6. poprawce do art. 3 Senat proponuje w pkt 1 dodać lit. f.

Z poprawką tą łączą się poprawki 7., 9., 12., 17., 19., 20., 22., 34., 55. i 57.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem wyżej wymienionych poprawek, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 416 posłów. 1 – za, przeciw – 415, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawki przyjął.

W 11. poprawce do art. 3 Senat proponuje w pkt 3 w art. 4d ust. 4 pkt 12 m.in. wyrazy „do Agencji” zastąpić wyrazami „Prezesowi Agencji”.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 11. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 226 – za, przeciw – 199, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 13. poprawce do art. 3 Senat proponuje w pkt 7 m.in. skreślić lit. c.

Z poprawką tą łączy się poprawka 54.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem poprawek 13. i 54., zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 221 – za, 203 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

W 18. poprawce do art. 4 Senat proponuje m.in. skreślić pkt 1–16 oraz 24–27.

Z poprawką tą łączą się poprawki 24., 32., 36., 37., 39., od 41. do 43., 45., od 47. do 53. i 56.

Nad tymi poprawkami głosować będziemy łącznie. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Marszałek

Przystępujemy do głosowania.

(Poseł Krystyna Skowrońska: Pani marszałek, to o Sasina nie można zapytać? O Sasina nie można zapytać.)

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem ww. poprawek, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 421 posłów. 218 – za, 194 – przeciw, 9 się wstrzymało.

Sejm odrzucił poprawki bezwzględną większością głosów.

W 21. poprawce do art. 4 Senat proponuje w pkt 32 lit. a w pkt 3 skreślić wyrazy „o którym mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia”.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 21. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 422 posłów. 221 – za, 200 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 25. poprawce do art. 10 Senat proponuje w pkt 5 w art. 13b ust. 4 wprowadzeniu do wyliczenia nadać brzmienie „Usługodawca informuje usługobiorcę, którego dokumentacja została zdigitalizowana, o”.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 25. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 413 posłów. 2 – za, 401 – przeciw, wstrzymało się 10.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 26. poprawce do art. 10 Senat proponuje w pkt 5 w art. 13b zmiany w ust. 7.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 26. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 420 posłów. 217 – za, 202 – przeciw, 1 się wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 27. poprawce do art. 10 Senat proponuje w pkt 5 w art. 13b dodać ust. 8.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 27. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 426 posłów. Za – 217, przeciw – 197, 12 się wstrzymało.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 28. poprawce do art. 13 Senat proponuje w pkt 2 w ust. 6 pkt 2 wyrazy „pielęgniarka, położna” zastąpić wyrazami „pielęgniarka lub położna”.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 28. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 220 – za, 205 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 38. poprawce do art. 20 Senat proponuje dodać pkt 6a.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 38. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 425 posłów. 10 – za, 415 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 40. poprawce do art. 20 Senat proponuje dodać pkt 9.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 40. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 418 posłów. 1 – za, przeciw – 417, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 44. poprawce do art. 29 Senat proponuje skreślić ust. 2.

Komisja wnosi o jej odrzucenie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 44. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 422 posłów. 221 – za, 201 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm odrzucił poprawkę bezwzględną większością głosów.

W 46. poprawce do art. 33 Senat proponuje dodać ust. 3.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Marszałek

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 46. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 424 posłów. 2 – za, 422 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 17. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Rozwoju o uchwale Senatu w sprawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów (druki nr 547 i 555).

Proszę pana posła Andrzeja Gawrona o przedstawienie sprawozdania Komisji.

Poseł Sprawozdawca Andrzej Gawron:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W dniu dzisiejszym Komisja Gospodarki i Rozwoju rozpatrzyła uchwałę Senatu dotyczącą ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów. W tej uchwale Senat zaproponował trzy poprawki. Komisja je rozpatrzyła i po dyskusji rekomenduje w swoim sprawozdaniu ich przyjęcie. Dziękuję bardzo.

Marszałek:

Dziękuję, panie pośle.

Głosować będziemy zgodnie z zasadami stosowanymi w poprzednim punkcie porządku dziennego.

W 1. poprawce Senat proponuje inne brzmienie tytułu ustawy.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 1. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 417 posłów. 1 – za, przeciw – 416, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 2. poprawce do art. 4 pkt 1 Senat proponuje skreślić wyrazy „wprowadzonych do obrotu lub”.

Komisja wnosi o przyjęcie tej poprawki.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 2. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 419 posłów. 2 – za, przeciw – 416, 1 się wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

W 3. poprawce Senat proponuje, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Komisja wnosi o jej przyjęcie.

Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za odrzuceniem 3. poprawki, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 421 posłów, 40 – za, 381 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Sejm wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów poprawkę przyjął.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie uchwały Senatu w sprawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 19. porządku dziennego: Zmiany w składach osobowych komisji sejmowych (druk nr 549).

Prezydium Sejmu na podstawie art. 20 ust. 1 regulaminu Sejmu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, przedłożyło wniosek w sprawie zmian w składach osobowych komisji sejmowych.

Czy ktoś z pań i panów posłów pragnie zabrać głos w sprawie przedstawionych propozycji?

Nikt się nie zgłasza.

Przystępujemy zatem do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem wniosku w brzmieniu z druku nr 549, zechce nacisnąć przycisk.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 420 posłów. 398 – za, 15 – przeciw, 7 się wstrzymało.

Sejm podjął uchwałę w sprawie zmian w składach osobowych komisji sejmowych.

Ogłaszam 5 minut przerwy technicznej.

(Przerwa w posiedzeniu od godz. 19 min 57 do godz. 20)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Wznawiam obrady.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 20. porządku dziennego: Informacja o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019 wraz ze stanowiskiem Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (druki nr 389 i 529).

Proszę rzecznika praw obywatelskich pana Adama Bodnara o przedstawienie informacji.

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar:

Szanowna Pani Marszałek! Szanowne Panie Posłanki i Panowie Posłowie! Mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie roczne z działalności rzecznika za okres 2019 r. oraz informację o stanie przestrzegania praw człowieka, tym samym wykonuję obowiązek na podstawie art. 212 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Cieszę się, że mogę przedstawić informację roczną w dniu szczególnym, kiedy nastąpiło jednoznaczne poparcie dla działań wolnościowych Białorusi ze strony polskiego parlamentu, a także kiedy podjęta została decyzja o stworzeniu Funduszu Solidarnościowego dla osób poszkodowanych przez reżim.

Chciałbym wskazać, że okres, rok 2019 był niezwykle intensywny, jeśli chodzi o pracę biura rzecznika. Do biura wpłynęło ponad 59 tys. spraw, w tym 27 tys. spraw nowych. W tym czasie skierowaliśmy 184 wystąpienia generalne. Rzecznik stał się stroną ponad 200 różnych postępowań sądowych przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym, sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi, Naczelnym Sądem Administracyjnym. Rzecznik kontynuował także postępowania w sprawach wcześniej rozpoczętych. Działalność koncentrowała się w biurze w Warszawie, ale także w trzech biurach terenowych: w Gdańsku, Katowicach oraz we Wrocławiu.

Rzecznik praw obywatelskich wykonywał zadania wynikające nie tylko z konstytucji, ale także z dyrektyw antydyskryminacyjnych, jako tzw. organ do spraw równości na podstawie konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami oraz jako organ realizujący zadania w ramach krajowego mechanizmu prewencji tortur, niehumanitarnego i poniżającego traktowania oraz karania. Chciałbym podkreślić, że w zasadzie przez całą 5-letnią kadencję zakres działań rzecznika się nie zmienił. Jedyne, co można było zauważyć, to pewne ograniczenia budżetowe, a także przyznanie rzecznikowi kompetencji do składania skarg nadzwyczajnych.

Ponieważ jest to moje ostatnie sprawozdanie roczne ze względu na kończącą się kadencję, chciałem podsumować nie tylko wydarzenia dotyczące ostat-

niego roku, ale w ogóle wydarzenia ostatnich 5 lat. Kadencja rzecznika VII kadencji przypadła na okres szczególnie, jeśli chodzi o prawa człowieka oraz kształtowanie współczesnego obrazu Polski, ponieważ ostatnie 5 lat cechowały intensywne zmiany dotyczące ustroju Rzeczypospolitej, rozumienia praw człowieka, ale także warunków i komfortu życia obywateli Rzeczypospolitej. Te zmiany społeczne wpływały zarówno na realizację zadań rzecznika, jak i na sposób wykonywania tej funkcji. Oczywiście w ciągu tych ostatnich 5 lat najważniejszymi wydarzeniami politycznymi były wybory prezydenckie w maju 2015 r., a następnie parlamentarne, które odbyły się 25 października 2015 r., ponieważ od tego czasu Prawo i Sprawiedliwość uzyskało możliwość samodzielnych rządów, a tym samym realizacji głównych punktów programu wyborczego. Chciałbym wskazać, że moim zdaniem można wyróżnić trzy zasadnicze nurty zmian, które wpływają na poziom przestrzegania praw jednostki, także na poziom bezpieczeństwa prawnego obywateli.

Pierwszy nurt nazwałbym nurtem antyustrojowym, ponieważ poczynając od październikowych wyborów 2015 r., zmiany, które były przeprowadzone w Polsce, służyły stopniowemu podporządkowaniu niezależnych instytucji, ograniczaniu ich kompetencji, obniżaniu poziomu legitymizacji działań celem jednoczesnego wzmocnienia centralnego ośrodka politycznej władzy. Zmiany te dotyczyły podporządkowania Trybunału Konstytucyjnego władzy politycznej, ustanowienia Rady Mediów Narodowych oraz wprowadzenia politycznej obsady mediów publicznych, co miało wpływ na sposób wykonywania misji publicznej przez Telewizję Polską oraz inne media publiczne. Wśród tych zmian są także zwiększanie uprawnień służb specjalnych oraz utrzymywanie stanu braku rzeczywistej sądowej i demokratycznej kontroli nad służbami specjalnymi. To jest również połączenie urzędu prokuratora generalnego oraz ministra sprawiedliwości i stworzenie bardzo skutecznych mechanizmów hierarchicznego podporządkowania i egzekucji zadań przez prokuratorów. Były także zmiany dotyczące obsadzania stanowisk funkcyjnych w sądach powszechnych poprzez rozszerzenie uprawnień ministra sprawiedliwości kosztem uprawnień samorządu sędziowskiego. Chodzi o nowe regulacje dotyczące mechanizmu obsady Krajowej Rady Sądownictwa czy zmiany dotyczące Sądu Najwyższego. To jest także regularne stosowanie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do sędziów w celu ograniczenia ich zaangażowania w sprawy dotyczące niezależności sądownictwa, ale także w związku z wydawanymi orzeczeniami. To jest również... (*Dzwonek*)

Właśnie, pani marszałek...

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Proszę, proszę bardzo.

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar:

Mogę swobodnie, tak?

To jest także ograniczenie roli parlamentu oraz nierespektowanie zasad stanowienia prawa, w tym w szczególności reguł procesu legislacyjnego. Chodzi o przedstawianie projektów poselskich – częsta praktyka – w miejsce rządowych, a tym samym ograniczanie konsultacji społecznych, ograniczanie dyskusji na forum komisji sejmowych czy bardzo szybkie procedowanie nad projektami aktów prawnych. Były także zmiany dotyczące systemu wyborczego, w tym statusu i składu Państwowej Komisji Wyborczej. Czy wreszcie nastąpiło ograniczenie niezależności służby cywilnej, jak również wykorzystywanie środków publicznych do finansowania działalności podmiotów prywatnych sprzyjających i działających na rzecz władzy politycznej, np. mediów czy organizacji pozarządowych powiązanych z władzą.

Moim zdaniem te zmiany doprowadziły do podważenia zasady trójpodziału władzy i spowodowały, że ustrój Polski nie może być już definiowany jako prawdziwa demokracja konstytucyjna, lecz raczej jako demokracja nieskonsolidowana czy demokracja hybrydowa. To jest system, w którym wprawdzie zachowane są formalne mechanizmy i instytucje demokratyczne, jednak wydrażona została istota funkcji tych organów, a ich funkcjonowanie jest determinowane przez dominujący wpływ centralnego ośrodka politycznego. Wprawdzie istnieje konkurencyjność na arenie politycznej, jednak przejęcie władzy przez jakąkolwiek partię opozycyjną jest utrudnione ze względu na kontrolę nad instytucjami, które w systemie demokratycznym powinny być niezależne.

Oczywiście to stopniowe dążenie do tworzenia nowego, nieznanego konstytucji ustroju miało wpływ na przestrzeganie praw obywatelskich. Ofiarami naruszeń praw człowieka stały się osoby broniące dotychczasowych, konstytucyjnych reguł lub związane z niezależnymi instytucjami państwowymi, takie jak sędziowie, prokuratorzy, urzędnicy państwowi, dyplomaci, dziennikarze mediów publicznych. Wprowadzanie zmian odbywało się równolegle poprzez zmiany prawne oraz często kampanie nienawiści w stosunku do konkretnych osób, liderów protestów bądź osób opiniotwórczych czy nawet określonych grup zawodowych: sędziów, lekarzy rezydentów, nauczycieli, działaczy organizacji pozarządowych. Liczne naruszenia praw człowieka i skargi, które trafiały do biura rzecznika, dotyczyły osób, które w ramach obywatelskiej odpowiedzialności reagowały na zmiany, organizowały protesty, demonstracje, akty obywatelskiego nieposłuszeństwa. Nie zgadzały się także na nowe reguły ograniczające wolność zgromadzeń, takich jak zgromadzenia cykliczne, czy też wyłączające całkowicie wolność zgromadzeń w czasie epidemii, takich jak niedawny strajk przedsiębiorców. Władze

nie reagowały także na akty nienawiści pojawiające się w stosunku do osób pełniących funkcje publiczne.

Ten nurt wpłynął również na pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Nigdy w dotychczasowej historii od 1989 r. Polska nie była przedmiotem tak intensywnego zainteresowania ze strony w zasadzie wszystkich organizacji międzynarodowych zajmujących się demokracją i prawami człowieka oraz praworządnością. W stosunku do Polski zostały wszczęte liczne postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które już teraz wpływają na relacje prawne z sądami innych państw członkowskich.

Polska w 2020 r. pod względem ustrojowym jest zupełnie innym państwem, niż była w 2015 r., kiedy zaczynałem kadencję. Wprawdzie nie zmieniła się konstytucja, jednak ze względu na wspomniane przemiany jest to inny ustrój niż wtedy. To ustrój, w którym znacznie łatwiej następują manipulacje wyborcze, wyłączone są gwarancje prawa do niezależnego sądu, ma miejsce przemoc ze strony państwa będąca efektem skoordynowanych akcji policji, prokuratury, służb specjalnych czy mediów publicznych. Jest to ustrój, w którym coraz skuteczniej realizowany jest tzw. ciąg technologiczny – od spektakularnego zatrzymania przez areszt tymczasowy do postawienia przed sądem. Co więcej, przez kilka lat pomimo licznych apeli nie wprowadzono najbardziej podstawowych standardów gwarancji praw osób zatrzymanych przez policję, takich jak np. automatyczny dostęp do adwokata, co ujawniły chociażby wydarzenia z zeszłego tygodnia, kiedy to osoby zatrzymane musiały wiele, wiele godzin oczekiwać na możliwość normalnego, zwyczajnego kontaktu z adwokatem, pomimo że ten adwokat był dostępny.

Chciałbym wskazać, że jedynie odważna postawa sędziów sądów powszechnych stanowi ostatnią barierę przed zupełną dowolnością i arbitralnością władzy. Ale powstaje pytanie, jak długo w takich warunkach swoistej przemocy symbolicznej niezawisłość sędziowska będzie postrzegana przez społeczeństwo jako element składowy prawa do sądu. Spójrzmy choćby na statystyki dotyczące stosowania tymczasowego aresztowania. W 2015 r. zastosowano tymczasowe aresztowanie w stosunku do 4162 osób, w 2019 r. – w stosunku do 8520 osób, a jednocześnie nastąpił spadek przestępczości. Powstaje pytanie, dlaczego tak się dzieje. Czy czasami nie jest to wynik presji na sędziów ze strony prokuratury? Przypadek sędzi Aliny Czubieniak, która miała postępowanie dyscyplinarne za uchylenie aresztu tymczasowego w stosunku do osoby z niepełnosprawnością, która była pozbawiona obrony, jest być może przykładem określonego trendu.

Druga kwestia, druga bariera przed arbitralnością władzy to rola niezależnych mediów, bo w wielu przypadkach to właśnie dzięki odważnej postawie mediów, zaangażowaniu dziennikarzy śledczych władza nie może sobie na wszystko pozwolić. Jednakże presja na media nie ustępuje, czego świadectwem jest spadek w ciągu ostatnich 5 lat z 19. miejsca na 62. miejsce w rankingu wolności mediów Reporterów

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar

bez Granic. Nie zmieniły się przepisy dotyczące chociażby odpowiedzialności za słowo, takie jak słynny art. 212 Kodeksu karnego, a niezależni dziennikarze, ale także osoby opiniotwórcze są regularnie stronami postępowań z powództw lub prywatnych aktów oskarżenia podmiotów związanych z władzą.

Drugi nurt, który – uważam – miał wpływ na podejście do praw człowieka, to nurt, który badacze określiliby jako nurt narodowego populizmu. Jest to polityka partii, które w swojej retoryce odwołują się nieustannie do woli większości, suwerena, kwestionując znaczenie i głos środowisk opiniotwórczych, akcentując wartości związane z tradycją, narodem, wartościami chrześcijańskimi. Jednocześnie jest to podejście, które zakłada swoistą wyłączność na definiowanie i określanie tego, co jest dobre dla narodu. W ten sposób w zależności od potrzeby politycznej podważana może być ochrona praw mniejszości, a osoby reprezentujące odmienny punkt widzenia są spychane na marginesy debaty publicznej.

Punktem wyjścia do działań stają się zatem nie wartości odzwierciedlone w konstytucji, ale wola narodu, suwerena, która jest definiowana przez tych, którzy aktualnie dostali mandat do rządzenia. W efekcie wartości konstytucyjne są redefiniowane i podważane, a sama konstytucja nie staje się drogowskazem rządzenia, lecz wręcz przeszkodą w urzeczywistnieniu woli dominującej większości. Tymczasem konstytucja jest właśnie po to, aby każdy, niezależnie od przekonań, wiary, światopoglądu, narodowości, przynależności do takiej czy innej mniejszości, mógł się czuć w pełni członkiem wspólnoty politycznej. Aktualnie rządząca większość powinna to szanować.

Ten nurt oznacza również podważanie wartości wynikających ze współpracy międzynarodowej. Krytyka ze strony organizacji międzynarodowych oraz ich przedstawicieli jest traktowana nie jak chęć życzliwego dialogu, ale atak na nasze wartości. Okazuje się, że wartości europejskie nie są naszymi wartościami, choć w istocie są one zbieżne z tymi, które są wyrażone w konstytucji z 1997 r. Okazuje się także, że nawet praworządność, tak gruntownie określona w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, może być uznawana za wartość obcą dla polskich władz, o czym świadczy używanie określenia „tzw. praworządność”.

W latach 2015–2020 można było zaobserwować liczne przejawy tego typu polityki, choć jeżeli sięgniemy pamięcią do 2015 r., to przypomnimy sobie, że wybory parlamentarne zbiegły się z kryzysem migracyjnym w Europie. W zasadzie pewne ostrożne, mówiąc eufemistycznie, podejście do uchodźców towarzyszy nam przez ostatnie 5 lat. W wielu przypadkach ochrona praw uchodźców w Polsce nie była realizowana. Wydaje mi się, że takim najbardziej dramatycznym tego przejawem była praktyka nieprzyjmowania wniosków o status uchodźcy na przejściu

granicznym Brześć – Terespol, co zostało w czerwcu 2020 r. negatywnie ocenione przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie M.K. i inni przeciwko Polsce.

Ten kurs przejawia się także w podejściu do praw kobiet czy w stosunku do praw osób homoseksualnych, biseksualnych oraz transpłciowych. W zakresie praw kobiet należy odnotować zwłaszcza nieustanne podważanie znaczenia konwencji stambulskiej, nierespektowanie reguł dotyczących dostępności legalnej aborcji, ograniczenie dostępu do środków antykoncepcyjnych czy wyłączenie publicznego finansowania terapii in vitro. Przejawem zmian były także kontrole przeprowadzone w siedzibach organizacji zajmujących się prawami kobiet, co nastąpiło dzień po czarnym proteście, czy pozbawienie możliwości finansowania tych organizacji ze środków publicznych.

Ofiarami powyższych działań stały się również osoby homoseksualne, biseksualne i transpłciowe. Rządząca władza polityczna przeciwstawia prawa osób LGBT tradycji i wartościom chrześcijańskim czy wręcz wartościom narodowym, w konsekwencji osoby LGBT pomimo obowiązujących i wynikających zarówno z konstytucji, jak i z umów międzynarodowych standardów praw człowieka nie tylko nie mogą liczyć na ochronę, ale wręcz są narażone na przemoc. Prawa osób LGBT są używane jako narzędzie walki politycznej, a tym samym trudno było liczyć na uchwalenie zarówno najbardziej podstawowych aktów prawnych, które chroniłyby ich prawa, jak i na powstrzymanie się od różnych działań, które mogliśmy zaobserwować w ciągu ostatnich miesięcy, ostatnich lat, czego chyba najtrudniejszym, moim zdaniem, do zrozumienia przejawem było przyjmowanie na szczeblu samorządowym uchwał o zakazie promowania ideologii LGBT, co nigdy nie zostało zakwestionowane przez przedstawicieli rządu w terenie, czyli przez wojewodów.

Wydarzenia z ostatniego tygodnia, czyli z 7 i 8 sierpnia, są moim zdaniem dramatycznym efektem dotychczasowej polityki władz polskich w stosunku do osób LGBT. W istocie te wszystkie działania i zaniechania powodują, że jako rzecznik praw obywatelskich mam wrażenie, że kilka procent Polaków jest wręcz wykluczanych z miana pełnoprawnych obywateli Rzeczypospolitej.

Chciałbym także wskazać, że zmiany, które następowały w ostatnich latach, wpływały na relacje z organizacjami pozarządowymi. Te, które podejmowały działania w imię wspólnego dobra, ale postrzegane jako sprzeczne z interesem partyjnym, stawały się przedmiotem szykan i ataków. Dotyczyło to niektórych organizacji charytatywnych, organizacji walczących o standardy demokratyczne, organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, ale także organizacji zajmujących się ochroną środowiska. Co więcej, w niektórych obszarach stosowana była zasada: dziel i rządź, co szczególnie uwidocznił protest opiekunów osób z niepełnosprawnościami w Sejmie.

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar

W ciągu ostatnich 5 lat umocnił się również sojusz tronu z ołtarzem. Kościół katolicki wspierał niektóre zmiany prawne, ale przede wszystkim nie oponował, kiedy atakowani byli słabsi. Jednocześnie rząd wykazywał się dużą tolerancją wobec różnych nadużyć w łonie samego Kościoła.

Te dwa nurty miały bardzo istotne konsekwencje dla wykonywania mandatu rzecznika praw obywatelskich. Natomiast chciałbym podkreślić, że tym, co mi zawsze przyświecało, jest ochrona wartości, które są wyrażone w konstytucji oraz w ratyfikowanych umowach międzynarodowych.

Trzeci nurt, o którym chciałbym powiedzieć, dotyczył ochrony praw socjalnych. Była to prowadzona w ciągu ostatnich lat polityka, która odwoływała się do konieczności uznania potrzeb materialnych społeczeństwa oraz konieczności budowania społeczeństwa bardziej egalitarnego, które powinno także skorzystać z przemian gospodarczych oraz trwającego konsekwentnie od wielu lat wzrostu gospodarczego. Najważniejszym tego przejawem stał się program 500+, czyli program zakładający wsparcie dla rodzin wychowujących dzieci. Ponadto rząd podejmował aktywne działania związane z ochroną praw pracowniczych. Bez wątpienia na sukces rządu w tym zakresie złożyła się również koniunktura gospodarcza. W ciągu ostatnich 5 lat znacząco zmniejszył się poziom ubóstwa oraz bezrobocia. Ten nurt socjalny przyczynił się do głębokich zmian społecznych. Masowa skala programów społecznych – takich jak 500+, wsparcie dla dzieci uczących się, przywrócenie niższego wieku emerytalnego – wpłynęła pozytywnie na ogólny poziom życia i jego komfort, zwłaszcza w uboższych rodzinach, gdzie jest mniejsza szansa na dobrze płatną pracę.

Natomiast tym, co było przedmiotem mojego zainteresowania jako rzecznika, było oczywiście nie tyle tylko i wyłącznie docenianie efektu polityki rządu na rzecz większego egalitaryzmu społecznego, co dostrzeżenie tych elementów, w których nie były wystarczająco realizowane prawa człowieka w zakresie ochrony zdrowia, ochrony zdrowia psychicznego, prawa do edukacji, dostępu do niektórych świadczeń socjalnych, praw osób z niepełnosprawnościami, praw osób starszych czy wreszcie praw osób pozbawionych wolności. Mógłbym oczywiście długo o tym mówić, natomiast wskazałbym na to, że fakt, iż doświadczamy kryzysu praworządności, ma też bezpośrednie znaczenie dla poszanowania praw obywatelskich w sferze socjalnej.

Nie sposób w czasie tak krótkiego wystąpienia i podsumowania 5 lat wskazać wszystkich czy nawet najważniejszych działań rzecznika praw obywatelskich, natomiast chciałbym pokreślić – i na tym będę już kończył – że ostatnie 5 lat było bardzo poważne z punktu widzenia wartości i zasad konstytucyjnych dotyczących kwestii ustrojowych Polski. To są zmiany, które stawiają pod znakiem zapytania naszą przy-

szłość w Unii Europejskiej, stawiają pod znakiem zapytania także nasze bezpieczeństwo. Natomiast chciałbym także zauważyć, że Polska w 2020 r. jest inna niż 5 lat temu ze względu na to, że obywatele w znacznie większym stopniu zaczęli korzystać bezpośrednio z konstytucji, z wolności słowa, z wolności zrzeszania się, organizowania pokojowych zgromadzeń czy mechanizmów kontroli władzy. Pokazali, na czym może polegać innowacyjność i kreatywność w rozwiązywaniu określonych problemów społecznych, ale także w kontrolowaniu rządzących.

Niezwykle zaangażowanie towarzyszyło pracy adwokatów i radców prawnych. Myślę, że także sędziowie w znacznie większym stopniu zrozumieli, na czym polega ich rola w państwie, w którym powinni kontrolować rządzących oraz stać na straży praw obywatelskich. I to wszystko, moim zdaniem, daje nadzieję na to, że pewnego dnia Polska powróci do rodziny państw w pełni demokratycznych i stanie się na nowo lojalnym państwem członkowskim Unii Europejskiej oraz aktywnym członkiem społeczności międzynarodowej dbającym o najwyższe standardy praw człowieka.

Jeśli Polska będzie takim państwem, to będzie miała większą wiarygodność i skuteczność upominania się o standardy demokratyczne w innych państwach. Dziękuję.

(Część posłów wstaje, oklaski)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę pana posła Jacka Kurzępę o przedstawienie sprawozdania komisji.

Poseł Sprawozdawca Jacek Kurzępa:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Przypadł mi w udziale obowiązek złożenia sprawozdania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w sprawie informacji o działalności rzecznika praw obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019, druk nr 389.

Marszałek Sejmu, po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu, skierowała w dniu 27 maja 2020 r. powyższą informację do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w celu zapoznania się. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka zapoznała się z ww. informacją oraz przeprowadziła dyskusję na posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2020 r. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Sejm ustalił, że dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i koła.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pierwsza głos zabierze pani poseł Anna Milczanowska, klub Prawa i Sprawiedliwości.

Nie ma pani?

Jest połączenie.

Poseł Anna Milczanowska:

(Wypowiedź posła jest wyświetlana na telebimach)

Dziękuję serdecznie, pani marszałek.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość mam zaszczyt przedstawić stanowisko w sprawie przedłożonej zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 212 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. informacji o działalności rzecznika praw obywatelskich w roku 2019.

Choć w tytule sprawozdania znajdujemy rok 2019, to zarówno z racji dobiegającej końca kadencji urzędującego rzecznika praw obywatelskich, jak i w odniesieniu do stawianych w dokumencie tez, również w tej wypowiedzi, której przed chwilą wysłuchałam w wykonaniu pana rzecznika, zasadne jest w moim przekonaniu szersze spojrzenie na podejmowane działania lub ich brak, tym bardziej że we wprowadzeniu do informacji, zaraz za statystycznym zestawieniem ilości spraw, osób czy rozmów telefonicznych, które trafiły do biura, znajdujemy słowa zawierające zarzut braku społecznego dialogu i współdziałania władz w procesie stanowienia prawa. I oto już w tym krótkim fragmencie odnajdujemy esencję publicznej aktywności rzecznika praw obywatelskich przez minione 5 lat. Musimy niestety ze smutkiem stwierdzić, że choć rzeczywiście wielokrotnie i w wielu tematach zabierał głos, to jednak czynił to niestety nie w ochronie rzeczywistych praw i wolności obywatelskich, ale reprezentując określone siły polityczne oraz ideologiczne interesy środowisk funkcjonujących zgodnie z zasadą: jeżeli fakty są przeciwko nam, tym gorzej dla faktów. Dzieje się tak, mimo że Polacy mówią głośno o przywróceniu im godności i podmiotowości, i to nie ze względu na przynależność do tzw. elit. W czasie, kiedy proponowane rozwiązania prawne, instytucjonalne bądź społeczne powstają i kształtują się podczas rozmów z Polakami, informacja rzecznika sugeruje zupełnie coś przeciwnego. Przecież słowo „obywatel” nie oznacza partyjnej przynależności, lecz przynależność i poszanowanie wspólnych wartości oraz panującego porządku prawnego.

Prawo i Sprawiedliwość w służbie Polakom podjęło wielki trud likwidacji tzw. państwa teoretycznego, w którym liczyły się wyłącznie wybrane interesy. Podjęty wysiłek rzeczywistej reformy funkcjonowania sądownictwa powszechnego i administracyjnego

natrafił na ogromny opór ludzi, którzy sami określają się jako nadzwyczajna kasta. Jednak zdaniem rzecznika praw obywatelskich to nie ludzie bezradni wobec bezdusznej maszyny, a właśnie kasta zasługuje na szczególną ochronę. Czy nie było podobnie, gdy rzecznik praw obywatelskich de facto stanął w obronie beneficjentów warszawskiej reprivatyzacji, podważając zasadność działań organu powołanego w przedmiotowej sprawie przez Sejm? A bezprzykładny donos na drukarza, przedsiębiorcę, który ze względu na sumienie odmówił druku materiałów promujących ideologię LGBT? W tym przypadku, jak też w innych Polacy nie mogli zrozumieć, kogo reprezentuje polski rzecznik praw obywatelskich oskarżający Polaków o współudział w Holokauście. Dlaczego rzecznik na wniosek ambasadora obcego państwa chce złamać zasadę niezawisłości sądów, mimo że jest to na szkodę polskiego dziecka?

Również swoista wybiórczość działania rzecznika praw obywatelskich nie może liczyć na naszą aprobatę. Charakterystyczne było np. milczenie w sprawach znieważania symboli religijnych oraz ludzi, dla których stanowią one bezwzględną wartość. W zamian za to pan rzecznik wypowiedział wojnę samorządom, które zdecydowały się mocno stanąć w obronie rodziny oraz wartości, które stanowią fundament polskości. To zaangażowanie ideologiczne rzecznika niestety nie pozwoliło na wsparcie ludzi działających na rzecz ochrony życia. Takiej ochrony doznawali ci, którzy w sposób agresywny, a nawet noszący znamiona przestępstwa atakowali obrońców życia i miejsca kultu religijnego. Ze swoistą kumulacją mieliśmy przecież do czynienia w ciągu ostatnich kilku dni, kiedy rzecznik po raz kolejny zaatakował działające zgodnie z prawem i cywilizacyjnymi standardami polskie instytucje.

W świecie wartości, jakim hołduje Prawo i Sprawiedliwość, każde sprzeniewierzenie się zasadzie służby dla Polski i Polaków zasługuje na nasze stanowcze i jednoznaczne napiętnowanie, tym bardziej że nie widzimy szans na poprawę, a podczas ostatniego posiedzenia sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka pan rzecznik zapowiedział, że swojego stylu pracy jako RPO nie zmieni do ostatnich dni.

Jest pan rzecznikiem praw obywatelskich. Reasumując, chciałabym zwrócić się z pytaniem: Czy uważa pan, że pana dotychczasowe działania podczas sprawowania urzędu licują z art. 209 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który mówi o tym, że rzecznik praw obywatelskich nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu?

Dlatego Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość traktuje przedstawiony dokument nie jako informację urzędującego rzecznika praw obywatelskich, lecz jako jego polityczną deklarację. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo proszę, pan poseł Michał Szczerba, Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska.

Poseł Michał Szczerba:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Przychodzi nam dyskutować na temat informacji rzecznika praw obywatelskich w dniu szczególnym, w dniu, kiedy na Białorusi prawa człowieka, prawa obywatela, prawo do wolności zgromadzeń są – każdego dnia – naruszane. Żyjemy, szanowni państwo, w niezwykle trudnych czasach, w których nie jest pewne. Nieważne jest, czy coś jest zapisane w konstytucji, czy coś jest ogólnie przyjętą zasadą demokratycznego państwa prawa, czy coś jest po prostu, po ludzku przyzwoite. W takich czasach, w których żyjemy, potrzebne są drogowskazy. W takich czasach, w których żyjemy obecnie, potrzebne są autorytety. Adam Bodnar, rzecznik praw obywatelskich, przez ostatnie 5 lat był dla nas wszystkich autorytetem.

(Poseł Grzegorz Braun: Wow!)

5 lat temu pan prof. Adam Bodnar rozpoczynał kadencję rzecznika praw obywatelskich. Był kandydatem niezwykle trudnym, bo właśnie obywatelskim, zaproponowanym przez same organizacje pozarządowe. Był i jest dowodem na to, że można mieć ważną pozycję ustrojową bez wystawiania politycznych weksli. Budował poparcie dla swojej kandydatury, opierając się na konkretnym programie, i zapewne nie przypuszczał, że przyjdzie mu wykonywać urząd w tak ekstremalnym czasie, gdy po raz pierwszy od odzyskania wolności władza nie tylko kwestionowała wartości konstytucyjne, niszczyła trójpodział władzy, lecz także brutalnie rozpychała się, ograniczała obywatelskie prawa i walczyła ze wszystkimi niezależnymi od niej instytucjami. Nie przypuszczał, że będzie wykonywał swój urząd w czasie, gdy władza zawłaszcza media, sieje ohydny propagandę, szczuje na siebie ludzi, sortuje ich, narusza prywatność, działa arbitralnie, wprowadza do języka polityki mowę nienawiści, afirmuje w przestrzeni publicznej i na uroczystościach państwowych nacjonalistów z flagami pogardy.

Szanowni Państwo! Adam Bodnar był również rzecznikiem zwykłych ludzi. Był rzecznikiem pokrzywdzonych, słabszych i wykluczonych, pozostawionych samym sobie. Wykonywał swój urząd w sposób bezstronny i kompetentny.

Panie Rzeczniku! Chciałbym w imieniu klubu Koalicji Obywatelskiej podziękować panu za te 5 lat. (Oklaski)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pani poseł Monika Wielichowska, Koalicja Obywatelska.

Poseł Monika Wielichowska:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Pochylamy się dzisiaj nad pana sprawozdaniem, nad sprawozdaniem rzecznika, który jest solą w oku tej władzy, której nie jest po drodze ani z demokracją, ani z równym traktowaniem, ani też z tolerancją. Podsumowujemy dziś pracę rzecznika ludzkich spraw, na którą składa się obrona zwykłych ludzi, na którą składa się edukacja i pomoc. W swojej misji wydobywał pan na światło dzienne niełatwe przecież sprawy, sprawy, które naruszają zagwarantowane prawa człowieka i obywatela. Stawał pan w obronie najważniejszych wartości, godności osobistej, wolności, równości i równego traktowania, demokratycznych standardów, bronił pan pokrzywdzonych i słabszych. Taki właśnie powinien być rzecznik, powinien być obrońcą słabszych i potrzebujących.

W swojej misji jednak nie miał pan lekko. Dlaczego? Bo był pan niezależny i bezstronny. Nie dał się pan podporządkować żadnej władzy, żadnej partii i prezesowi też żadnemu nie dał się pan podporządkować. Za swoją niezależność srogo pan płacił, pan i urząd rzecznika praw obywatelskich. Władza, nie mogąc pana odwołać, próbowała pana dyskredytować, jednak ja bardzo się cieszę, że był pan zawsze konsekwentny i prawy, że nie był pan lojalny, że nie był pan posłuszny i nie był pan podporządkowany władzy, że przez cały czas swojego urzędowania był pan takim balastem dla władzy – był pan balastem dla władzy, która depcze konstytucję, niszczy demokrację i ogranicza obywatelskie wolności – bo przecież warto być przyzwoitym, warto być konsekwentnym i warto być odważnym.

Dziękuję, że wypełnia pan swoje obowiązki względem ludzi – właśnie ludzi, nie polityków i nie partii. Dziękuję, że nie jest pan marionetką, że nie siedział pan przez okres swojego urzędowania w kącie. Był pan, jest i będzie odważnym i mądrym głosem w tym bardzo trudnym czasie. Dziękuję za to, że jest pan strażnikiem konstytucji, która jest dla nas wszystkich drogowskazem... Niestety nie jest dla wszystkich. Dziękuję za podejmowane interwencje, które dotyczą równego traktowania. Za to szczególnie dziękuję, bo skala dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie, płeć (*Dzwonek*), narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną jest ogromna i rośnie, bo władza daje przyzwolenie na homofobię, ksenofobię i antysemityzm, a skoro władza na to przyzwala, to bierze na siebie współodpowiedzialność. O tym trzeba pamiętać i z tym trzeba zawsze walczyć. Dziękuję panu

Posel Monika Wielichowska

i pana współpracownikom za waszą pracę i za przedstawiony raport, który tak jak konstytucja powinien dla nas wszystkich być kierunkowskazem, powinien dla nas wszystkich być drogowskazem.

W imieniu swoim i Klubu Parlamentarnego Koalicji Obywatelskiej serdecznie dziękuję za współpracę. Proszę podziękować współpracownikom. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pani poseł Katarzyna Ueberhan, klub Lewica.

Posel Katarzyna Ueberhan:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Ostatnie lata to nowy dekalog naszego życia publicznego i swoistej troski o prawa i wolności obywatelskie. Ale to nowe przykazania nie z góry Synaj, a z niepozornego budynku przy ul. Nowogrodzkiej. Po pierwsze, naruszanie praw człowieka. Po drugie, łamanie konstytucji. Po trzecie, upolityczniony Sąd Najwyższy i Krajowa Rada Sądownictwa. Po czwarte, degradacja Trybunału Konstytucyjnego. Po piąte, ograniczona wolność zgromadzeń. Po szóste, sojusz tronu z ołtarzem. Po siódme, dyskryminacja, mowa nienawiści i hejt idące ze szczytów władzy. Po ósme, upolitycznione media publiczne manipulujące faktami i podsycające stereotypy i negatywne emocje społeczne. Po dziewiąte, homofobiczne wypowiedzi polityków z prawej strony Izby. Po dziesiąte, gwarancja bezkarności dla polityków władzy.

Pytanie: Jak daleko posunie się władza, która nie ma oporów przed łamaniem prawa i wykluczaniem poza nawias wszystkich, którzy są niewygodni? Państwo, które systemowo dyskryminuje mniejszości i nie troszczy się o słabszych – to obraz państwa, który wyłania się z informacji o działalności rzecznika praw obywatelskich w roku 2019. Od 2015 r., tj. od początku rządów PiS, liczba tymczasowych aresztowań wzrosła ponaddwukrotnie, choć przestępczość spadła. Za co można zostać aresztowanym w naszym kraju? O tym, jak są nieprzestrzegane prawa osób zatrzymanych i jak wobec nich jest nadużywana siła, mogliśmy się przekonać tydzień temu.

Kraj, w którym aparat państwa używa bezpośredniej i systemowej przemocy wobec określonych grup społecznych, swoich obywateli i obywaterek. Państwo, w którym władza bije i poniża słabszych, a chroni i czci pomniki. Władza, dla której przepisy konstytucji są luźną sugestią, a nie obowiązującym prawem. W tym kraju, w naszym kraju urząd rzecznika praw obywatelskich sprawowany przez Adama Bodnara pozostaje ostatnim prawym i sprawiedliwym.

Jako aktywistka walcząca od lat o prawa człowieka, prawa kobiet, o równość chciałabym z tego miejsca podziękować rzecznikowi praw obywatelskich za to, z jakim oddaniem przez te wszystkie lata walczy o wykluczonych, zapomnianych, skrzywdzonych, za to, że jest ich głosem wtedy, gdy nikt inny nie chce ich słuchać. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo proszę.

Pan poseł Krzysztof Śmiszek, klub Lewica.

Posel Krzysztof Śmiszek:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku! Demokracje umierają w ciemnościach – to slogan i motto amerykańskiego dziennika „The Washington Post”. Ale to określenie pasuje także bardzo mocno do naszej, polskiej sytuacji. Od 5 lat robi się coraz ciemniej, coraz mniej tlenu, coraz mniej wolności, coraz mniej wiary w instytucje, w które wierzyliśmy i które od lat obdarzaliśmy zaufaniem, stają się coraz bardziej odległe, nieobecne, czasami wręcz wrogie.

W tej smutnej rzeczywistości wybitnie wyróżniało się Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich kierowane przez pana prof. Adama Bodnara. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, które ja wolę nazywać największą w Polsce superprofesjonalną kancelarią pro bono, stało się jednym z niewielu miejsc w polskiej przestrzeni publicznej, w których możliwa była rozmowa o węzłowych problemach praw człowieka i wolnościach obywatelskich.

Wzrost liczby skarg wpływających do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich świadczy o dwóch zjawiskach: coraz bardziej widocznej opresyjności państwa, ale także o wzroście zaufania do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, wiary, że tam w sposób niezależny, bezstronny i profesjonalny będzie można otrzymać pomoc i wsparcie, zwłaszcza jeżeli zderzyliśmy się z bezdusznym państwem.

Panie Profesorze! W imieniu klubu Lewica, a także milionów naszych wyborców dziękuję panu i pana współpracownikom za służbę. Dziękuję za determinację, dziękuję za odwagę i dziękuję za otwartość. Dziękuję też za krytykę, czasami także pod adresem środowisk prodemokratycznych. Taka jest pana rola: daleka od każdego politycznego zaangażowania, zawsze po stronie prawdy, standardów praw człowieka i po stronie wolności.

Każdy rzecznik praw obywatelskich zostawiał po sobie dorobek, naznaczał ten urząd swoją wizją. Dziękuję panu za ustanowienie bardzo wysokiego standardu pracy w czasach niełatwych, w czasach burzy i naporu, w czasach, kiedy prawa człowieka, wolności obywatelskie i państwo prawa stawały się coraz bar-

Posel Krzysztof Śmiszek

dziej fasadowe, coraz bardziej atakowane, coraz bardziej niewygodne i niepotrzebne. Dziękuję, że odparł pan ataki na siebie i na swoich bliskich. I jakkolwiek nie zabrzmiało to pompatycznie czy patetycznie, dziękuję panu, że był pan busolą, że wyznaczał pan kierunek nam, tym wszystkim (*Dzwonek*), którzy bez bojaźni, bez koniunkturalizmu zdecydowali się bronić fundamentalnych zasad i wartości. Wyznaczył pan niezwykle wysoki standard postępowania swojemu następcy albo następczyni.

Wierzę jednak, że pozostanie pan aktywny w sferze publicznej, bo pana publiczne doświadczenie winno być wykorzystane przez polskie państwo. Jako państwo nie możemy sobie pozwolić na zmarnowanie tego potencjału.

W imieniu klubu Lewicy życzę panu wszystkiego najlepszego, sukcesów w nowych przedsięwzięciach naukowych i publicznych. Wierzę, że jeszcze nie raz będziemy mieli okazję współpracować przy realizacji projektów ważnych dla Polski, dla Polek i Polaków. Bardzo dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo dziękuję.

I bardzo proszę, pan poseł Janusz Korwin-Mikke, klub Konfederacja, koło Konfederacja.

(*Posel Grzegorz Braun: Pracujemy nad tym.*)

Posel Janusz Korwin-Mikke:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Bardzo dziękuję panu prof. Bodnarowi za to wystąpienie. Szczególnie dziękuję pani marszałek, że pozwoliła mi mówić tak długo. Dzięki temu pan prof. Bodnar się zdemaskował, że przez 5 lat nie był żadnym rzecznikiem praw obywatelskich, tylko był politykiem, który prowadził swoją politykę, krytykował zasady ustrojowe – słusznie, w wielu wypadkach bardzo słusznie, ja się do tego przychyliam. Tylko że 80% tego, co pan mówił, nie miało nic wspólnego z działalnością rzecznika praw obywatelskich, tylko to była wypowiedź działacza politycznego, któremu się nie podoba obecny rząd.

Natomiast jeśli chodzi o działania jako rzecznika praw obywatelskich, to chcę tylko powiedzieć, że raz chciałem skorzystać z pomocy biura rzecznika w sprawie człowieka, który był przez 3 lata trzymany bez sądu. Przez 3 lata człowiek nieważny zupełnie – partia Zmiana jest w ogóle niezauważalna, nikt o niej nie słyszał – siedział bez sądu, nie mógł się skontaktować z adwokatem. Jak się zwróciłem do biura rzecznika, żeby coś zrobił, to palcem nie kiwnął w tej sprawie.

Tak że, panie profesorze, jest pan znakomitym politykiem, żadnym rzecznikiem praw obywatelskich. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo proszę, pan poseł Grzegorz Braun, koło Konfederacja.

Posel Grzegorz Braun:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Profesorze! Rzeczniku! Szczęść Boże w każdej pracy, którą pan podejmie dla dobra własnych bliskich i ojczyzny, ale cieszę się, że pańska kadencja właśnie dobiega końca i przychyliam się do diagnozy pana prezesa Korwina. Swoim przemówieniem, gdyby ktoś zapomniał, zdołał pan doskonale uargumentować zbędność tego urzędu, który pan piastuje jeszcze dzisiaj wieczora (*Oklaski*), a także – przykro to stwierdzić i proszę tego nie traktować jako jakiegoś osobistego przytyku – zbyteczność pańskiego działania na tej placówce. Już tylko najstarsi górale pamiętają, że tego całego rzecznika praw obywatelskich wystrugał pan Wojciech Jaruzelski, generał nieboszczyk, święć, Panie. Wystrugał czy raczej wyhodował jako taki kwiatek do kożucha w mrokach stanu wojennego, po to żeby jakoś zakłajstrować ten dysonans poznawczy, który potęgował, że właśnie, wiadomo, sprawiedliwość ludowa, ale gdzie się ma podziąć normalny człowiek w poszukiwaniu tej sprawiedliwości.

I niestety ten grzech pierworodny, ta wada genetyczna urzędu rzecznika praw obywatelskich, PRL-owska wada genetyczna ujawnia się w pełni w post-PRL-u, w tej Rzeczypospolitej trzeciej i pół, która w żaden sposób nie chce zostać normalną Polską, skoro większość elity politycznej upiera się powtarzać mantrę politycznej poprawności, i pan, panie profesorze, panie rzeczniku, jest tego, powiedziałbym – znowu, nie ad personam, ale jest pan – laboratoryjnie, krystalicznie czystym przykładem, takim uosobieniem poprawności politycznej, której pan tutaj wyrecytował rozmaite frazy: mowa nienawiści i tolerancjonizm podniesiony do rangi cnoty najwyższej.

Pan pokazał, że pan się upominał o urojoną niestety przez was, szanowni państwo, którzy tutaj jeszcze o tej późnej porze zasiadacie, sferę wartości, w grubym cudzysłowie, ale nie upominacie się o ludzi. Jesteście zaprawdę rzecznikami rozmaitych trucicielskich, wrogich normalnym Polakom ideologii, a za nic macie ich normalne problemy. Bo gdzież pan był przez ostatnie pół roku? Pan teraz właśnie ginie w tłumie zamaskowanych współobywateli i urzędników, ponieważ przez ostatnie pół roku pan się nie upominał o to, co aktualny reżim wyrabia z prawem, z praworządnością, z konstytucją. Upomina się pan tutaj o jakieś rzeczy, które byłyby kompletną abstrak-

Posel Grzegorz Braun

cja dla normalnego człowieka, gdyby nie to, że na drodze normalnym ludziom staje policja, pałuje, leje tych, którzy próbowali stanąć na drodze parad sodomitów, promotorów sodomii. I pan jest rzecznikiem tego całego bezceństwa, rui i porubstwa, grozi pan Polakom (*Dzwonek*) eurokołchozem, w związku z tym cieszę się, że się rozstajemy.

Jeszcze raz: szczerść Boże na nowej drodze życia. Niech pan nigdy nie wraca do najwyższych urzędów Rzeczypospolitej, niech pan szuka miejsca dla siebie tam, w eurokołchozie, prawda, bo pan do tego aspiruje. Wszystkie sprawy, które są drogie Polakom, pan owija w celofan frazesów poprawności politycznej.

(*Posel Krzysztof Śmiszek*: To jest wyraz niezależności rzecznika.)

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Cieszę się, że to już koniec, a fikcyjność całej tej procedury... Zwróćmy jeszcze uwagę na to, że my tutaj chwilę pogadamy, większość sali już dawno na kolacji.

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Nie ma nawet żadnego głosowania, nie możemy odrzucić pańskiego sprawozdania.

Dziękuję i przepraszam, pani marszałek.

Wielka szkoda, wielka szkoda, chętnie głosowalibyśmy przeciwko pańskiemu sprawozdaniu i pańskiej osobie. (*Oklaski*)

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Czy ktoś z pań i panów posłów chce jeszcze zgłosić się do zadania pytania?

Jeżeli nie, zamykam listę.

Jako pierwsze pytanie zadaje pani poseł Klaudia Jachira, Koalicja Obywatelska.

1 minuta na zadanie pytania.

Posel Klaudia Jachira:

Szeregowy Pośle Kaczyński! (*Wesołość na sali*) Wysoka Izbo! Pani Marszałek! I wreszcie: Szanowny Panie Rzeczniku! Z całego serca dziękuję za stanie na straży praw człowieka, dziękuję za stanie na straży wolności w czasach, kiedy tej wolności zaczęło nam brakować. Dziękuję także, że stanął pan w mojej obronie wtedy, gdy za znaczek z TVP groziło mi więzienie. Boję się tylko, jak będziemy żyć w tej umierającej demokracji...

(*Posel Grzegorz Braun*: Niech zdechnie.)

...gdy zabraknie pana głosu, a nie ma najmniejszych wątpliwości, że władza na pana miejsce będzie chciała wstawić partyjną wydmuszkę. Kto będzie interweniował, gdy policja nie dopuści po raz kolejny pełnomocników do bezpodstawnie zatrzymanych? A przecież oprócz osób LGBT na celowniku władzy są jeszcze niezależne media, niewierzący, ekolodzy, artyści, kobiety, niepoprawni ekolodzy, prawnicy, samorządowcy, lekarze, nauczyciele, a może i uczniowie. (*Dzwonek*)

(*Posel Grzegorz Braun*: Mania prześladowcza.)

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Bardzo proszę...

Posel Klaudia Jachira:

Lekką ręką połowa tego kraju.

Panie Rzeczniku! Jak teraz będziemy żyć? Dziękuję.

(*Posel Janusz Korwin-Mikke*: Chcieliście demokracji, to macie demokrację. Rządzi większość.)

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo chciałam prosić panów posłów o zachowanie spokoju na sali, każdy miał czas na zakończenie swojej wypowiedzi.

Bardzo proszę, pani poseł Barbara Nowacka, Koalicja Obywatelska.

Posel Barbara Nowacka:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Pan był więcej niż rzecznikiem, bo pełnił pan funkcję nieistniejącego pełnomocnika do spraw równości, pełnił pan funkcję często milczącego w sprawach, które nie szły po linii politycznej, rzecznika praw dziecka i robił to pan z coraz bardziej ograni-

Posel Barbara Nowacka

czonym budżetem. I za to, myślę, wszyscy jesteśmy panu wdzięczni...

(*Posel Grzegorz Braun: Nie wszyscy.*)

...bo był pan z każdą obywatelką i z każdym obywatelem. Na szczególną uwagę zasługuje pana działalność w mniejszych miejscowościach, pana odwiedzin, dyżury, a także rozproszenie urzędu rzecznika praw obywatelskich na mniejsze miejscowości. I to jest moje pytanie: Czy mógłby pan tym wszystkim, którzy pytają, gdzie pan był, opowiedzieć o swoich spotkaniach w mniejszych miastach, o tym, jak pan stawał za prawami pracowniczymi, o tym, jak pan bronił lokatorów, o tym, jak pan bronił kobiet dyskryminowanych, poniewieranych i pogardzanych przez tę władzę, jak pan bronił każdej mniejszości wykluczanej ze względu na wiarę lub jej brak, niepełnosprawność czy orientację seksualną?

(*Posel Grzegorz Braun: To my jesteśmy w mniejszości.*)

Panie Rzeczniku! To, co (*Dzwonek*) pan robił, było poważnym pokazaniem, jak powinien funkcjonować urząd rzecznika praw obywatelskich. Wszedł pan też w nowe trendy, bo bardzo ważne jest to, żeby nie tylko bronić tego, co jest, ale też patrzeć w przyszłość. To, co pan robił w wymiarze edukacji, praw człowieka, w kontekście Unii Europejskiej, a także zapobiegania mowie nienawiści, mam nadzieję, nie zostanie zamiecione pod dywan, jak chcieliby niektórzy...

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję.

Posel Barbara Nowacka:

...a będzie kontynuowane i przez pana, i przez wielu z nas. Bardzo dziękujemy. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan poseł Piotr Borys, Koalicja Obywatelska.

Posel Piotr Borys:

Szanowna Pani Marszałek! Szanowni Państwo! O tym, jaki szacunek mamy do państwa pracy, świadczy obecność nas wszystkich, posłów właściwie wszystkich klubów parlamentarnych poza Prawem i Sprawiedliwością, dlatego że pana praca była pracą na rzecz obywateli, wszystkich grup, wszyst-

kich pokrzywdzonych, niekoniecznie na rzecz opresyjnego państwa PiS.

(*Posel Grzegorz Braun: Nie wszystkich.*)

Bronił pan praworządności, ale tak naprawdę wymiaru praworządności w szanowaniu każdego człowieka, każdego, kto poczuł się pokrzywdzony przez te bardzo upartyjnione instytucje, które niszczą demokrację liberalną.

Chciałem ogromnie panu podziękować za to, o czym pan mówił w komisji w ramach podsumowania tych tysięcy interwencji, ale przede wszystkim tego, co pan robił na rzecz antydyskryminacyjnej polityki. Chodzi o to wszystko, co wdarło się do przestrzeni politycznej, do mediów, o ten język nienawiści, który doprowadził do śmierci śp. Pawła Adamowicza. Mówił pan o tym w czasie przedstawiania sprawozdania. Mówił pan również o tym niezmiernie ważnym elemencie edukacji (*Dzwonek*) w szkołach, o tym, aby uczyć się szacunku do drugiego człowieka. Za tę pracę panu serdecznie dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Bardzo proszę, poseł Michał Szczerba, Koalicja Obywatelska.

Posel Michał Szczerba:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Mówiłem, że był pan rzecznikiem zwykłych ludzi, ale chciałbym bardzo zwrócić uwagę Wysokiej Izby na jeden aspekt pana działalności. Tym aspektem, tym tematem, którym pan się zajmował, był temat osób starszych. Tak naprawdę 5 lat temu została w Polsce zatrzymana polityka senioralna, ale pan nieustannie upominał się o osoby starsze, o ich prawa. Organizował pan kongresy praw obywatelskich, uczestniczył w obradach parlamentów seniorów, jak również upominał się o narodowy plan alzheimerowski, którego w Polsce nie ma, zapomnianych zostało blisko 0,5 mln osób chorych na choroby otępienne. Upominał się pan również o właściwe zabezpieczenie DPS-ów, ZOL-i w czasie epidemii koronawirusa.

Chciałbym za to wszystko podziękować. Chciałbym również wyrazić nadzieję, że ta polityka i praca komisji do spraw osób starszych przy Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich będzie utrzymana (*Dzwonek*) i będzie kontynuowana. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan poseł Franciszek Sterczewski, Koalicja Obywatelska.

Poseł Franciszek Sterczewski:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Rzeczniku Praw Obywatelskich! Z tego miejsca chciałem bardzo serdecznie podziękować za całą 5-letnią kadencję Adama Bodnara. Oto kilka rzeczy, za które chciałbym wyrazić swoją wielką wdzięczność. Po pierwsze, nieustępliwa walka o standardy demokratyczne, które są łamane przez obecną władzę. Po drugie, przypomnienie, że prawa pracowników, prawa kobiet, prawa osób LGBT oraz wszystkich mniejszości są prawami człowieka. Po trzecie, stawianie zawsze po stronie tych, którzy są ofiarami przemocy. Po czwarte, otwartość i obecność wśród ludzi na spotkaniach w całej Polsce – czy to na festiwalu Woodstock, Pol'and'Rock, czy to na wszystkich spotkaniach rzecznika praw obywatelskich w całej Polsce – oraz współpraca z każdym, kto był chętny do budowy kultury dialogu. Przez ostatnie 5 lat Adam Bodnar był powiewem świeżego powietrza (*Dzwonek*) w tym coraz bardziej dusznym kraju.

Ostatnie zdanie.

Panie Rzeczniku! W imieniu Polek i Polaków z tego miejsca gorąco panu dziękuję za siłę argumentu, za nadzieję i dowód na to, że warto robić swoje. Mam nadzieję, że Zuzanna Rudzińska-Bluszcz będzie miała okazję kontynuować pana pracę. Jeszcze raz bardzo, bardzo serdecznie dziękuję za to wszystko. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję, panie pośle.

Bardzo proszę, pani poseł Monika Rosa, Koalicja Obywatelska.

Poseł Monika Rosa:

Pani Marszałkini! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku! Ja także zacznę od tego, że powiem po prostu: dziękuję. Dziękuję za to, że stał pan po stronie pokrzywdzonych, bitych, prześladowanych, po stronie wolności, demokracji, po stronie mniejszości.

Mówiąc o mniejszościach, chciałabym, żeby pan jeszcze raz powiedział nam, jak dramatycznie zmieniła się sytuacja społeczności LGBT: gejów, lesbijek, osób biseksualnych i transpłciowych, jaka nienawiść, jaka przemoc i jakie upokorzenie, odebranie godności, poczucia bezpieczeństwa dotyczą tę społeczność ze strony partii rządzącej i podległej jej telewizji. Chciałabym także spytać o inne mniejszości: o mniejszości narodowe, mniejszości etniczne, ale także o osoby z niepełnosprawnością – o których tutaj tak wiele rozmawiamy, ale czy naprawdę wiele się wydarzyło, by pomóc im godnie żyć? – o wyrok Trybunału Konstytucyjnego, jeśli chodzi o opiekunów osób z niepełnosprawnościami, o możliwość łączenia (*Dzwonek*) pra-

cy zawodowej z opieką nad osobami z niepełnosprawnościami. Chcę także zapytać o mniejszość nieuznaną, o mniejszość śląską, o ponad 0,5 mln obywateli i obywaterek Rzeczypospolitej Polskiej, którzy upominają się o swój język. Czy nie czas stanąć także po ich stronie? (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo, pani poseł.

Bardzo proszę, pan poseł Marek Rutka, klub Lewica.

Poseł Marek Rutka:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Profesorze! Wczoraj w Senacie, a dziś w Sejmie podsumował pan swoją 5-letnią kadencję. Owo podsumowanie zakończył pan tym oto zdaniem: Polska w 2020 r. jest inna niż Polska w 2015 r. ze względu na naszą dojrzałość demokratyczną. Bezsprzecznie ta dojrzałość to także pana zasługa i pana dorobek. Przez całą kadencję był pan wierny zapisom konstytucji. Zawsze można było liczyć na pana pomoc i wsparcie bez względu na to, jakich spraw to dotyczyło. Odbył pan imponującą liczbę spotkań z mieszkańcami i mieszkankami Polski. Odwiedził pan w tym czasie ponad 200 miast, ale także i wsi. Dziękuję panu za to, że nie pozostał pan obojętny na los pracowników likwidowanego przez tzw. dobrą zmianę Urzędu Morskiego w Słupsku i na moją prośbę wystosował pan do ministra Gróbarczyka stosowne pismo.

To jeden z przykładów, że jest pan rzecznikiem ludzkich spraw, który nie zamyka się w stołecznym gabinecie. I za to w imieniu swoim i wyborców dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Wanda Nowicka, Lewica.

Poseł Wanda Nowicka:

Szanowna Pani Marszałkini! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku! Chciałabym wyrazić ogromną satysfakcję, że pan jako mój rzecznik, jako rzecznik, na którego miałam zaszczyt zagłosować, zrealizował moje oczekiwania pod pana adresem nawet nie w 100%, ale w 200%, powiedziałabym, jeśli chodzi o obronę praw człowieka w sytuacji wyjątkowo trudnej, w sytuacji kryzysowej, w jakiej się znajdujemy.

Chciałabym panu podziękować za to wszystko, co pan zrobił, za obronę praw człowieka w przypadku tak

Posel Wanda Nowicka

wielu środowisk, o których już była wcześniej mowa, ale także za tę nadzieję, którą pan dawał wszystkim ludziom, że jeszcze jest jakaś instytucja, która się uchowała w czasach, kiedy nasza demokracja znalazła się w kryzysie, że jeszcze demokratyczna Polska strzegąca praw człowieka nie zginęła. *(Dzwonek)*

I dwa krótkie pytania. Pierwsze. Pan powiedział, że wejdziemy znowu na ścieżkę demokracji, że trzeba będzie dokonać zmian. Jaką pierwszą zmianę pan by proponował wprowadzić w sytuacji, kiedy już wrócimy na ścieżkę prawdziwej demokracji? Drugie pytanie dotyczy tego, że pan powiedział też, że nie ma powrotu do tego, co było. A zatem do czego jeszcze z czasów, powiedzmy, przed-PiS-owskich nie należałoby wrócić, żebyśmy poszli dalej, jeśli chodzi o obronę praw człowieka, a nie wyłącznie zatrzymali się na tym, co było? Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, pan poseł Tomasz Olichwer, klub Koalicji Obywatelskiej.

Posel Tomasz Olichwer:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku! Słusznie zwrócił pan ostatnio uwagę na nierówne traktowanie komitetów wyborczych w kampanii prezydenckiej w telewizji publicznej. Poinformował pan opinię publiczną, że na największą ilość czasu antenowego mógł liczyć komitet Andrzeja Dudy.

Ale chciałbym zapytać o inną sprawę. Jeszcze w trakcie kampanii tuż przed drugą turą premier polskiego rządu wypowiedział słowa: Wirus jest w odwrocie. Już nie trzeba się go bać. Idźmy tłumnie na wybory. Cieszę się, że coraz mniej obawiamy się tego wirusa. Jeszcze innym razem premier podkreślał: Sytuacja epidemiczna jest opanowana, jest coraz mniej zachorowań. Dlatego wszystkich zapraszam, śmiało idźcie do urn wyborczych 12 lipca. Młodszy, starsi, w sile wieku, nie ma się już czego bać. Latem wirusy grypy i ten koronawirus są słabsze, dużo słabsze. *(Dzwonek)* Dlatego chciałbym pana trochę przewrotnie zapytać, czy jako rzecznik praw obywatelskich reagował pan na te skandaliczne słowa premiera oszukujące Polaków. Dziękuję. *(Oklaski)*

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Cezary Grabarczyk, Koalicja Obywatelska.

Posel Cezary Grabarczyk:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Profesorze! Jest pan nie tylko rzecznikiem praw obywatelskich stojącym na straży wolności i praw człowieka i obywatela, ale jest pan prawdziwym rzecznikiem polskich spraw. Bo dziś najważniejsze sprawy Polaków to kryzys państwa, kryzys demokracji, kryzys konstytucjonalizmu i praworządności. Dziś te najważniejsze sprawy to obrona niezawisłości sędziów i niezależności sądów. To ochrona tego, co pozostało z zasady podziału władz, ale także walka z mową nienawiści i ochrona praw najsłabszych, także ochrona praw kobiet. Dziś dziękujemy panu za służbę, ale wiele wskazuje na to, że pana kadencja zostanie przedłużona. *(Dzwonek)*

Proszę, aby podzielił się pan z Wysoką Izbą swoimi uwagami, jak wzmocnić w przyszłości pozycję rzecznika praw obywatelskich, co zrobić, żeby ten urząd był mocniejszy, by mógł skuteczniej stać na straży wolności i praw obywateli. Dziękuję. *(Oklaski)*

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Bardzo proszę, pani poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska, klub Lewicy.

Posel Małgorzata Prokop-Paczkowska:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Na początek dziękuję panu za, wydawałoby się, drobniaczek: za piękną polszczyznę. Przed chwilą usłyszeliśmy z tej mównicy o roku 2020. Objechał pan całą Polskę. Sama kilka lat temu uczestniczyłam w spotkaniu w Akademii Sztuki w Szczecinie, gdzie rozmawialiśmy o problemach dotyczących kultury, cenzury w sztuce. Zapewne pan wie, że ta szczecińska uczelnia jako pierwsza w Polsce do swojego statutu wpisała żeńskie końcówki. Proszę jeszcze przez te 25 dni, jakie panu zostały, zaapelować do innych polskich uczelni, aby postąpiły podobnie. Proszę jako obywatelka.

I moje pytanie: Z jakimi problemami zwracali się do pana ludzie kultury, ludzie sztuki?

A na koniec podziękowania od mieszkańców Gryfic *(Dzwonek)*, pana rodzinnego miasta w Zachodniopomorskiem, bo Adam Bodnar jest profesorem, rzecznikiem wywodzącym się z małego miasta, z Gryfic w Zachodniopomorskiem. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

(Posel Janusz Korwin-Mikke: A Kopernik był kobietą.)

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pani poseł Magdalena Biejat, klub Lewica.

Posel Magdalena Biejat:

Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Ja również przyłączę się do podziękowań za to, że był pan rzecznikiem małych spraw. Padły tutaj słowa, bardzo ważne słowa o obronie demokracji, o obronie instytucji państwowych i to są oczywiście wszystko rzeczy ważne. Ale ja chciałabym podziękować za to, że pochylał się pan nad sprawami codziennymi, nad sprawami tych najsłabszych obywateli i obywaterek. Chciałabym podziękować za to, że kiedy walczył pan o sądy, to walczył pan o to, żeby to były sądy dla ludzi: o obniżenie opłat sądowych, o to, żeby sądy były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, o to, żeby – jak ostatnio to widzieliśmy i jak pan o tym mówił dzisiaj z mównicy – rzeczywiście przestano utrudniać dostęp do adwokata i do obrony osobom zatrzymanym, żeby nie powtarzało się już to, co niestety ze smutkiem musieliśmy obserwować, a część z nas obserwowała naocznie pod komisariatami w nocy z piątku na sobotę w zeszłym tygodniu. Chciałabym również podziękować za to, że pamiętał pan o dzieciach (*Dzwonek*) i potrafił pan wyznaczać trendy jako jedna z niewielu instytucji w tym państwie, jeśli chodzi o przyszłość dzieci i o nowoczesną edukację. To w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich powstała grupa walcząca z cyberprzemocą, z bullyingiem i z patostreamingiem. To jest jeden z wielu przykładów tego, jak Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich potrafiło zbudować międzyinstytucjonalny zespół...

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Bardzo proszę kończyć.

Posel Magdalena Biejat:

Tak. Dziękuję, pani marszałek.

...który rzeczywiście pochylił się wśród instytucji państwowych i prywatnych nad realnym problemem i próbował go rozwiązać. Byłabym bardzo ciekawa, jak widzi pan przyszłość rozwiązywania tego problemu i przyszłość pracy tego zespołu. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Przemysław Koperski, klub Lewica.

Posel Przemysław Koperski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Skargi mieszkańców, które podejmuje Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, aktywność w zakresie ochrony i obrony praw obywatelskich Polek i Pola-

ków, działania w zakresie wycofania z obiegu prawnego aktów wykluczających niewygodnych dla niektórych władarzy gmin, powiatów czy województw mieszkańców, stanie po stronie niezależnych mediów i niezależności sędziów oraz wsparcie rodziców dzieci ze spektrum autyzmu zasługują na najwyższe uznanie, najwyższy szacunek.

Panie Rzeczniku! Proszę przyjąć słowa podziękowania za dotychczasową 5-letnią pracę w moim imieniu i w imieniu zwracających się do mnie z takimi wnioskami mieszkańców i organizacji z Bielska-Białej, powiatu bielskiego, Śląska Cieszyńskiego, Śląska Pszczyńskiego i Żywiecczyny. Dziękuję.

W związku z tym, że jestem w punkcie: pytania, mam pytanie: Ile skarg trafia rocznie do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich? Więcej czy mniej (*Dzwonek*) niż w ubiegłych latach? Bardzo serdecznie dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję, panie pośle.

I bardzo proszę, pan poseł Adam Szłapka, Koalicja Obywatelska.

Posel Adam Szłapka:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Ja również przyłączam się do podziękowań przede wszystkim za poczucie bezpieczeństwa nas wszystkich, obywateli, że jest w Polsce instytucja, do której można się zwrócić w sytuacji zderzenia z opresyjnym państwem, omnipotentnym państwem. Chciałbym jednak wykorzystać to, że nadal jest pan rzecznikiem praw obywatelskich, i zadać konkretne pytanie.

Po pierwsze, chciałbym zapytać o możliwość sprawozdania przez rzecznika praw obywatelskich pewnej rzeczy, mianowicie chodzi mi o wykorzystywanie prawa, które uzyskała prokuratura pod kierownictwem Zbigniewa Ziobry – skandalicznego prawa o przekazywaniu akt sprawy osobom trzecim, np. konkretnym dziennikarzom. Czy były takie sprawy, czy urząd rzecznika miał narzędzia do monitorowania tego typu spraw i ile było takich spraw? To po pierwsze. Po drugie, jak realnie – nie jeżeli chodzi o rozwiązania prawne, tylko realnie – wygląda kontrola wykorzystywania przez służby technik operacyjnych i kontroli operacyjnych? (*Dzwonek*) A po trzecie, jak często zdarzały się sytuacje wykorzystywania funkcjonariuszy Policji w sprawach czysto politycznych? Jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

I bardzo proszę, pan poseł Jan Szopiński, klub Lewica.

Posel Jan Szopiński:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku! Chciałbym pana zapytać o rzecz z pozoru oczywistą: Czy jeżeli w myśl polskiego ustawodawstwa wszyscy obywatele są równi wobec prawa, czy powinni podlegać równemu osądowi i równej karze za identyczne przestępstwa? Jeżeli tak, to poproszę o komentarz związany z próbą utworzenia nadzwyczajnej kasty urzędniczej, która może kupować towary po zawyżonej cenie, może kupować towary od krewnych i znajomych bez przetargu. Mówię o projekcie ustawy znoszącym odpowiedzialność urzędników PiS-u za przestępstwa popełnione podczas walki z epidemią. Mam ogromny honor reprezentowania wyborców Kujaw i Pomorza na tej sali. Chciałbym w imieniu tych moich wyborców, którzy mnie o to bardzo prosili, bardzo serdecznie podziękować panu rzecznikowi za to, że był pan rzecznikiem zwykłych ludzi. Bardzo serdecznie panu dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

I bardzo proszę, pani poseł Iwona Maria Kozłowska, Koalicja Obywatelska.

Posel Iwona Maria Kozłowska:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Profesorze! Przede wszystkim chciałabym bardzo panu podziękować za tak rzetelne sprawowanie powierzonego urzędu. Dzięki pana zaangażowaniu i pracy całego zespołu biura mieliśmy świadomość i poczucie, że rzeczywiście urząd ten stał na straży zachowania równowagi prawa i jego równego stosowania wobec wszystkich obywateli.

Rzecznikowi praw obywatelskich podlega Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur. Zespół specjalistów podległych panu osobie wizytował różne instytucje. Były to zakłady karne, areszty śledcze, komisarzaty Policji, ale też szpitale psychiatryczne, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej, policyjne izby dziecka i wiele, wiele innych. I bardzo chciałam panu podziękować za to, iż pan, panie profesorze, i pana biuro nie zapomnieli o osobach, które tam przebywają, ponieważ im często trudno walczyć o swoje prawa, trudno im powiedzieć wprost, że ich prawa są łamane albo jest niedotrzymywane słowo *(Dzwonek)*, albo potrzebują wsparcia i pomocy. Dzięki tym wizytacjom mogliście państwo tym osobom pomóc i za to bardzo serdecznie dziękuję. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

I bardzo proszę, pani poseł Paulina Matysiak, Lewica.

Posel Paulina Matysiak:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Rzeczniku! Przypomniał pan w przedstawionej przez siebie informacji, że pozytywnie na ogólny poziom życia, też na jego komfort, zwłaszcza w uboższych rodzinach, wpłynęła masowa skala działań i programów społecznych takich jak 500+, jak wsparcie dla dzieci uczących się, jak przywrócenie niższego wieku emerytalnego. Ale w tym miejscu, także za panem, chciałabym przypomnieć te obietnice, które nie zostały spełnione, nie zostały zrealizowane, takie jak program „Mieszkanie+”, a także brak innych programów rozwoju mieszkalnictwa socjalnego, niewystarczające działania na rzecz zmiany funkcjonowania domów pomocy społecznej, brak strategii, jeżeli chodzi o wsparcie osób niesamodzielnych, nierozwiązanie problemu śmieciówek.

Nawiązując do tych przedstawionych przez pana uwag, chętnie zapytałabym rządzących, ale niestety nie ma ich na tej sali, czy możemy liczyć, czy Polacy mogą liczyć na to, że rząd zajmie się kiedykolwiek tymi problemami. *(Dzwonek)* Bo właściwa realizacja praw socjalnych to nie są działania, które są nastawione na tworzenie wieloletnich strategii, lecz jest to rozwiązywanie konkretnych, nabrzmiałych problemów, o których pan przypominał przez całą swoją kadencję. I chciałabym w tym miejscu za to podziękować. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

I bardzo proszę, pan poseł Marek Rzęsa, Koalicja Obywatelska.

Posel Marek Rzęsa:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Był pan rzecznikiem praw obywatelskich na miarę czasów. W tym zdaniu mógłbym w zasadzie zmieścić treść swojego wystąpienia, ale chciałbym wyrazić wielką wdzięczność za lata walki o to, co najważniejsze – o człowieka, o jego godność i prawa.

Pełniąc urząd, a raczej wypełniając misję, działał pan w czasach wyjątkowo burzliwych, gdy deptanie podstawowych praw obywatelskich stało się narzędziem sprawowania władzy. Ale pan tym czasom sprostał, stał pan zawsze przy obywatelach, szczególnie tych najsłabszych. W obronie swobód obywatelskich nie bał się pan nazywać rzeczy po imieniu, nawet jeśli ze strony obecnej władzy spotykał się pan z niedopuszczalnymi w okrzepłych demokracjach atakami.

Przesyłając podziękowania i wyrazy szacunku dla pana i pana współpracowników, czynię to z wielkim smutkiem, gdyż Polacy tracą dziś wielkiego orędownika.

Posel Marek Rzaśa

nika swoich praw, ale jestem przekonany, że koniec sprawowania urzędu nie sprawi, iż zaprzestanie pan wypełniania misji, do której nie z urzędu, ale z wewnętrznej potrzeby niesienia pomocy innym został pan powołany. (*Dzwonek*) Tego serdecznie życzę. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Bardzo proszę, pan poseł Grzegorz Braun, Konfederacja.

Posel Grzegorz Braun:

Jedno pytanie mi się nasuwa. Miałem ich więcej, ale mam jedno zasadnicze, bo tutaj ten festiwal laudacji... Niech pan uważa, żeby pana nie zabalsamowali za życia (*Oklaski*), bo widać, że to są jakieś sieroty w poszukiwaniu totemu, wokół którego mogłaby się skupić ta totalna opozycja, i pan się nadaje na totem. Ale totem to jest jednak przedmiot martwy, więc z ostrożną.

A pytanie jest takie: Skoro oni panu tak kadzą, a ja sobie cenię jawność w życiu publicznym – i wie pan, generalnie nie jestem zwolennikiem np. tropienia ludzkich zainteresowań czy to w sferze ideowej, czy w sferze upodobań, tego, co zaliczamy do sfery obyczajowości, ale cenię sobie jawność – to czy na św. Jana pan do jakiejś łoży przychodzi i tak wysoko pan postąpił w hierarchii, że (*Dzwonek*) tutaj wszyscy się panu tak kłaniają? To jest poważne pytanie, bo helińska fundacja, wie pan, prof. Łętowska u początków tego urzędu...

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Posel Grzegorz Braun:

Jaki jest pana stosunek do udziału masonerii w życiu politycznym, panie profesorze? Będę wdzięczny za wyjaśnienie.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pani poseł Katarzyna Ueberhan, Lewica.

Posel Katarzyna Ueberhan:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Rzeczniku Praw Obywatelskich! Miałam już okazję zadać kilka pytań w czasie posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, podziękować też już miałam dzisiaj okazję podczas prezentowania stanowiska klubu, więc tym razem już krótko: Co było, co jest największą przeszkodą, utrudnieniem w wykonywaniu zadań rzecznika praw obywatelskich, jak pan to widzi, a co najbardziej pomocne? I jakie widzi pan zagrożenia dla tego urzędu, dla sprawowania go w taki sposób, o którym mówiłam, ten prawy i sprawiedliwy, i niezawisły? Jakie pan widzi zagrożenia dla tego urzędu w przyszłości? Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Krzysztof Paszyk, Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15.

Posel Krzysztof Paszyk:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Wielce Szanowny Panie Rzeczniku! Przepraszam za tę absencję z niezawinionych przeze mnie powodów w części debaty. Siłą rzeczy, jeśli pani marszałek pozwoli, w tej może trochę przedłużonej minucie wyrażę kilka myśli w imieniu klubu Koalicji Polskiej, Polskiego Stronnictwa Ludowego w poprzedniej kadencji, by przyłączyć się do tych słów uznania, panie rzeczniku, za te niełatwe, ale jednocześnie wspaniałe 5 lat pańskiej pracy i ten wymiar osobisty. Nawet osoby, które być może mają wiele odmiennych od pana zdań, doceniają wysoką klasę pełnienia tego urzędu. Ale przede wszystkim chciałbym w imieniu swojego klubu parlamentarnego podziękować za funkcjonowanie przez minione 5 lat (*Dzwonek*) urzędu rzecznika praw obywatelskich. Mimo permanentnego zmniejszania budżetu, czego byliśmy świadkami, efektywność tej pracy zasługuje na słowa najwyższego uznania. Funkcjonowanie placówek terenowych, ta otwartość na najdrobniejsze, ale bardzo istotne dla osób dotkniętych sprawy – to jest niezwykle ważne. Ale też za stanięcie na straży prawdy historycznej.

Tu celowo chciałbym jeszcze w atmosferze świętowania stulecia odzyskania niepodległości, stulecia Bitwy Warszawskiej podziękować za tę inicjatywę odnośnie do skargi kasacyjnej dotyczącej jednego z ojców niepodległości, jednego z głównych bohaterów Bitwy Warszawskiej, której rocznicę będziemy świętować, właśnie Wincentego Witosa. Chodzi o to, aby zmasać wyrok brzeski. (*Oklaski*) To jest inicjatywa,

Posel Krzysztof Paszyk

za którą jeszcze raz chciałbym w imieniu własnym, ale też pana prezesa Władysława Kosiniaka-Kamysza, z tego miejsca korzystając, bardzo serdecznie podziękować,

Myślę, że poprzeczka przez te minione 5 lat została przez pana postawiona niezwykle wysoko i że jest takim wyznacznikiem dla tych, którzy przyjdą po panu pełnić urząd rzecznika praw obywatelskich, aby właśnie stanowić stosowny drogowskaz. Dziękuję, pani marszałek, jeszcze raz. *(Oklaski)*

Wicemarszałek**Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, ostatnie pytanie, pan poseł Dobromir Sośnierz, Konfederacja.

Posel Dobromir Sośnierz:

Do pani Magdy Biejat taka przestroga: jak się rzecznik praw obywatelskich tak zbyt poważnie weźmie za zwalczanie patostreamingu, to nam jeszcze transmisję z Sejmu odetną przez to, co tu czasami wygadujecie. *(Oklaski)*

Natomiast do pana rzecznika: pan powiedział o końcu trójpodziału władzy w Polsce. Czy ja dobrze usłyszałem? Trój... Co? Jaki trójpodział władzy? Kiedy w Polsce był trójpodział władzy? Gdzie w konstytucji jest trójpodział władzy? Posłowie mogą być członkami rządu, parlament wybiera rząd, rząd ma inicjatywę ustawodawczą, większość ustaw pisze się w rządzie, prezydent też tak stoi okrakiem na barykadzie, nie wiadomo, czy to pies, czy wydra. Kiedy w Polsce był trójpodział władzy? Ja rozumiem, że Prawo i Sprawiedliwość ma jakieś tam dokonania w cementowaniu tego bałaganu...

(Posel Janusz Korwin-Mikke: Ha, ha, ha!)

...ale niech pan nie wychodzi z roli, jednak oddajmy zasługi naszej konstytucji w tej sprawie. W Polsce trójpodziału władzy nie ma, nie było i pewnie długo nie będzie. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek**Małgorzata Kidawa-Błońska:**

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o zabranie głosu rzecznika praw obywatelskich pana Adama Bodnara.

**Rzecznik Praw Obywatelskich
Adam Bodnar:**

Szanowna Pani Marszałek! Szanowne Panie Posłanki i Panowie Posłowie! Chciałbym bardzo serdecznie podziękować za możliwość przedstawienia

informacji rocznej oraz informacji o stanie przestrzegania praw i wolności obywatelskich. Chciałbym podziękować za stanowiska poszczególnych klubów parlamentarnych i poselskich, a także za pytania. Postaram się ustosunkować do nich syntetycznie.

Może rozpocznę od pytań, komentarzy krytycznych. Przede wszystkim pan przewodniczący Janusz Korwin-Mikke powiedział coś takiego, że nie widział żadnej mojej aktywności w sprawie lidera partii Zmiana. Tak się składa, że nawet znam imię i nazwisko lidera partii Zmiana, który faktycznie był tymczasowo aresztowany – pan Mateusz Piskorski – i tak się akurat składa, że sprawę podjęliśmy. O ile pamiętam, wnioskodawcą w tej sprawie – na podstawie tego podjęliśmy sprawę – był pan Zygmunt Wrzodak. Prowadziliśmy naprawdę intensywną korespondencję z prokuraturą w sprawie tymczasowego aresztowania. Problem polega na tym, że o sprawie nie mogłem za wiele mówić publicznie, ponieważ była to sprawa, w której główne motywy i przesłanki stanowiące o tymczasowym aresztowaniu są utajnione, i nasza korespondencja odbywała się w trybie kancelarii tajnej.

(Posel Grzegorz Braun: To nie jest argument.)

Każda osoba, która obejmuje urząd, stanowisko rzecznika praw obywatelskich, posiada certyfikat dostępu do informacji ściśle tajnych i w tym trybie korespondencję prowadziliśmy. Jeżeli pan poseł ode mnie tego oczekuje, to oczywiście jestem gotowy na piśmie przedstawić, kiedy, w jakich datach, jaką korespondencję...

(Posel Janusz Korwin-Mikke: Pan prowadził korespondencję, a facet 3 lata siedział bez wyroku.)

Tak, tylko że teza, którą sformułował pan poseł, jest taka, że absolutnie nic nie zrobiłem. To jest teza nieprawdziwa, bo coś w tej sprawie zrobiłem i jestem w stanie przedstawić nie konkretne dokumenty, ale daty, wykaz działań, które były w sprawie podjęte. To pierwsza rzecz.

(Posel Janusz Korwin-Mikke: To przepraszam.)

Druga rzecz. Pan poseł Braun sformułował szereg uwag krytycznych pod adresem urzędu rzecznika, wady genetycznej, grzechu pierworodnego związanego z powstaniem tego urzędu. Ja bym powiedział, panie pośle, że być może faktycznie moment powstania tej instytucji to był moment takiej swoistej liberalizacji i władza...

(Posel Grzegorz Braun: Rok 1982?)

Siódmy.

(Posel Cezary Grabarczyk: 1987 r. Historii się ucz.)

Na początku lat 80. powstały sądy administracyjne, później, w 1985 r., 1986 r., 1987 r. – Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu oraz urząd rzecznika praw obywatelskich. Natomiast osoba, która została pierwszym rzecznikiem praw obywatelskich, pani prof. Ewa Łętowska w zasadzie pokazała, na czym polega niezależność w wykonywaniu tego urzędu i na czym polega rzeczywiste, powiedziałbym, takie bardzo prawnicze i dobre komunikacyjnie po-maganie obywatelom. *(Oklaski)*

I efektem tego jest to, że do kolejnych rzeczników zgłaszali się obywatele ze skargami. I cały czas się

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar

zgłaszają. Jedno z pytań dotyczyło liczby skarg. To jest ok. 25–27 tys. skarg rocznie. Ta liczba się waha w zależności od tematów, które się pojawiają. To są zarówno te istniejące od lat problemy systemowe, jak również nowe kwestie, które się pojawiają. Zaraz zresztą będę o tym też w tym kontekście mówił. Natomiast to, że ci obywatele się zwracają, co więcej, że my naprawdę aktywnie staramy się pomagać, gdzie się da, poprzez interwencje indywidualne, wystąpienia generalne odnoszące się całościowo do danych problemów, interwencje sądowe, przystępowanie do postępowań sądowych – to wszystko wpływa na poprawianie życia, można powiedzieć, dobrostanu i stanu przestrzegania praw i wolności obywatelskich obywateli.

Pan zadał takie pytanie, brzmiało ono w sposób następujący: Gdzie pan był przez ostatnie pół roku, panie rzeczniku? Pan tutaj politykę uprawia. Gdzie pan był? No, jak wszyscy, zajmowaliśmy się...

(Poseł Grzegorz Braun: Kiedy naród brali za twarz, gdzie pan był?)

Dobrze, właśnie chcę teraz odpowiedzieć, tak? Panie pośle, otóż od początku pandemii i od początku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemiologicznego, a następnie stanu epidemii, byłem – jestem cały czas, bo cały czas mamy stan epidemii – i stałem na straży praw i wolności obywatelskich. (Dzwonek) Do biura rzecznika trafiło 3600 skarg dotyczących pandemii. Podejmowaliśmy interwencje indywidualne w ok. 800 sprawach, w kilkudziesięciu sprawach przyłączyliśmy się do postępowania i, co więcej, nawet udało nam się uchylić te absurdalne kary 10 tys. zł nakładane przez sanepid. Przygotowywaliśmy opinie do wszystkich kolejnych tarcz antykryzysowych. To był wielki, ogromny wysiłek, żeby przygotować czasami z dnia na dzień opinie dotyczące wielu, wielu aktów prawnych, które były zmieniane. I proszę sobie wyobrazić, przygotowaliśmy 100 wystąpień generalnych dotyczących różnych problemów systemowych związanych z pandemią. I w tym okresie w zasadzie zrobiliśmy statystykę mniej więcej za pół roku.

To był okres niezwykle intensywnej pracy całego mojego zespołu. I za to chciałbym jeszcze raz, po raz kolejny publicznie zespołowi podziękować. Jest ze mną tutaj pani dyrektor generalna Katarzyna Jakimowicz. Dzięki jej pracy i pracy jej zespołu prawie z dnia na dzień mogliśmy przejść na pracę zdalną, online, i pracować w sposób niezakłócony. Z kolei pan rzecznik Stanisław Trociuk, mój zastępca, podejmował cały szereg działań dotyczących właśnie tych ograniczeń wolności, tego, że nie został wprowadzony stan nadzwyczajny, a powinien być wprowadzony, tego, że wprowadzono te wszystkie absurdalne zakazy wejścia do lasu, czy nawet tego, że de facto uwięziono w domach młodzież poniżej 18. roku życia. (Okłaski)

Chciałbym podkreślić, że we wszystkich tych sprawach byliśmy, działaliśmy. Także w kontekście

wyborów. Co więcej, uważam, że np. te wybory nie powinny się odbyć, bo uważam, że wybory... Dobry moment, dobre działanie to byłoby przede wszystkim ogłoszenie stanu nadzwyczajnego i zorganizowanie wyborów po wszystkim. A te ostatnie wybory, które się odbyły, naruszały... Tu może pana posła zdziwię, ale pamiętam, jak na forum Senatu dość mocno skrytykowałem to porozumienie ponad podziałami, które założyło, można powiedzieć w skrócie, wymianę kandydata prezydenckiego, ale naruszyło de facto zasadę równości w zakresie biernego prawa wyborczego. Chodzi o to, że jeżeli po ogłoszeniu daty pojawiłby się jakiś kandydat, to w zasadzie on nie miałby szans na zgłoszenie. No jedyny, któremu się udało, to był pan Witkowski, któremu zaliczono, można powiedzieć, na poczet zbieranych głosów te głosy, które zbierał wcześniej. I myślę, że moje stanowisko nie było specjalnie przyjemne dla tych, którzy to porozumienie ponad podziałami zawarli.

Odnosząc się jeszcze... Panie pośle, muszę to zrobić, bo ja nie akceptuję takiego słownictwa jak eurokołchoz. Uważam, że Unia Europejska to jest organizacja, której bardzo wiele zawdzięczamy. Ale rozumiem, że w tym pojęciu istnieje, zawiera się też coś w rodzaju pewnego braku zaufania w ogóle do instytucji europejskiej, tak to rozumiem troszkę. Prawda? No właśnie. I teraz, panie pośle, tak się składa, że... Jednocześnie mówiąc o tym, czym się zajmuję czy do kogo należę albo skąd jestem, to chcę powiedzieć, że jestem też profesorem uczelnianym i tak się akurat składa, że np. znam dość dobrze wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Grzegorz Braun przeciwko Polsce. Akurat właśnie na tym szczelbu europejskim panu przyznano rację w kontekście gwarancji wolności słowa. I uważam, że te instytucje europejskie, czy to w Radzie Europy, czy w Unii Europejskiej, są nam potrzebne i pomagają obywatelom Rzeczypospolitej.

Teraz, było wiele pytań... Chciałbym się odnieść do dwóch kwestii, o których wspomniała pani – nie ma jej z nami, być może jest...

(Poseł Grzegorz Braun: A z tą łożą? A z tą łożą?)

A zaraz wrócę do tego. Tak, tak, to na pewno.

(Poseł Cezary Grabarczyk: Nie, no przecież nie na każde absurdalne pytanie trzeba odpowiadać.)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Tym bardziej, że musimy zmierzać do końca.

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar:

Dobrze, tak, to chciałbym tylko powiedzieć, że pani posłanka Milczanowska mówiła o tym, że po-

**Rzecznik Praw Obywatelskich
Adam Bodnar**

dejmuję działania na rzecz czy na prośbę ambasadora obcego państwa. To zabrzmiało bardzo dramatycznie. Chciałbym powiedzieć, że ja się po prostu upominam o wykonanie wyroku, wyroków sądów polskich w jednej sprawie dotyczącej ojca, który nie może odzyskać swojej córki przebywającej na terytorium Polski. Ojciec jest z Belgii i jest jedynym żyjącym rodzicem, bo matka nie żyje. To jest ta sprawa, w której faktycznie występowała ambasada Belgii, ale dla nas podstawą działania nie jest wystąpienie ambasady Belgii, tylko to, jak w tej sprawie orzekały sądy polskie. Po prostu jesteśmy na poziomie de facto niewykonania wyroków sądów polskich.

(Poseł Janusz Korwin-Mikke: I tu też pana popieramy.)

(Poseł Grzegorz Braun: Brawo!)

O, dziękuję.

Dobrze, teraz tak, kilka... Szybciutko pytania. Pytanie pani posłanki Jachiry: Jak teraz będziemy żyć? Tak ogólnie zadane. Uważam, że obywatele powinni wiedzieć, jak wielką siłę dają im gwarancje konstytucyjne w postaci wolności słowa, zgromadzeń, zrzeszania się, dostępu do informacji i petycji. Jeżeli będą chcieli i potrafią z tego korzystać, to potrafią obronić swoje prawa, i wydaje mi się, że wielokrotnie to udowadniali.

Pytanie pani posłanki Nowackiej dotyczące ochrony różnych praw mniejszości oraz grup dyskryminowanych: faktycznie w czasie kadencji udało mi się zorganizować ponad 200 spotkań w poszczególnych miastach Polski. Naprawdę objechaliśmy Polskę wzdłuż i wszerz i wielokrotnie podejmowaliśmy różne interwencje dotyczące różnych grup społecznych, w tym także interwencje procesowe.

Pan poseł Szczerba... W ogóle dziękuję, że pan poseł Szczerba poświęca czas na dzisiejsze posiedzenie i na dzisiejsze sprawozdanie roczne rzecznika, ponieważ to, co pan poseł zrobił w sprawie Białorusi, zasługuje na mój i powinno zasługiwać na nasz największy szacunek. (Oklaski) Jak zobaczyłem zdjęcie z Alesiem Bialackim, to naprawdę bardzo się wzruszyłem.

Odpowiadając na pytanie i może przechodząc w ten sposób do pytania pana posła Brauna o to, skąd się wywodzę, skąd jestem... Tak się składa, panie pośle, że mam zaszczyt naprawdę znać wielu obrońców praw człowieka z dużej części świata. Jeżeli mógłbym powiedzieć, do kogo należę, to wydaje mi się, że do grupy osób, które głęboko wierzą w sens konstytucji i głęboko wierzą w sens poszanowania praw człowieka. I cieszę się, że wiele osób, które się tym zajmują, ale także, które wiele ucierpiały, obdarza mnie zaufaniem. I to nie jest związane z jakimkolwiek formalnym członkostwem, tylko to jest związane z tym, że są to osoby, które wystarczy, że na siebie spojrzą, i powiedzą, co robiły w przeszłości, czym się zajmowały i sobie wzajemnie ufają.

Pan poseł Szczerba pytał o komisję ds. osób starszych. Faktycznie to jest duży dorobek. Będę starał się na koniec kadencji przedstawić rekomendacje, w którym kierunku można byłoby pójść i jak to podsumować. Wydaje mi się, że najważniejsza jest taka – bo to akurat ilustruje epidemia koronawirusa – żeby maksymalnie się zastanowić, jak powiązać opiekę społeczną z ochroną zdrowia. Bo tutaj mamy lukę. To znaczy to, że to jest w dwóch ministerstwach, powoduje, że jak się pojawiają problemy w tej przestrzeni, to nagle się okazuje, że to nie działa.

Pani marszałek, ile jeszcze mogę?

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

No już 8 minut pan...

**Rzecznik Praw Obywatelskich
Adam Bodnar:**

Jeszcze 5?

**Wicemarszałek
Małgorzata Kidawa-Błońska:**

To może tak szybko.

**Rzecznik Praw Obywatelskich
Adam Bodnar:**

Dobrze.

(Poseł Klaudia Jachira: Tak, tak.)

(Poseł Grzegorz Braun: Ależ koniecznie, koniecznie.)

Pani posłanka Rosa pytała o prawa społeczności LGBT. Uważam, że faktycznie następuje potężny regres. Przejawem tego, mówiłem o tym, są m.in. te uchwały przyjmowane na szczeblu samorządowym, ale także te działania, które ostatnio widzieliśmy chociażby na ulicach. Ale przede wszystkim to, że brak ochrony prawnej w niektórych sytuacjach, chociażby przed przemocą na tle orientacji seksualnej czy mową nienawistną na tle orientacji seksualnej czy tożsamości płciowej.

Nie jest wykonany wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczący opiekunów osób z niepełnosprawnościami. I w ogóle to, co dostrzegam w polityce społecznej rządu: z jednej strony widzę dużo pozytywnych rzeczy, z drugiej strony wydaje mi się, że zabrakło woli, energii, determinacji, żeby rozwiązywać różne problemy systemowe. Pani posłanka Matysiak o tym właśnie mówiła: chociażby mieszkalność socjalna, także kwestie rozwiązywania problemów z zakresu

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar

sfery prawa pracy, bezdomności czy właśnie praw osób z niepełnosprawnościami.

Jeżeli chodzi o mniejszość Śląska i jej język, może prawo do języka, to może powiem w ten sposób, że dla mnie jednym z ważniejszych momentów był pogrzeb Kazimierza Kutza i te momenty, kiedy takie osoby jak chociażby Marek Plura przemawiały w języku śląskim.

Pani marszałek Nowicka pytała o to, czego należałoby dokonać, jeżeli chodzi o pierwszą zmianę. Jestem zwolennikiem tezy, że naprawienie to będzie bardzo skomplikowany proces i to wszystko będzie zależało od ewentualnej konfiguracji politycznej. Natomiast w kontekście sądownictwa: po prostu wcześniej, zanim te wszystkie zmiany zostały podjęte, sądownictwo nie działało tak jak trzeba, sądownictwo nie było efektywne, w wielu przypadkach nie gwarantowało rzeczywistego prawa dostępu do sądu. I to było dobrą nutą, która mogła być grana przez rządzących, aby reformę sądownictwa przeprowadzić.

Pan poseł Olichwer pytał o słowa premiera. Oczywiście nie jestem w stanie zaakceptować tego typu języka, kiedy politycy podważają ustalenia naukowe czy wręcz ustalenia swoich własnych służb takich jak sanepid, i te słowa nie były szczęśliwe. O ile pamiętam, wtedy na te słowa bezpośrednio nie zareagowałem, natomiast wtedy reagowałem na słowa i formułowałem oficjalne wystąpienia dotyczące tego, jak to rzekomo Unia Europejska nic nie zrobiła w kontekście koronawirusa oraz jak to rzekomo my dostaliśmy najwięcej pieniędzy z Unii Europejskiej. Tutaj prowadziłem oficjalną korespondencję z kancelarią premiera.

Pan minister Grabarczyk pytał o to, jak wzmocnić w przyszłości pozycję rzecznika praw obywatelskich. Uważam, że to zależy przede wszystkim od dobrego finansowania, ale też pewnej kultury funkcjonowania państwa nastawionej na współpracę.

Pani posłanka Prokop-Paczkowska pytała o wolność artystyczną. Kilka interwencji: kasacja do Sądu Najwyższego w sprawie pana Jasia Kapeli, interwencja w sprawie festiwalu Malta czy przekształceń w różnych muzeach, w tym w Muzeum II Wojny Światowej oraz w Muzeum Śląskim.

W przypadku tematyki patostreamingu, pytanie pani posłanki Biejat, wydaje mi się, że te prace mogą być kontynuowane nawet poza biurem rzecznika, jeżeli nie byłoby woli.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Panie rzeczniku, będziemy się zbliżali do końca, jeżeli można, bo...

Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar:

Tak jest, dobrze.

(Poseł Dobromir Sośnierz: To po co te pytania, jak nie chcecie słuchać odpowiedzi? Po co to było?)

Pan poseł Szlępka pytał o art. 7a, czyli przekazywanie akt ze śledztwa wybranym dziennikarzom. To jest naganna praktyka. Na ten temat była opinia Komisji Weneckiej, która w dużej mierze została zignorowana przez władzę. Tutaj częścią osiągnięć biura jest przygotowanie raportu, który się nazywa „Osiodłać Pegaza” i który dotyczy wprowadzenia kontroli nad działalnością służb specjalnych.

Jeśli chodzi o tę nową ustawę, nie zawsze jesteśmy w stanie zareagować z godziny na godzinę czy z dnia na dzień, ale oczywiście przygotujemy opinię o ustawie dotyczącej wyłączenia odpowiedzialności za działania związane z COVID-19 – to pytanie pana posła Szopińskiego.

Przechodzę już do samego końca: Jakie są największe przeszkody dla biura rzecznika? Największa przeszkoda to brak współdziałania. Jeżeli władze nie są nastawione na współpracę, to trudno wtedy rozwiązywać problemy. Jakie widzę zagrożenia w przyszłości? Tu będę powtarzał jak mantrę: życzę każdemu nowemu rzecznikowi, żeby docenił kadry, jakie ma, żeby docenił Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich i grono fantastycznych urzędników, prawników, którzy działają na rzecz praw człowieka od wielu, wielu lat. Pan Stanisław Trociuk, można powiedzieć, związany z biurem przez większość swojej drogi zawodowej, ponieważ zaczynał jako asystent prof. Ewy Łętowskiej, a później był zastępcą czterech kolejnych rzeczników. Wydaje mi się, że wiele osób w biurze wnosi takiego dobrego ducha, jak należy skutecznie walczyć o przestrzeganie praw i wolności obywatelskich. Jeżeli nie zostanie to docenione, to będzie to zagrożenie zarówno dla samego przyszłego rzecznika, jak i dla samego biura i w konsekwencji dla obywateli. Dziękuję serdecznie, dziękuję bardzo.

(Część posłów wstaje, oklaski)

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska:

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję.

Stwierdzam, że Sejm zapoznał się z informacją o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019.

(Część posłów podchodzi z podziękowaniami do rzecznika praw obywatelskich Adama Bodnara i wręcza mu kwiaty)

Jeżeli państwo pozwolą, to zakończę.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny 16. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Informacja o wpływie interpelacji, zapytań oraz odpowiedzi na nie dostępna jest w Systemie Informacyjnym Sejmu.

Na tym kończymy 16. posiedzenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Protokół posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w Sekretariacie Posiedzeń Sejmu.

Informacja o terminie i porządku dziennym 17. posiedzenia Sejmu zostanie paniom i panom posłom doręczona.

Zamykam posiedzenie.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

(Koniec posiedzenia o godz. 21 min 42)

SPIS TREŚCI

16. posiedzenie Sejmu

(Obrady w dniu 14 sierpnia 2020 r.)

Porządek dzienny	
Otwarcie posiedzenia	
Zmiana porządku dziennego	
Marszałek	3
Komunikaty	
Sekretarz Poseł Robert Gontarz	4
Zmiana porządku dziennego	
Marszałek	4
Punkt 1. porządku dziennego: Przedstawiony przez Prezydium Sejmu projekt uchwały w sprawie sytuacji w Republice Białorusi po wyborach prezydenckich 9 sierpnia 2020 r.	
Marszałek	4
Sprawy formalne	
Poseł Grzegorz Braun	5
Poseł Urszula Zielińska	5
Poseł Krzysztof Śmiszek	6
Punkt 2. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw	
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	
Stanisław Szwed	6
Poseł Teresa Wargocka	7
Poseł Henryka Krzywonos-Strycharska	8
Poseł Tadeusz Tomaszewski	8
Poseł Mieczysław Kasprzak	9
Poseł Grzegorz Braun	10
Poseł Krzysztof Bosak	10
Poseł Arkadiusz Marchewka	10
Poseł Mieczysław Kasprzak	11
Poseł Henryka Krzywonos-Strycharska	11
Poseł Cezary Grabarczyk	11
Poseł Piotr Borys	11
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	
Stanisław Szwed	12
Poseł Teresa Wargocka	13
Poseł Tadeusz Tomaszewski	13
Punkt 3. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym	

w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Poseł Sprawozdawca Teresa Pamuła	13
Poseł Andrzej Szlachta	14
Poseł Dariusz Rosati	14
Poseł Maciej Gdula	15
Poseł Zbigniew Ziejewski	16
Poseł Grzegorz Braun	16
Poseł Janusz Korwin-Mikke	17
Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	
Dominik Rozkrut	17

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Punkt 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych

Poseł Jarosław Zieliński	18
Poseł Marek Suski	19
Poseł Grzegorz Braun	19
Poseł Dobromir Sośnierz	20
Poseł Grzegorz Braun	20

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Punkt 4. porządku dziennego (cd.)

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Punkt 4. porządku dziennego (cd.)

Poseł Grzegorz Braun	21
Poseł Klaudia Jachira	22
Poseł Marek Suski	22

Punkt 5. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji

Poseł Sprawozdawca Krzysztof Piątkowski	22
Poseł Marek Suski	23
Poseł Krzysztof Piątkowski	24
Poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska	24

Poseł Bożena Żelazowska	25
Poseł Janusz Korwin-Mikke	25
Poseł Grzegorz Braun	25
Poseł Dobromir Sośnierz	26

Punkt 6. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80

Poseł Sprawozdawca Tomasz Zieliński	26
Poseł Sylwester Tułajew	27
Poseł Michał Krawczyk	27
Poseł Monika Pawłowska	28
Poseł Bożena Żelazowska	29
Poseł Grzegorz Braun	29

Zmiana porządku dziennego

Wicemarszałek Ryszard Terlecki	30
--------------------------------------	----

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Punkt 21. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Poseł Sprawozdawca Marek Suski	30
Poseł Marek Suski	31
Poseł Piotr Adamowicz	31
Poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska	32
Poseł Marek Suski	32
Poseł Bożena Żelazowska	33
Poseł Artur Dziambor	33
Poseł Grzegorz Braun	34

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Zmiana porządku dziennego

Wicemarszałek Ryszard Terlecki	34
--------------------------------------	----

Sprawy formalne

Poseł Grzegorz Braun	35
----------------------------	----

Punkt 22. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Poseł Sprawozdawca Ewa Szymańska	36
--	----

Poseł Monika Wielichowska	36
Poseł Przemysław Koperski	37
Poseł Krzysztof Paszyk	38
Poseł Zdzisław Sipiera	38
Poseł Grzegorz Braun	39
Poseł Artur Dziambor	39

(Przerwa w posiedzeniu)

Wznowienie obrad

Sprawy formalne

Prezes Rady Ministrów	
Mateusz Morawiecki	40

Zmiana porządku dziennego

Marszałek	42
-----------------	----

Punkt 5. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji (cd.)

Głosowanie

Marszałek	42
-----------------	----

Punkt 6. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 40. rocznicy Lubelskiego Lipca '80 (cd.)

Głosowanie

Marszałek	43
-----------------	----

Punkt 2. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (cd.)

Głosowanie

Marszałek	43
-----------------	----

Punkt 3. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej, ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. oraz ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (cd.)

Głosowanie

Marszałek	43
-----------------	----

Punkt 4. porządku dziennego: Pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie wynagradzania osób sprawujących funkcje publiczne oraz o zmianie ustawy o partiach politycznych (cd.)

Głosowanie

Marszałek	43
-----------------	----

Punkt 7. porządku dziennego: Drugie czytanie komisyjnego projektu uchwały w sprawie informacji o działalności

Rady Mediów Narodowych w 2019 roku – głosowania	
Głosowanie	
Marszałek	44
Punkt 8. porządku dziennego: Drugie czytanie komisijnego projektu uchwały w sprawie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2019 roku – głosowania	
Głosowanie	
Marszałek	45
Punkt 9. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami – trzecie czytanie	
Posel Sprawozdawca Marek Ast	45
Głosowanie	
Marszałek	45
Punkt 21. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Kultury i Środków Przekazu o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (cd.)	
Głosowanie	
Marszałek	48
Punkt 22. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (cd.)	
Głosowanie	
Marszałek	48
Punkt 18. porządku dziennego: Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów	
Głosowanie	
Marszałek	49

Punkt 10. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii	
Posel Sprawozdawca Krzysztof Tchórzewski	49
Głosowanie	
Wicemarszałek Ryszard Terlecki	49
Punkt 11. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw	
Posel Sprawozdawca Iwona Arent	49
Głosowanie	
Marszałek	50
Punkt 12. porządku dziennego: Rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw	
Głosowanie	
Marszałek	50
Punkt 13. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o uchwale Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956	
Posel Sprawozdawca Anita Czerwińska	50
Głosowanie	
Marszałek	51
Punkt 14. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych o uchwale Senatu w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw	
Posel Sprawozdawca Zdzisław Sipiera	51
Głosowanie	
Marszałek	51
Punkt 15. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Infrastruktury o uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw	
Posel Sprawozdawca Jerzy Polaczek	53
Głosowanie	
Marszałek	53
Punkt 16. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Zdrowia o uchwale	

Senatu w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu	
Poseł Sprawozdawca Barbara Dziuk	53
Głosowanie	
Marszałek	54
Punkt 17. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Rozwoju o uchwale Senatu w sprawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodne z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów	
Poseł Sprawozdawca Andrzej Gawron	56
Głosowanie	
Marszałek	56
Punkt 19. porządku dziennego: Zmiany w składach osobowych komisji sejmowych	
Głosowanie	
Marszałek	56
<i>(Przerwa w posiedzeniu)</i>	
Wznowienie obrad	
Punkt 20. porządku dziennego: Informacja o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2019 wraz ze stanowiskiem Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka	

Rzecznik Praw Obywatelskich	
Adam Bodnar	57
Poseł Sprawozdawca Jacek Kurzępa	60
Poseł Anna Milczanowska	61
Poseł Michał Szczerba	62
Poseł Monika Wielichowska	62
Poseł Katarzyna Ueberhan	63
Poseł Krzysztof Śmiszek	63
Poseł Janusz Korwin-Mikke	64
Poseł Grzegorz Braun	64
Poseł Klaudia Jachira	65
Poseł Barbara Nowacka	65
Poseł Piotr Borys	66
Poseł Michał Szczerba	66
Poseł Franciszek Sterczewski	67
Poseł Monika Rosa	67
Poseł Marek Rutka	67
Poseł Wanda Nowicka	67
Poseł Tomasz Olichwer	68
Poseł Cezary Grabarczyk	68
Poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska	68
Poseł Magdalena Biejat	69
Poseł Przemysław Koperski	69
Poseł Adam Szłapka	69
Poseł Jan Szopiński	70
Poseł Iwona Maria Kozłowska	70
Poseł Paulina Matysiak	70
Poseł Marek Rząsa	70
Poseł Grzegorz Braun	71
Poseł Katarzyna Ueberhan	71
Poseł Krzysztof Paszyk	71
Poseł Dobromir Sośnierz	72
Rzecznik Praw Obywatelskich	
Adam Bodnar	72
Zamknięcie posiedzenia	